

01.03.2021

Kokousaika 01.03.2021 16:00 - 17:25

Kokouspaikka Kaupungintalon terassikabinetti / sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Vapaavuori, Jan (etänä)	pormestari
Sinnemäki, Anni (etänä)	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Sevander, Tomi (etänä)	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika (etänä)	
Pakarinen, Pia (etänä)	apulaispormestari
	saapui 16:03, poissa: 137 §
Raatikainen, Mika (etänä)	
Rantala, Marcus (etänä)	
Razmyar, Nasima (etänä)	apulaispormestari
Rydman, Wille (etänä)	
Sazonov, Daniel (etänä)	saapui 16:03, poissa: 137 §
Vanhanen, Reetta (etänä)	
Vesikansa, Sanna (etänä)	apulaispormestari
Yanar, Ozan (etänä)	
Kivelä, Mai (etänä)	varajäsen
Meri, Otto (etänä)	varajäsen
	saapui 16:03, poissa: 137 §

Muut

Kivekäs, Otso (etänä)	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
	saapui 16:03, poissa: 137 §
Bogomoloff, Harry (etänä)	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo (etänä)	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Sarvilinna, Sami (etänä)	kansliapäällikkö
	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 §
Aho, Mikko (etänä)	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
	poistui 16:45, läsnä: 137 - 156 §
Jolkkonen, Juha (etänä)	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 §

01.03.2021

Laine-Hendolin, Kirsti (etänä)	vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa (etänä)	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 § kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Gros, Nina (etänä)	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 § henkilöstöjohtaja
Kivelä, Liisa (etänä)	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 § viestintäjohtaja
Kühn, Markus (etänä)	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 § strategiajohtaja
Rinkineva, Marja-Leena (etänä)	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 § elinkeinojohtaja
Rope, Jenni (etänä)	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 § kaupunginlakimies
Saxholm, Tuula (etänä)	poistui 16:45, läsnä: 137 - 156 § rahoitusjohtaja
Summanen, Juha (etänä)	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 § hallintojohtaja
Rimpilä, Katja (etänä)	poistui 16:45, läsnä: 137 - 156 § kaupunginsihteeri
Turtola, Ilona	poistui 16:15, läsnä: 137 - 142 § viestintäasiantuntija
Ainola, Pilvi (etänä)	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 § hallintoasiantuntija
Vennelä, Asta	poistui 17:16, läsnä: 137 - 156 § hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja	
Jan Vapaavuori	pormestari 137 - 156 §
Esittelijät	
Jan Vapaavuori	pormestari 137 §, 155 §
Sami Sarvilinna	kansliapäällikkö 138 - 140 §, 142 - 154 §, 156 §
Juha Summanen	hallintojohtaja 141 §
Pöytäkirjanpitäjä	
Asta Vennelä	hallintoasiantuntija 137 - 156 §

01.03.2021

---

§	Asia	
137	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
138	Asia/2	V 3.3.2021, Hallintosäännön muuttaminen, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavalle toimielimelle säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitaminen
139	Asia/3	V 17.3.2021, Omavelkaisten takausten myöntäminen perustettavalle Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle
140	Asia/4	V 17.3.2021, Vuoden 2020 talousarvion tytäryhteisöjen kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet
141	Asia/5	V 17.3.2021, Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan varajäsenen valinta
142	Asia/6	Perusopetuksen poikkeusjärjestelyjen mahdollistaminen
143	Asia/7	Helsingin Konservatorion Säätiö sr:lle myönnettyjen lainojen maksuohjelmien muuttaminen
144	Asia/8	Lainan myöntäminen Kiinteistöosakeyhtiö Laajasalon palloiluhalleille
145	Asia/9	Lainan myöntäminen Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Liikunta- ja voimistelusalille
146	Asia/10	Virkojen perustaminen kaupunkiympäristön toimialalle 1.4.2021 lukien
147	Asia/11	Virkojen perustaminen kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle 1.4.2021 lukien
148	Asia/12	Päiväkoti Nuotin korvaavan uudisrakennuksen hankesuunnitelma
149	Asia/13	Elielinaukion ja Asema-aukion kehittämistä koskeva aiesopimus
150	Asia/14	Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta valtakunnalliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi 2021–2032 ja sen vaikutusten ympäristöselostuksesta
151	Asia/15	Lausunto valtion liikuntaneuvoston liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnoksesta
152	Asia/16	Helsingin älyliikenteen kehittämisohjelma 2030 ja toimenpideohjelma 2020–2024
153	Asia/17	Hakemus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Tiirakarin luonnonsuojelualueen perustamiseksi sekä hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamiseksi

01.03.2021

154	Asia/18	Kaupunginvaltuuston 17.2.2021 tekemien päätösten täytäntöönpano
155	Asia/19	Kaupunginvaltuuston 17.2.2021 § 28 tekemän päätöksen täytäntöönpano: Vuonna 2020 käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettävät ylitysoikeudet vuoden 2021 talousarvioon
156	Asia/20	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 137

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Anni Sinnemäen ja Marcus Rantalan sekä varatarkastajiksi Veronika Honkasalon ja Wille Rydmanin.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita varatarkastajaksi Daniel Sazonovin sijasta Wille Rydmanin.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Anni Sinnemäen ja Marcus Rantalan sekä varatarkastajiksi Veronika Honkasalon ja Daniel Sazonovin.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

01.03.2021

Asia/2

Käsiteltävä tässä kokouksessa

§ 138

V 3.3.2021, Hallintosäännön muuttaminen, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavalle toimielimelle säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitaminen

HEL 2021-001880 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto ottaa asian käsiteltäväkseen kiireellisenä kuntalain 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi
Anna Kukkola, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 64694
anna.kukkola(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin hallintosääntö 1.3.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 245/2020 vp) sisältää uusia tehtäviä ja toimivaltuuksia kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavalle toimielimelle. Uudet tehtävät liittyvät erityisesti tartuntatautilaissa säädettyjen

velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamisen valvontaan, tartuntatautilain mukaisen toiminnan sekä toiminnassa käytettävien tilojen tarkastamiseen sekä määräyksenantotoimivaltaan tartuntatautilain mukaisten velvollisuuksien noudattamisessa havaittujen puutteiden tai epäkohtien korjaamiseksi. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Tartuntatautilain muutokset ja erityisesti sen mukaisen tarkastustoiminnan tarkoituksenmukainen järjestäminen edellyttävät, että kaupunginhallituksella on mahdollisuus siirtää kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavalle toimielimelle kuuluvaa toimivaltaa kaupungin organisaatiossa toiselle toimielimelle tai viranhaltijoille.

Voimassa olevan hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 8b-kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty kaupunginhallitus toimii kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavana toimielimenä.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 8b-kohta poistettaisiin ja 8 luvun 1 §:n 2 momenttiin lisättäisiin uusi 6-kohta:

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunginhallitus päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan muu toimielin tai viranhaltija päättää,

6 kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavalle toimielimelle säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitamisesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi
Anna Kukkola, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 64694
anna.kukkola(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin hallintosääntö 1.3.2021

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

§ 139

**V 17.3.2021, Omavelkaisten takausten myöntäminen perustettavalle
Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle**

HEL 2021-001442 T 02 05 03 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

A

Kaupunginvaltuusto päättää myöntää perustettavalle Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle Helsingin kaupungin Laakson kaupunginosan korttelissa 626 tonteille nro 2 ja 3 rakennettavan sairaalokokonaisuuden investointeja varten enintään 150 000 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen osana kiinteistöosakeyhtiön yhteensä enintään 300 milj. euron suuruisia rahoitusjärjestelyjä, hanke-suunnitelmassa vuosille 2021-2024 ajoittuviksi arvioitujen investointimenojen rahoittamiseksi nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Nostettavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta.

B

Myöntää perustettavalle Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle enintään 30 000 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen osana kiinteistöosakeyhtiön yhteensä 60,0 milj. euron suuruisia rahoitusjärjestelyä, kiinteistöosakeyhtiön Kuntarahoitus Oyj:n kanssa perustamalle kuntayritystodistusohjelmalle. Takaus kattaa kuntayritystodistusohjelman alla liikkeeseen laskettujen kuntayritystodistusten pääoman, korot ja liitännäiskulut. Kiinteistöosakeyhtiön samanaikaisesti liikkeessä olevien kuntayritystodistusten yhteenlaskettu nimellisarvo on enintään 60 milj. euroa.

C

Takausjärjestelyt tulee toteuttaa siten, ettei kaupungin omavelkainen takaus koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista / järjestelyistä.

D

Kaupunki pidättää oikeuden vaatia vastavakuuksia siinä tilanteessa, jossa perustettavan kiinteistöosakeyhtiön omistus pohja muuttuu siten, että omistusta siirtyy pois nykyisiltä omistajilta.

E

Perustettavalle kiinteistösaakeyhtiölle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan kohdassa D) mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta sekä voimassa olevan kuntayritystodistusohjelman 30 milj. euron takausvastuiden määrästä per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

F

Päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä tekee omalta osaltaan vastaavan, määrällisesti oman omistusosuutensa mukaisen päätöksen perustettavan kiinteistösaakeyhtiön lainojen ja kuntayritystodistusohjelman omavelkaisesta takaamisesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 31036321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelman arvio kustannusten sitoutumisesta vuosittain

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
HUS

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kaupunginvaltuusto päätti 10.6.2020 § 157 hyväksyä Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin yhteisenä hankkeena toteutettavan Laakson yhteissairaalan 12.2.2020 päivätyn hankesuunnitelman osaltaan siten, että hankkeen laajuus on noin 190 000 brm² ja rakentamiskustannusten arvonlisäveroton enimmäishinta on 838 000 000 euroa kustannustasossa marraskuu 2019.

Laakson yhteissairaala on Helsinkiin Laakson sairaala-alueelle Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) yhteishankkeena toteutettava psykiatrisen ja somaattinen sairaala.

Hanke toteutetaan vaiheittain vuosina 2021–2030. Hankkeessa toteutetaan tilat HUSin ja Helsingin psykiatriselle sairaalahoidolle sekä noin puolelle Helsingin sairaalan tarvitsemista sairaansijoista. Lisäksi hankkeessa toteutetaan tilat HUSin vaativalle neurologiselle kuntoutukselle sekä näitä tukeville poliklinikkatoiminnoille, tukipalveluille, opetukselle, tutkimukselle ja hallinnolle.

Hankesuunnitelmassa esitetyn mukaisesti yhteissairaalaan on tarkoitus saada 922 sairaansijaa, joista 394 on somatiikan, 54 neurologisen kuntoutuksen, 444 psykiatrian ja 30 lastenpsykiatrian sairaansijaa. Lisäksi sairaalaan on suunniteltu 10 asumisvalmennuksen paikkaa.

Laakson yhteissairaala korvaa Helsingin Laakson ja Auroran sairaaloiden sairaalatoiminnat kokonaan sekä puolet Suursuon sairaalan toiminnasta. Lisäksi se korvaa HUSin osalta Kellokosken/Ohkolan sairaalan, Psykiatriakeskuksen ja lastenpsykiatrian Kivelän alueelta sekä Ulfåsassa toimivan sairaalahoidon.

Hankkeen valmistelu

Helsingin kaupunki ja HUS ovat vuodesta 2017 lähtien valmistelleet yhdessä suunnitelmaa Laakson sairaala-alueelle rakennettavasta yhteissairaalasta. Sosiaali- ja terveyslautakunta on 23.5.2017, § 167 hyväksynyt Laakson yhteissairaalan 8.5.2017 päivätyn tarveselvityksen. HUSin hallitus on käsitellyt Laakson yhteissairaalan tarveselvitystä 21.8.2017, § 105 ja päättänyt merkitä sen tiedoksi todeten, että HUSin ja Helsingin mielenterveyspalvelujen yhteistä suunnittelua jatketaan.

Hankesuunnitelma perustuu kaupunginhallituksen 28.5.2018, § 385 ja HUSin hallituksen 5.2.2018 hyväksymään Helsingin kaupungin ja HUSin väliseen sopimukseen Laakson yhteissairaalan hankesuunnittelun toteuttamisesta ja siihen liittyvästä hankintayhteistyöstä ja kustannuksista. Sopimus on allekirjoitettu 5.6.2018. Hankesuunnitelma on hyväksytty hankkeen ohjausryhmässä 4.2.2020. Kaupunginvaltuusto on 10.6.2020, § 157 osaltaan hyväksynyt 12.2.2020 päivätyn hankesuunnitelman ja HUSin hallitus on hyväksynyt sen osaltaan 6.4.2020, § 44.

Osapuolet ovat jatkaneet hankkeen valmistelua ja tehneet uuden sopimuksen hankesuunnitteluvaiheen jälkeen suoritettavien tehtävien hoitamisesta, jonka perusteella hanketta edistetään kiinteistösaakeyhtiön perustamiseen saakka. Sopimus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 14.9.2020, § 541 ja HUSin hallituksessa 8.6.2020, § 87.

Hankkeen toteutus

Hanke on Helsingin kaupungille ja HUSille vuokrahanke. Helsingin kaupunki ja HUS ovat päättäneet perustaa yhtäläisin omistusosuuksin (50%) Kiinteistösaakeyhtiö Laakson yhteissairaalan, joka rakennuttaa ja hallinnoi hankkeessa rakennettavia ja siihen kuuluvia Laakson yhteissairaala -nimellä kutsuttavan sairaalan tiloja. Yhtiölle kuuluu Laakson yhteissairaalan yhteyteen rakennettavan pysäköintilaitoksen ja sen sisäänajoyhteyden sekä Meilahti-Laakso logistiikkatunnelin rakentaminen ja hallinnointi. Kaupunginhallitus on osaltaan päättänyt yhtiön perustamisesta 18.1.2021 § 44. Sosiaali- ja terveysministeriö on 7.1.2021 myöntänyt hankkeelle kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain mukaisen poikkeusluvan.

HUSin hallitus on päättänyt yhtiön perustamisesta 15.2.2021. Yhtiö on tarkoitus perustaa maaliskuuhun 2021 aikana.

Yhtiön perustamisvaiheessa määritelty osakkaiden omistusosuudet perustuvat osakkaiden yhteiseen arvioon vuonna 2020 siitä, mikä on kummankin osakkaan järjestämisvastuulle kuuluvan toiminnan laajuus yhtiön hallitsemisessa rakennuksissa ja tiloissa.

Helsingin kaupunki ja HUS ovat yhteistyössä neuvotelleet uuden yhtiön perustamiseen liittyvän osakassopimuksen, jossa on muun muassa sovittu hankkeen hallinnosta ja hallituksen kokoonpanosta sekä osakkaiden rahoituksen, päätöksenteon, tilavuokrauksen ja osakeomistuksen ehdoista. Osakassopimuksessa on sovittu myös menettelystä omistussosuuksien tarkistamiseksi, jos osakkaan osuus yhtiön vuokraamista tiloista on olennaisesti suurempi tai pienempi kuin ko. osakkaan omistusosuus yhtiöstä.

Hankkeen rahoitus

Laakson yhteissairaala -hankkeen tarvitseman rahoituksen järjestämisestä huolehtivat Helsingin kaupunki ja HUS yhteistyössä perustettavan Kiinteistösaakeyhtiö Laakson yhteissairaalan kanssa. Kumpikin perustettavan yhtiön osakas huolehtii yhtiön rahoittamisesta omalta osaltaan. Osakkaat sitoutuvat hankesuunnitelman mukaisesti hankkeen toteuttamista varten omistussosuuksiensa suhteessa huolehtimaan yhtiön

rahoittamisesta yhtiön ja toisen osakkaan kannalta kustannusneutraalilla tavalla.

Kaupunginvaltuuston 10.6.2020 § 157 päätöksen mukaisesti hankkeen rakentamiskustannusten arvonlisäveroton enimmäishinta on 838 000 000 euroa kustannustasossa marraskuu 2019. Hankkeen hankesuunnitelman mukaisiin rakentamiskustannuksiin ei ole sisällytetty hankkeen rahoituskustannuksia eikä säilytettävien sairaalarakennusten luovutuksen yhteydessä hankkeelle aiheutuvia kustannuksia, jotka rakennuskustannusten ohella ovat perustettavan yhtiön vastuulla.

Yhtiön rahoitus hoidetaan pääasiallisesti osakkaiden takaamalla lainoilla. Edelleen, yhtiön perustamisen yhteydessä tehtävien osakemerkintöjen lisäksi osakkaat sitoutuvat jatkossa vuosittain tekemään noin 3 - 5 milj. euron oman pääoman ehtoisen vastikkeettoman sijoituksen yhtiön svop-rahastoon. Kaupunki tulee varautumaan ao. tarpeeseen vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä. Oman pääoman ehtoisten vastikkeettomien sijoituksen yhteenlaskettu kokonaismäärä hankkeen valmistuttua vastaa alustavan rahoitussuunnitelman mukaan 10 % investointiin liittyvästä kokonaisrahoitustarpeesta.

Osana rakentamisen aikaista rahoitusta on tarkoitus käyttää osakkaiden takaamaa kuntayritystodistusohjelmaa.

Tarvittavat takaukset

Hankkeen pitkästä kestosta johtuen on perusteltua päättää tarvittavista takauksista useammassa vaiheessa hankkeen edetessä. Ensivaiheessa myönnettäväksi esitetään yhtiön investointeja varten enintään 150 milj. euron määräistä kuntayhtymän omavelkaista takausta osana yhtiön yhteensä enintään 300 milj. euron suuruisia rahoitusjärjestelyjä, hankesuunnitelmassa vuosille 2021-2024 ajoittuviksi arvioitujen investointimenojen rahoittamiseksi nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Taattavien lainojen suunnitellut laina-ajat vastaavat tämänkaltaisissa pitkävaikutteisissa hankkeissa yleisesti käytettävää profiilia.

Investoinnin edellyttämien pitkäaikaisten lainojen optimaalisen nostoaikataulun varmistamiseksi, on myös lyhytaikaisen ulkopuolisen rahoituksen tilapäinen käyttö rahoituksen joustavuuden varmistamiseksi perusteltua. Yritystodistusten käyttäminen on yleinen käytäntö lyhytaikaisen rahoituksen turvaamiseen. Se vastaa rahoitusinstrumenttina kunnissa käytettyä kuntatodistusta, ja on nykyisessä markkinatilanteessa nopea ja edullinen tapa rahoituksen järjestämiseen lyhyellä aikajänteellä.

Osana rakentamisen aikaista rahoitusta on lisäksi suunniteltu, että Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaala voi hakea toiminnan edellyttämän riittävän rahoituksen järjestämiseksi yritystodistuksilla lyhytaikaista rahoitusta siten, että lyhytaikaisia velkavastuita yritystodistuksista on kerrallaan enintään 60 miljoonan euron arvosta. Kuntayritystodistusohjelman perustaminen Kuntarahoitus Oyj:n kanssa edellyttää omistajien antamaa omavelkaista takausta ohjelmalle.

Valtiontukiarviointi

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 (1) artiklan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan tultua perustetuksi Helsingin kaupungin on tarkoitus myöntää yhtiölle omistajiensa hyväksymän hankesuunnitelman mukaisen investoinnin edellyttämän lainarahoituksen saamiseksi enintään 150 000 000 euron suuruinen omavelkainen takaus yhtiön pitkäaikaisten lainojen vakuudeksi. Lisäksi kaupungin tarkoitus on antaa enintään 30 000 000 euron suuruinen omavelkainen takaus yhtiön kuntayritystodistusohjelmalle, rakentamisen aikaisen lyhytaikaisen rahoituksen varmistamiseksi. Takauksien antamisen ehtona on, että yhtiön toinen osakas, HUS, antaa yhtiölle omistussuosuuksien suhteessa vastaavat takaukset, vastaavin ehdoin.

Ennen edellä kuvattujen rahoitustoimien tekemistä on arvioitava, sisältyykö suunniteltuihin toimienpiteisiin SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea.

Euroopan komission tiedonannon mukaan valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaajana on yritys, jolla tarkoitetaan oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta riippumatta taloudellista toimintaa harjoittavaa yksikköä. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluita tarjotaan markkinoilla (komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01, kohdat 6–12).

Valtiontukiarvioinnissa on selvítettävä, harjoittaako yhtiö valtiontukisääntösten mukaista taloudellista toimintaa.

Komission tiedonannossa on todettu, että joissakin jäsenvaltioissa julkiset sairaalat ovat olennainen osa kansallista terveydenhuoltoa ja perustuvat lähes kokonaan solidaarisuuden periaatteeseen. Tällaiset sairaalat rahoitetaan suoraan sosiaaliturvamaksuilla ja muilla valtion varoilla, ja ne tarjoavat yleisesti kattavia palveluja ilmaiseksi. Unionin

tuomioistuimet ovat vahvistaneet, että organisaatiot, joilla on tällainen rakenne, eivät toimi yrityksinä. Komission tiedonannon mukaan kyseisessä rakenteessa nekään toiminnot, jotka sinällään voisivat olla luonteeltaan taloudellisia mutta jotka suoritetaan pelkästään toisen, muun kuin taloudellisen palvelun tuottamiseksi, eivät ole luonteeltaan taloudellisia. Yksikkö, joka ostaa tavaroita – jopa suuressa mittakaavassa – muun kuin taloudellisen palvelun tarjoamiseksi, ei toimi yrityksenä pelkästään siitä syystä, että se on ostaja tietyillä markkinoilla. (komission tiedonanto valtioneuvoston päätöksestä 2016/C 262/01, kohdat 24–25)

Perustettavan yhtiön ainoa tarkoitus on mahdollistaa julkisen terveydenhuollon toteuttaminen. Yhtiön toimialana on vuokrata hallinnoimiaan tiloja sen omistajille, eli Helsingin kaupungille ja HUSille, jotka käyttävät yhtiöltä vuokraamiaan tiloja ainoastaan julkisen terveydenhuollon toimintaan. Yhtiön vuokralaisten Helsingin kaupungin ja HUSin tiloissa harjoittama toiminta ei ole taloudellista toimintaa, vaan komission tiedonannossa tarkoitettua julkista terveydenhuoltoa. Yhtiön harjoittama vuokraustoiminta ei siten ole taloudellista toimintaa, koska se tapahtuu julkisen terveydenhuollon toteuttamiseksi eli muun kuin taloudellisen palvelun tuottamiseksi.

Perustettavan yhtiön varsinaisten julkisen terveydenhuollon käyttöön tarkoitettujen tilojen vuokraamisen lisäksi yhtiön toimialaan kuuluu yhtiön toimintaa palvelevien pysäköintilaitoksen ja logistiikkatunnelin rakennuttaminen ja hallinnoiminen. Kyseiset infrastruktuurit rakennetaan julkisen terveydenhuollon järjestämisen mahdollistamiseksi eli muuta kuin taloudellista toimintaa varten.

Yhtiön hallinnoimissa rakennuksissa on hyvin vähäisessä määrin muita kuin terveydenhuollon tiloja, joita se voi vuokrata julkisen terveydenhuollon tavanomaiseen oheistoimintaan (esim. kukkakauppa tai kioski). Mikäli yhtiö vuokraa tiloja kolmansille osapuolille (muille kuin Helsingin kaupungille ja HUSille), tulee varmistua siitä, että yhtiön Helsingin kaupungilta tai HUSilta saama taloudellinen etu ei siirry kilpailluilla markkinoilla toimivien yritysten hyväksi. Tällaisissa tilanteissa kolmansille osapuolille tapahtuva vuokraus tulee tehdä markkinaehtoisesti. Kun oheistoimintaan vuokratuista tiloista peritään markkinaehtoisia vuokraa, vuokraustoiminnassa ei muodostu valtioneuvoston katsottavaa etua. Yhtiön hyvin pienimuotoinen muihin kuin sen omistajiin kohdistuva vuokraustoiminta ei siten vaikuta yhtiön saaman rahoituksen sallittavuuteen. Komission tiedonannossa on todettu myös, että: ”Lähes yksinomaan muuhun kuin taloudelliseen toimintaan käytettäviin infrastruktuureihin liittyvien tavanomaisten palvelujen, kuten ravintoloiden, myymälöiden ja maksullisen pysäköinnin, julkisella rahoituksella ei yleensä ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska nämä palvelut eivät todennäköisesti houkuttele asiakkaita muista jäsenvaltioista ja niiden ra-

hoituksella on todennäköisesti enintään marginaalinen vaikutus rajat ylittäviin investointeihin tai sijoittautumiseen.” (komission tiedonanto valtioneuvoston päätöksestä 2016/C 262/01, kohta 207).

Yhtiö perustetaan omistamaan ja hallinnoimaan julkisen terveydenhuollon käyttöön rakennettuja ja rakennettavia tiloja, joita se vuokraa pääasiassa omistajilleen Helsingin kaupungille ja HUSille, joten yhtiön ei katsota harjoittavan taloudellista toimintaa. Edellä kuvattujen perustelujen mukaisesti yhtiön osakkaiden järjestämään edellä kuvattuun hanke- rahoitukseen ei sisälly SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea.

Kuntalain 129 §

Kuntalain 129 § vaatimukset huomioiden, kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon edellä selostetun yhtiön tarkoituksen sekä sen, että yhtiön omistajina on pelkästään julkisyhteisöjä. Takauksille ei tässä yhteydessä edellytetä vastavakuuksia. Yhtiön äänivalta tulee olemaan kaupungilla ja HUSilla. Mikäli omistuksessa tapahtuu myöhemmin muutoksia, kaupunki varaa itselleen oikeudet vaatia järjestelyn yhteydessä järjestelyn ennakoedellytyksenä tarvittaessa vakuudet.

Toimivalta ja delegointi

Kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, oikeuttaa täytäntöönpanopäätöksessään kaupunginkanslian oikeuspalveluita tekemään takaussitoumukset.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 31036321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelman arvio kustannusten sitoutumisesta vuosittain

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

01.03.2021

Asia/3

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
HUS

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

01.03.2021

Asia/4

§ 140

V 17.3.2021, Vuoden 2020 talousarvion tytäryhteisöjen kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet

HEL 2021-000968 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä

- tytäryhteisöjen vuoden 2020 talousarviossa asetettujen kaupunginvaltuustolle raportoitavien tavoitteiden poikkeamat Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilojen ja Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osalta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi
Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Muille tytäryhteisöille asetetut tavoitteet vuodelle 2020
- 2 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin vuoden 2020 talousarviossa (Kvsto 27.11.2019) asetettiin markkinaehtoisesti toimiville tytäryhteisöille sekä muille kaupungin merkittävimmille tytäryhteisöille taloudellisia ja/tai toiminnallisia tavoitteita, joilla pyritään varmistamaan, että yhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Asetettavilla tavoitteilla pyritään myös varmistamaan kaupungin omistaja-arvon positiivinen kehittyminen.

Esityslistan liitteessä 1. on lueteltu muille tytäryhteisöille talousarviossa 2020 asetetut kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet ja niiden toteumatiedot. Liitteessä 2. on esitetty vastaavat tiedot markkinaehtoisten yhtiöiden osalta. Yhteisöjen oman seurannan ja raportoinnin perusteella tytäryhteisöjen kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet ovat toteutuneet Kiinteistö Oy Helsingin Toimitiloja ja Seure Henkilöstöpalvelut Oy:tä lukuun ottamatta.

Tarkempi selvitys muiden talousarviotavoitteiden toteutumisesta esitetään konsernijaostolle Yhteisöraportissa 4/2020.

Yhteenveto toteutumattomista kaupunginvaltuustolle raportoitavista tavoitteista

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat

Tavoite:

Kiinteistöjen ylläpitokustannusten (€/m²) nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruinen verrattuna kolmen vuoden keskiarvoon (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi).

Toteuma:

Yhtiön kiinteistöjen ylläpitokustannusten kolmen vuoden muutoksen keskiarvo oli 10,52 prosenttia, mikä oli 9,22 prosenttiyksikköä suurempi kuin indeksin kolmen vuoden muutoksen keskiarvo raportointijaksolla. Yhtiön toiminta on ollut voimakkaassa muutosvaiheessa ja yhtiössä on ollut osittaisjakautumisia ja kiinteistöjen kehittämishankkeita. Rakennuskannan neliöt vähentyivät jakson aikana edellisvuodesta 14,78 prosenttia kiinteistöjen kehittämishankkeista johtuen. Samanaikaisesti on ollut käynnissä toiminnan volyymin tulevaan kasvuun valmistautuminen ja yhtiön toimintojen monipuolista kehittämistä. Yhtiön kiinteät kustannukset (€/m²) kasvoivat raportointijaksolla rakennuskannan muutosten takia, mutta toiminnan tulevat muutokset vaikuttanevat tunnusluvussa lähivuosina toiseen suuntaan. Yhtiön kiinteistöjen hoitokulujen tunnusluvun vuosittaisiin muutoksiin (€/m²) kokonaisuutena ovat vaikuttaneet paitsi edellä mainitut rakennuskannan muutokset myös eri tiliryhmien alla toteutetut toimenpiteet ja niiden vuosittaiset volyymit.

Seure Henkilöstöpalvelut Oy

Tavoite:

Kiinteät kulut ja poistot yhteensä yhtä täytettyä työvuoroa kohden alenevat 4 % vuodesta 2019.

Toteuma:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Yhtiön vuoden 2019 katsantokauden luku oli 19,57 euroa/täytetty työvuoro. Vuoden 2020 luvuksi tuli 23,16 euroa/täytetty työvuoro. Tavoiteluku kasvoi 18 %. Tavoite ei täytynyt, koska yhtiö oli tehnyt merkittäviä panostuksia henkilökunnan määrään, jotta yhtiö olisi pystynyt vastaamaan voimakkaasti kasvavaan kysyntään. Koronatilanteen vuoksi kysyntä kuitenkin laski merkittävästi samalla laskien täytettyjen työvuorojen määrä. Lomautusten avulla saavutettiin säästöjä henkilöstökuluissa, mutta suhteessa vähemmän kuin kysyntä aleni.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi
Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Muille tytäryhteisöille asetetut tavoitteet vuodelle 2020
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

§ 141

V 17.3.2021, Sosiaali- ja terveyslautakunnan varajäsenen valinta

HEL 2021-001473 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Riia Järvenpälle eron sosiaali- ja terveyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Maiju Niemelän varajäseneksi (Leo Bergmanin henkilökohtainen varajäsen) sosiaali- ja terveyslautakuntaan vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
asta.vennela(a)hel.fi

Liitteet

1 Eropyyntö 2.2.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Riia Järvenpään (AP) 15.1.2020 § 5 varajäseneksi sosiaali- ja terveyslautakuntaan vuoden 2021 toukokuun lo-

01.03.2021

Asia/5

pussa päättyväksi toimikaudeksi. Riia Järvenpää pyytää 2.2.2021 eroa sosiaali- ja terveyslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta henkilökohtaisten syiden vuoksi.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
asta.vennela(a)hel.fi

Liitteet

1 Eropyyntö 2.2.2021

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Taloushallintopalveluliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.02.2021 § 118

01.03.2021

Asia/5

HEL 2021-001473 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.02.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle puheenjohtajan ehdotuksesta.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
asta.vennela(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

01.03.2021

Asia/6

Käsiteltävä tässä kokouksessa

§ 142

Perusopetuksen poikkeusjärjestelyjen mahdollistaminen

HEL 2020-009208 T 12 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä tartuntatautilain 58 §:n nojalla, että Helsingin kaupungin alueella sijaitsevien perusopetuslain mukaista perusopetusta antavien oppilaitosten tiloja voidaan käyttää perusopetuksen antamiseen seuraavin edellytyksin.

Tiloja käytettäessä tulee tartuntatautilain 1 §:ssä säädetty tartuntatautilain tarkoitus huomioon ottaen noudattaa opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja Hyvinvoinnin tutkimuskeskuksen 4.8.2020 antamaa liitteenä olevaa suositusta (liite 1).

Päätös on voimassa ajan 7.3. - 6.4.2021 tai kunnes asiasta toisin päätetään.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi
Anneli Harjunpää, infektio lääkäri, puhelin: 09 310 53066
anneli.harjunpaa(a)hel.fi
Timo Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 21012
timo.korhonen(a)hel.fi
Anna Kukkola, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 09 310 36554
anna.kukkola(a)hel.fi

Liitteet

1 OKM THL suositus - opetus ja varhaiskasvatus 4.8.2020

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Etelä-Suomen aluehallintovi- rasto/Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedok- sianto
Helsingin ja Uudenmaan sai- raanhoitopiiri Opetushallitus	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Sosiaali- ja terveysministeriö	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Terveyden- ja hyvinvoinnin lai- tos Yksityiset sopimuskoulut	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedok- sianto
Yksityiset ja valtion peruskoulut	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedok- sianto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tässä päätöksessä määrätään oppilaitosten tilojen turvallisesta käytös-
tä perusopetukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen
antaman suosituksen tarkoitus on tukea kouluja toteuttamaan koulun-
käynti koronaepidemian aikana siten, että se on turvallista lapsille ja
henkilökunnalle. Suositusta noudattamalla voidaan hallita tartuntariskiä
eli vähentää tartuntoja ja rajata mahdollisissa altistustilanteissa altistu-
neiden joukko mahdollisimman pieneksi. Toimintaa suunniteltaessa on
tärkeää sovittaa yhteen lapsen etu ja oikeudet ja tartuntatautien torjun-
nan periaatteet. Helsingissä tilojen turvallinen käyttö tarkoittaa muun
muassa, että oppilaat opiskelisivat etäyhteyksiä hyödyntävän ja lähio-
petuksen yhdistelmämallin mukaisesti, jossa osa luokista työskentelee
kukin vuorollaan ja lyhytaikaisesti etäopetuksessa. Oppilaiden oikeus
opetukseen turvataan myös poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden ai-
kana. Päätös koskee lähtökohtaisesti kaikkea Helsingissä annettavaa
perusopetusta. Poikkeukselliset opetusjärjestelyt eivät kuitenkaan kos-

ke esiopetuksen oppilaita, perusopetuksen 1 - 3 vuosiluokkien oppilaita, erityisen tuen päätöksen saaneita oppilaita, pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita eikä valmistavan opetuksen oppilaita. Näiden oppilaiden opetus järjestetään lähiopetuksena.

Perusopetus järjestetään lähtökohtaisesti lähiopetuksena. Mahdollinen siirtyminen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin tapahtuu opetuksen järjestäjän päätöksellä. Kaupunginhallitus teki edelliset tätä asiaa koskevat päätökset 10.8.2020 § 411, 31.8.2020 § 495, 5.10.2020 § 627 ja 9.11.2020 § 760, 7.12.2020 § 855, 4.1.2021 § 2 ja 1.2.2021 § 85.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen 4.8.2020 antama suositus koskee silti myös varhaiskasvatusta ja esiopetusta ja niiden tilankäyttöä, mutta mahdollisuutta ja tarvetta etäyhteyksien hyödyntämisen ja läsnäolon yhdistelmämalliin ei toiminnan luonteen vuoksi ole.

Säädösperusta

Tartuntatautilain (1227/2016) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja. Tartuntatautilain 9 §:n mukaan kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tartuntatautilaissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveystyötä siten kuin kansanterveyslaissa (66/1972), terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja tartuntatautilaissa säädetään. Tartuntatautien vastustamistyöhön kuuluu tartuntatautilaissa tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittämiseksi tai torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinnällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi.

Perusopetuslain (682/1998) 29 § mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Nyt tehtävällä päätöksellä tilojen turvallisesta käytöstä turvataan lasten oikeutta turvalliseen opetusympäristöön.

Perusopetuslain 20 a §:n 1 momentin mukaan, jos opetusta ei tartuntatautilain 58 §:n nojalla annettavan päätöksen johdosta voida järjestää turvallisesti lähiopetuksena koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa, voidaan opetuksessa siirtyä opetuksen järjestäjän päätöksellä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin enintään yhden kuukauden ajaksi kerrallaan, jos se opetuksen järjestämiseksi on välttämätöntä. Oppilaan oikeus opetukseen tulee turvata myös poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden aikana. Ensimmäinen perusopetuslain muutos, jolla 20 a § lisättiin lakiin, tuli voimaan 1.8.2020 ja se oli voimassa määräaikaisesti vuoden 2020 loppuun. Vastaavan sisältöinen väliaikainen muutos (1191/2020), joka on voimassa 31.7.2021 saakka, tuli voimaan 1.1.2021. Muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa paikallinen päätöksenteko, jolla perusopetuksen järjestäminen voidaan hoitaa turvallisesti epidemian aikanakin. Perusopetuslain 20 a §:n säätämiseen ensimmäisen kerran johtaneen hallituksen esityksen (HE 86/2020 vp) mukaan mikäli opetuksen järjestämisessä ei pystyttäisi noudattamaan tartuntatautiviranomaisen päätökseen sisältyvää ohjeistusta opetustilojen turvallisesta käyttämisestä tai opetustilat suljettaisiin osittain tai kokonaan tartuntatautilain 58 §:n nojalla, voitaisiin opetuksessa siirtyä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin (HE 86/2020 vp, s. 16-17). Kevätlukukaudella voimassa olevan perusopetuslain 20 a §:n säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 218/2020 vp) mukaan ehdotetun pykälän 1 momentti vastaa nykyisin voimassa olevaa. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että opetuksen järjestäjä voisi siirtyä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin, jos tartuntatautilain mukainen tartuntatautiviranomainen antaisi tartuntatautilain 58 §:n nojalla päätöksen opetukseen käytettävien tilojen sulkemisesta osittain tai kokonaan, tai jos opetuksessa ei voitaisi noudattaa päätökselle mahdollisesti asetettuja ehtoja. Edelleen hallituksen esityksen mukaan turvallisuuden arvioinnissa ja lähiopetuksen järjestämisenkäytännön suunnittelussa noudatettaisiin tartuntatautilain mukaisiin päätöksiin mahdollisesti sisältyviä edellytyksiä opetukseen käytettävien tilojen käyttämisestä. Myös kevätlukukaudella voimassa olevaa pykälää koskevassa sivistysvaliokunnan mietinnössä (SiVM 16/2020 vp) todetaan, että poikkeuksellisia opetusjärjestelyjen soveltamisen edellytyksiä ei nyt ehdoteta muutettavaksi tältä osin. Muussa julkaistussa lainvalmisteluaineistossa ei ole esitetty tästä poikkeavia kantoja. Niinpä lain esitöistä saadaan tukea sille, että tällainen päätös voidaan tarvittaessa tehdä. Tartuntatautilain 58 § soveltuu siis edelleen sanamuodostaan huolimatta kokonaan tai osittain sulkemista koskevan päätöksen lisäksi myös päätöksiin, joilla annetaan velvoittavia ohjeita tai määräyksiä pykälän tarkoittamien tilojen käytöstä.

Edellytyksenä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymiselle on lisäksi se, että se on välttämätöntä. Mahdollinen siirtyminen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin tehdään tästä päätöksestä erillisessä pää-

töksenteossa. Siirtyminen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin edellyttää aina välttämättömyysharkintaa, joka tehdään lain esitöiden mukaan yhteistyössä kunnan epidemiologisen toiminnan kanssa.

Epidemiologinen arviointi

Suomen tilanne

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden SARS-CoV-2:n aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti. Maailman terveysjärjestö WHO on julistanut SARS-CoV-2 -viruksen aiheuttaman Covid-19 -taudin pandemiaksi 11.3.2020.

Koronavirustartuntoja todetaan edelleen runsaasti eri puolilla maata ja ne ovat lisääntymässä. Ilmaantuvuus on noussut alkuvuoden tasaantuneista lukemista 63,4 -> 91,4/100 000 asukasta. Koronapotilaiden sairaalahoidon tarve on pysynyt aikaisemmalla tasolla eli vielä ei ole nähty nousua. Sairastuneiden hoidossa on kertynyt kokemusta ja hoito on edistynyt, minkä seurauksena koronapotilaiden sairaalahoitajaksot ovat lyhentyneet. Tällä on myös vaikutusta sairaalahoidon tarpeeseen. Tehohoidon tarve on toistaiseksi pysynyt aikaisemmalla tasolla. Tartuntamäärän lisääntymisestä johtuva tehohoidon tarpeen nousu näkyy vasta parin viikon kuluttua tartuntamäärän noususta. Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle.

Suomessa on todettu yhteensä 402 Britannian ja 20 Etelä- Afrikan muuntuneen koronaviruksen aiheuttaman tapausta.

Helsingin kaupungin alueen tilanne

Helsingissä on noin 28,7 prosenttia Suomen Covid-19 -tapauksista. Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan epidemiologinen toiminta seuraa alueen epidemiatilannetta jatkuvasti. Seurannassa on havaittu, että Helsingin kaupungin eri kanavia pitkin tulevien oireperusteisten yhteydenottojen määrä on lisääntynyt alkuvuoden vähentymisen jälkeen, kuten myös tehtyjen koronatestien lukumäärä. Toiseksi Covid-19-tapausten määrä on viikolta neljä alkaen noussut. Viimeisten kahden viikon (viikot 4-6) aikana Helsingissä ilmaantuvuus on ollut 223 tapaus/100 000 asukasta, kun se aiemmin oli 136 tapaus/100 000 asukasta. Kolmanneksi erilaisten joukkoaltistustilanteiden (yli 10 altistunutta) lukumäärä on lisääntynyt viimeisen kahden viikon aikana. Joukkoaltistumisia on todettu kouluissa ja päiväkodeissa, yksityisissä juhlissa ja tilaisuuksissa, baareissa ja ravintoloissa sekä terveydenhuollossa, harrastuksissa ja työmailla. Toisen asteen oppilaat ovat olleet etäopetuksessa 3.12.2020 alkaen. Tämä ei ole selvästi vähentänyt ikäluokan tartuntojen määrää muiden ikäluokkien määriin suhteutettuna.

Sairaalahoidon tarve on ollut tasainen ja sairaalat ovat edelleen varautuneet koronapotilaiden määrän kasvuun. Koronavirustestien näyttötoon pääsystä ja analytiikassa ei ole viiveitä. Koronaepidemia on pääkaupunkiseudulla edelleen leviämisvaiheessa ja tapausmäärät nousussa.

Rokotukset ovat käynnistyneet Helsingissä hyvin. 70 prosenttia yli 85-vuotiaista ja 19 prosenttia 80-84 -vuotiaista on saatu rokotettua. Myös sairautensa vuoksi riskiryhmiin kuuluvien rokotukset ovat alkaneet. Helsingissä on todettu 122 Britanniassa todetun muuntoviruksen ja yhdeksän Etelä-Afrikassa todetun muuntoviruksen aiheuttamaa tapaus.

Helsingin alueen koulujen tilanne

Helsingissä on 54 660 peruskoululaista. Helsingin kaupungin alueella on syksyn aikana todetuissa koulualtistustapahtumissa altistunut ala-asteella ja yläasteella yhteensä 6 566 lasta ja 827 aikuista. Tartuttavuusaikana koulussa olleita oli 319 oppilasta ja 87 aikuista. Todettuja jatkotartuntoja oli 75 eli hyvin vähän. Useissa tartuntaketjuissa kyseessä on lapset, joilla on kaverikontakti koulussa tai sen lisäksi myös vapaa-ajan kontakti sairastuneeseen.

Vuoden 2021 ensimmäisen kuuden viikon aikana ala-asteella on havaittu 84 oppilasta ja 11 aikuista sairastuneeksi. Jatkotartuntoja on todettu 39. Tilanteissa, jotka ovat johtaneet jatkotartuntaan, on usein todettu hygieniavarotoimien toteutuneen puutteellisesti. Jatkotartunnoissa korostuivat myös erityisluokat ja –koulut. Yläasteella on havaittu 28 sairastunutta oppilasta ja yksi aikuinen, jatkotartuntoja on todettu ainostaan neljä.

Kohdennettuja seulontoja on syyslukukauden ja alkuvuoden aikana järjestetty yhdeksässä peruskoulussa ja kahdessa toisen asteen koulussa. Seulontoihin on kutsuttu 813 henkilöä, joista 688 on osallistunut seulontaan. Seulotuista henkilöistä on ollut alle kaksi prosenttia koronavirustartunnan saaneita ja heistä alle prosentti oireettomia. Seulontatulosten perusteella tartuntariski kouluissa on pieni.

Voidaan todeta, että jatkotartuntojen määrä on ollut pieni altistuneiden määrään verrattuna. Yläasteella ja henkilöstön osalta on otettu käyttöön maskisuositus jo syyslukukauden aikana. Tämä saattaa olla yhtenä syynä siihen, että jatkotartuntojen määrä on pysynyt yläasteella hyvin pienenä. Tuoreimpana suosituksena on kuudesluokkalaisten maskin käyttö. Altistuneiden määrään maskisuositus on vaikuttanut siten, että koko luokan karanteeneista on pääsääntöisesti voitu luopua.

Muuntoviruksen on arvioitu olevan n. 30-60 prosenttia tavanomaista virusta tartuttavampi. Tämän vuoksi tilanteissa, joissa epäillään muunto-

viruksen aiheuttamaa tartuntaa koulussa tartuttavuusaikana olleella koululaisella, asetetaan edelleen laajoja, jopa koko luokan käsittäviä karanteeneja. Kouluissa epäiltyjen muuntovirustapauksiin liittyvissä altistumisissa ei ole toistaiseksi todettu enempää jatkotartuntoja kuin viiliin virukseen liittyvissä. Muuntovirustilannetta seurataan tarkasti.

Suosittelvat toimenpiteet epidemian rajaamiseksi kouluissa

Syyslukukauden aikana on voitu todeta, että turvavälien pitäminen, käsihygienian tehostaminen ja kohdennetut rajoitustoimenpiteet ovat olleet hyviä keinoja tapausmäärien pitämisessä maltillisina. Tilanteet, joissa oleskellaan pitkiä aikoja sisätiloissa ilman että turvavälejä voidaan ylläpitää, ovat omiaan lisäämään altistus- ja tartuntatapauksia. Tartuntatilanteen jatkuessa vaikeana on syytä välttää näitä opetustilanteita ja tyytyä sellaiseen lähiopetukseen, jossa etäisyyksiä voidaan ylläpitää ja muitakin hygieniavaroitoksia toteuttaa. Muuntoviruksen leviämien lisää kaikkien mainittujen varotoimien toteuttamisen tärkeyttä.

Erittäin tärkeää on, että kaikki kouluissa työskentelevät aikuiset noudattavat turvavälejä, käsihygieniata ja käyttävät maskeja myös aikuisten välisissä kontakteissa, jäävät pois työstä ja hakeutuvat koronavirustestiin lievästikin oireisena.

Syyslukukauden ja alkuvuoden 2021 aikana on peruskoulun opetus järjestetty lähiopetuksessa, joskin opetusta on pyritty järjestämään luokahuoneiden ja koulutilojen ulkopuolella. Ruokailutilanteita on porrastettu ja käsihygieniata on tehostettu, turvavälejä on pyritty pitämään. Yläasteella ja kuudennella luokalla on otettu käyttöön maskisuositus. Nämä keinot ovat olleet tärkeitä jatkotartuntojen määrän rajoittamisessa. Kaikki kouluikäiset tulee ohjata lievissäkin oireissa koronavirustestiin ja heidän tulee jäädä välittömästi pois koulusta.

Mikäli tapausmäärät kasvavat nykyisestä merkittävästi voi pääsääntöisesti sisätiloissa annettava lähiopetus muodostaa riskin Covid-19 -tapauksen leviämiseksi, mikäli toimenpiteitä riittävän ilmanvaihdon, turvavälien, suosituksen mukaisen maskin käytön ja käsihygienian toteuttamiseksi ei suoriteta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 4.8.2020 antaman suosituksen tarkoituksena on tukea kouluja ja varhaiskasvatusta toimintayksiköitä toteuttamaan koulunkäynti tai varhaiskasvatus lapsille ja henkilökunnalle koronapandemian aikana siten, että se on turvallista lapsille ja henkilökunnalle.

Epidemiologisen toiminnan näkemyksen mukaan suosituksen mukaiset toimenpiteet ovat Helsingin kaupungin alueella vallitsevan epidemiatilanteen vuoksi välttämättömiä. Suositusten mukaisten toimenpiteiden

soveltaminen tulee tapahtua koulu- ja toimipistekohtaisesti harkiten ja huomioiden epidemiatilanteen kehitys. On myös huomioitava, että ala- ja yläasteikäisten tartunnoista valtaosa tulee samassa taloudessa asuvien ja vapaa-ajan kontaktien kautta, jolloin hygieniatoimiltaan ja tartuntariskiltään matala kouluympäristö näyttyy jopa turvallisempaan kuin muu ympäristö.

Terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö Helsingissä

Kaupunginhallituksen tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukainen päätös on edellytys sille, että opetuksen järjestäjä voi tarvittaessa päättää perusopetuslain 20 a §:n 1 momentin nojalla poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä. Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirryttäessä lähiovetusta kuitenkin aina annetaan 1-3 -luokkalaisille, erityisen tuen ja valmistavan opetuksen oppilaille sekä pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille. Oppilaiden yhdenvertaisuus huomioon ottaen opetus järjestetään niin, että oppilas saa pääsääntöisesti lähiovetusta, ja etäyhteyksiä hyödyntävät opetusjaksot ovat mahdollisimman lyhyitä.

Mikäli poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin joudutaan opetuksen järjestäjän päätöksellä siirtymään, mahdollistaa nyt tehtävä päätös Helsingin kaupungille opetuksen järjestäjänä sen, että opiskelu voidaan tehdyn suunnittelun perusteella järjestää siten, että vuosiluokkien 4-10 oppilaat opiskelevat etäyhteyksiä hyödyntävän ja lähiovetuksen yhdistelmämallin mukaisesti. Vuosiluokkien 4-6 ja 7-10 opetus järjestettäisiin pääsääntöisesti kolmen viikon jaksoissa siten, että 1 tai 2 vuosiluokkaa on viikon etäopetuksessa ja kaksi viikkoa lähiovetuksessa. Mikäli koulun tilat mahdollistavat, niin opetus järjestetään 4-5 -luokkalaisille lähiovetuksena. Rehtori ja koulun johto suunnittelevat oppilaiden lukujärjestyksen siten, että taito- ja taideaineiden opetus tapahtuu pääsääntöisesti lähiovetusjaksoilla.

Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisessä opetuksen järjestäminen etäyhteyksiä hyödyntäen suunnitellaan koulu- ja toimipistekohtaisesti. Suunnittelussa otetaan huomioon miten suosituksen mukaisia toimenpiteitä voidaan noudattaa ja mistä syystä poikkeukselliset opetusjärjestelyt toteutetaan edellä mainittuja pääperiaatteita noudattamalla järjestelyt koulukohtaisesti räätälöiden. Suomen- ja ruotsinkielisen perusopetuksen osalta laaditaan koulukohtaiset taulukot, joista ilmenee luokat, jotka ovat kunakin viikon jaksena etäopetuksessa. Alustavien tarkastelujen perusteella 88 suomenkielisestä koulusta 7 erityiskoulua ja 21 koulua olisi kokonaan lähiovetuksessa ja 14 ruotsinkielisestä koulusta yksi on kokonaan lähiovetuksessa. Muissa kouluissa opiskeltaisiin yhdistelmämallin mukaisesti. Päätös poikkeuksellisista opetusjärjestelyistä on voimassa enintään kuukauden ajan, mutta poikkeusjärjestelyjen tarpeellisuutta tarkastellaan jatkuvasti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala päättää mahdollisesta poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä yhteistyössä epidemiologisen toiminnan kanssa.

Tartuntatautilain 58 §:n 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole. Kaupunginhallitus seuraa tilannetta ja tarvittaessa muuttaa päätöstä tai kumoaa päätöksen, jos osoittautuu, että tartunnan vaaraa ei enää ole.

Yksityisille sopimuskouluille ja valtion kouluille on varattu hallintolain 34 §:n mukainen mahdollisuus lausua mielipiteensä koskien valmistelussa olevaa Helsingin kaupunginhallituksen tartuntatautilain 58 §:n mukaista päätöstä oppilaitosten tilojen käyttämisestä ja siihen liittyvästä perusopetuksen poikkeusjärjestelyiden mahdollistamisesta edellistä päätöstä valmisteltaessa. Kuulemiskirjeet on lähetettiin 11.9.2020 ja määräaikaan 18.9.2020 mennessä saatiin saatu yksi vastaus. Tässä vastauksessa todetaan, että kaupunginhallituksen päätös on tarpeellinen tai tarkemmin ottaen välttämätön turvallisen opetuksen järjestämiseksi tartuntatautialtistuksen tai -karanteenin kohdistuessa koulun henkilöstöön tai oppilaisiin.

Helsingissä kaupunginhallitus toimii hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 8b kohdan mukaan tartuntatautien torjunnasta vastaavana toimielimenä. Kaupunginhallituksen tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukainen päätös on edellytys sille, että opetuksen järjestäjä voi tarvittaessa päättää perusopetuslain 20 a §:n 1 momentin nojalla poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä. Jotta mahdollinen päätös poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä voitaisiin perustaa aina uusimman tilannetietoon, joudutaan päätös todennäköisesti tekemään kiireellisellä aikataululla. Päätöksenteon mahdollinen viivästyminen saattaisi aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, minkä vuoksi viivytyksettömän käsittelyn takaamiseksi on tarkoituksenmukaista siirtää poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtämisestä päättäminen opetuksen järjestäjälle. Myös Espoon ja Vantaan kaupunginhallituksissa on tehty vastaavat päätökset.

Kaupunginhallitus päätti edellisen kerran poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen mahdollistamisesta 10.8.2020 § 411 ajalle 10.8-10.9.2020, 31.8.2020 § 495 ajalle 11.9.-10.10.2020, 5.10.2020 § 627 ajalle 11.10.-10.11.2020 ja 9.11.2020 § 760 ajalle 11.11.-10.12.2020, 7.12.2020 § 855 ajalle 11.12-31.12.2020, 4.1.2021 § 2 ajalle 7.1.-6.2.2021, 1.2.2021 § 85 ajalle 7.2.- 6.3.2021.

Päätös on valmisteltu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, sosiaali- ja terveystoimialan ja kaupunginkanslian yhteistyönä.

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi
Anneli Harjunpää, infektio lääkäri, puhelin: 09 310 53066
anneli.harjunpaa(a)hel.fi
Timo Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 21012
timo.korhonen(a)hel.fi
Anna Kukkola, kaupunginasiainmies, puhelin: 09 310 36554
anna.kukkola(a)hel.fi

Liitteet

1 OKM THL suositus - opetus ja varhaiskasvatus 4.8.2020

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovi-
rasto/Opetus- ja kulttuuritoimen
vastuualue

Helsingin ja Uudenmaan sai-
raanhoitopiiri
Opetushallitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö

Terveysten- ja hyvinvoinnin lai-
tos
Yksityiset sopimuskoulut

Yksityiset ja valtion peruskoulut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Hallintovalitus, todisteellinen tiedok-
sianto

Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Hallintovalitus, todisteellinen tiedok-
sianto

Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Sosiaali- ja terveystoimen toimiala
Kaupunginkanslia
Palvelukeskus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.02.2021 § 85

HEL 2020-009208 T 12 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä tartuntatautilain 58 §:n nojalla, että Helsingin kaupungin alueella sijaitsevien perusopetuslain mukaista perusopetusta antavien oppilaitosten tiloja voidaan käyttää perusopetuksen antamiseen seuraavin edellytyksin.

Tiloja käytettäessä tulee tartuntatautilain 1 §:ssä säädetty tartuntatautilain tarkoitus huomioon ottaen noudattaa opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 4.8.2020 antamaa liitteenä olevaa suositusta (liite 1).

Päätös on voimassa ajan 7.2.- 6.3.2021 tai kunnes asiasta toisin päätetään.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

04.01.2021 Ehdotuksen mukaan

07.12.2020 Ehdotuksen mukaan

09.11.2020 Ehdotuksen mukaan

05.10.2020 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

31.08.2020 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

10.08.2020 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256

katja.rimpila(a)hel.fi

Timo Korhonen, yksikönpäällikkö, puhelin: 09 310 21012

timo.korhonen(a)hel.fi

Anna Kukkola, kaupunginasiamies, puhelin: 09 310 36554

anna.kukkola(a)hel.fi

Anneli Harjunpää, infektio lääkäri, puhelin: 09 310 53066

anneli.harjunpaa(a)hel.fi

§ 143

Helsingin Konservatorion Säätiö sr:lle myönnettyjen lainojen maksuohjelmien muuttaminen

HEL 2020-011891 T 02 05 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti pidentää kaupungin Helsingin Konservatorion Säätiö sr:lle myöntämien lainojen 3300001756 ja 3300001757 laina-aikoja viidellä vuodella 31.5.2029 saakka siten, että lainojen jäljellä olevat lyhennyserät lasketaan uuden laina-ajan mukaisesti. Muut lainaehdot pysyvät ennallaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Maksuohjelman muutoshakemus HKS 9.10.2020_henkilötiedot peitetty
- 2 Talouden tervehdyttämishakemus HKS_henkilötiedot peitetty

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin Konservatorion säätiön tehtävänä on ylläpitää vuonna 1922 perustettua Helsingin Konservatoriota, joka tarjoaa taiteen musiikin perusopetusta ja musiikkialan ammatillista koulutusta. Säätiö rakennutti uudet toimitilat Ruoholahteen kaupungin osoittamalle vuokratontille ja

toiminta käynnistyi uusissa toimitiloissa syksyllä 1999. Kaupunginhallitus myönsi hankkeelle lainat 25.3.1996, § 426 ja 25.5.1998, § 794 osana kokonaisrahoitusta. Lainojen jäljellä oleva maksamaton pääoma on tällä hetkellä 739 769,71 euroa.

Konservatoriokiinteistön suuren koon vuoksi osa tiloista on ollut valmistumisen jälkeen kokoaikaisesti vuokrattuna ensin Helsingin väliaikaiselle ammattikorkeakoululle ja Metropolia Ammattikorkeakoululle. Vuokrasopimus ulottui vuoteen 2025 saakka, minkä aikana lainanhoitokulut voitiin kattaa saaduilla vuokratuloilla. Metropolia Ammattikorkeakoulu ilmoitti vuonna 2015 luopuvansa konservatoriokiinteistön käytöstä siirtäessään musiikin koulutuksen muille kampuksilleen. Uudelle vuokralaiselle, Kaartin soittokunnalle (Senaatti-kiinteistöt), vuokrattujen tilojen kokonaismäärä on edellistä vuokralaista pienempi, mikä vaikuttaa suoraan säätiön vuosittaisiin vuokratuloihin alentavasti. Koronapandemia on vaikuttanut myös muihin vuokratuloihin, kun lähes kaikki toiminta on ollut keskeytettyä eikä konserttisaleja ole ollut mahdollista vuokrata kolmansille osapuolille. Rahoitusjohtaja myönsi kaupunginhallituksen 6.4.2020, § 234, antamalla valtuutuksella 12.5.2020, § 31, säätiön lainoille lyhennysvapaata toukokuun erille pidentämällä laina-aikaa kuudella kuukaudella.

Säätiö hakee laina-aikojen pidentämistä edelleen viidellä vuodella pienentääkseen lainanhoitokulujaan tilanteessa, jossa lainanhoidon rahoittamiseksi käytettävät tulot ovat säätiöstä riippumattomista syistä pienentyneet olennaisesti. Uuden vuokralaisen kanssa solmittu määräaikainen vuokrasopimus ulottuu pidennettäväksi esitettävien laina-aikojen loppuun saakka.

Kuntalain 129 §:n 1 momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella voidaan todeta, että kaupungin lakisääteisten tehtävien hoitamisen tai talouden ei erittäin varovaisestikaan arvioituna voida katsoa vaarantuvan yksittäiselle yhteisölle myönnettujen lyhennysvapaiden johdosta.

Ennen lyhennysvapaan myöntämistä on arvioitava, sisältyykö suunniteltuun toimenpiteeseen SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea. Euroopan komission tiedonannon mukaan valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaajana on yritys, jolla tarkoitetaan oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta riippumatta taloudellista toimintaa harjoittavaa yksikköä. Komission tiedonannossa on todettu,

että julkista koulutusta, joka järjestetään valtion rahoittaman ja valvoman kansallisen koulutusjärjestelmän puitteissa, voidaan pitää muuna kuin taloudellisena toimintana. Lisäksi komission tiedonannossa on todettu, että julkisen koulutuksen ei-taloudelliseen luonteeseen ei periaatteessa vaikuta se, että oppilaat tai heidän vanhempansa joutuvat toisinaan maksamaan opetus- tai ilmoittautumismaksuja, joilla katetaan osa järjestelmän toimintakuluista. Koska tällaiset maksut kattavat usein vain murto-osan palvelun todellisista kustannuksista, niitä ei voida pitää korvauksena tarjotusta palvelusta. Tämän vuoksi ne eivät muuta pääasiassa julkisin varoin rahoitetun yleisen koulutuspalvelun ei-taloudellista luonnetta. Näitä periaatteita voidaan soveltaa yksityiskouluihin ja julkisiin kouluihin (komission tiedonanto valtioneuvoston kanto 2016/C 262/01, kohdat 6-12, 28 ja 29).

Helsingin Konservatorion Säätiöllä on toimintaansa opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä ylläpitämislupa. Säätiö saa ylläpitämislupansa mukaiseen toimintaan vapaan sivistystyön rahoitusta, joka määräytyy vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) ja asetuksen (805/1998) mukaan. Opetukseen osallistuvilta oppilailta voidaan periä kohtuullisia maksuja taiteen perusopetuksesta annetun lain nojalla (633/1998). Säätiön toiminta tapahtuu valtion rahoittaman ja valvoman kansallisen koulutusjärjestelmän puitteissa.

Säätiön rahoituksen katsotaan tulevan pääosin julkisista varoista. Säätiön viimeisimmän vahvistetun tilinpäätöksen, vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan säätiön kaikista toiminnan tuotoista julkisen tuen osuus on 58,1 %. Vuonna 2019 säätiö sai ylläpitämislupansa mukaiseen toimintaan julkista tukea valtiolta ja Helsingin kaupungilta. Muut säätiön tuotot koostuivat vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan vuokra- ja kiinteistötoiminnasta ja opetustoiminnasta. Säätiön kaikista tuotoista 27,7 % oli vuokra- ja kiinteistötoiminnasta ja 14,1 % opetustoiminnasta. Lukukausimaksut sisältyivät säätiön opetustoiminnan tuottoihin muodostaen pääosan opetustoiminnan tuotoista.

Helsingin Konservatorion Säätiön ei katsota harjoittavan taloudellista toimintaa, koska säätiö harjoittaa julkista koulutusta valtion rahoittaman ja valvoman kansallisen koulutusjärjestelmän puitteissa. Komission tiedonannossa julkisesta koulutuksesta todettua sovelletaan myös yksityisiin kouluihin, jotka saavat rahoituksensa pääosin julkisista varoista. Suunniteltuun lainajärjestelyyn ei näin ollen sisälly SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

01.03.2021

Asia/7

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Maksuohjelman muutoshakemus HKS 9.10.2020_henkilötiedot peitetty
- 2 Talouden tervehdyttämishjelma HKS_henkilötiedot peitetty

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

§ 144

Lainan myöntäminen Kiinteistösaakeyhtiö Laajasalon palloiluhalleille

HEL 2020-007496 T 02 05 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää Kiinteistösaakeyhtiö Laajasalon palloiluhalleille urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta 340 000 euron lainan mailapelihallin ja ulkopelikenttien rakentamiseksi seuraavin ehdoin:

Laina-aika:

Laina on maksettava takaisin 15 vuoden kuluessa lainan nostamisesta.

Lainan korko:

Lainasta veloitettava korko on vallitsevan peruskoron suuruinen.

Lainan vakuus:

Lainan vakuudeksi on pantattava tontin vuokraoikeuteen ja kiinteistöön kiinnitettyjä panttikirjoja tai muuta kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hyväksymää vakuutta.

Lisäksi sovelletaan kaupunginhallituksen 20.4.2015 hyväksymiä yleisiä velka-, panttaus- ja takausehtoja.

Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston rahoitusyksikköä laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakemus ja hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kiinteistöosakeyhtiö Laajasalon palloiluhallit on kaupungin osakkuusyhtiö, jonka osakekannasta kaupunki omistaa 40 prosenttia ja Laajasalon Tennishallit Oy 60 prosenttia. Yhtiö omistaa Laajasalon liikuntapuistossa sijaitsevan 5 653 kerrosneliömetrin suuruisen palloiluhallin sekä tenniskenttiä.

Alueen tennistuntien kysyntä on ollut vahvaa eikä suosittuja sulkapalloja padelkenttiä ole ollut tarjolla. Nykyisen mailapelikysynnän, ja alueen lisääntyvän asukasmäärän aiheuttavan lisäkysynnän vuoksi, yhtiö on suunnitellut rakennuttavansa kevytrakenteisen mailapelihallin, jossa olisi tenniskenttä, padelkenttä sekä 2 sulkapallokenttää. Lisäksi alueelle aiotaan rakennuttaa kaksi tiilimurskakenttää tenniksen pelaamista varten.

Kaupunginhallitus päätti 11.1.2021, § 24 hyväksyä Laajasalon liikuntapuistossa sijaitsevan 7 935 neliömetrin suuruisen alueen vuokraamisen Koy Laajasalon palloiluhalleille mailapelihallin ja ulkopelikenttien rakentamiseksi alueelle. Samalla kaupunginhallitus oikeutti liikuntajohtajan allekirjoittamaan päätöksen yhteydessä esitetyn vuokrasopimuksen. Alueen vuokra-aika on 1.1.2021–31.12.2040. Liikuntalautakunta on vuokrannut alueen sisäisin vuokrausperustein kiinteistölautakunnalta vuoden 2043 loppuun saakka.

Koy Laajasalon palloiluhallit hakee rakennuskustannuksiltaan noin 850 000 euron (alv. 0 %) hankkeelle urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta 340 000 euron lainaa. Lisäksi hanketta on suunniteltu rahoitettavan 170 000 euron pankkilainalla, 200 000 euron omalla pääomalla ja 140 000 euron valtion avustuksella.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa lainan myöntämistä Koy Laajasalon palloiluhalleille, ja toteaa hankkeen olevan urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston sääntöjen mukainen.

Kuntalain 129 §:n 1 momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella voidaan todeta, että kaupungin lakisääteisten tehtävien hoitamisen tai talouden ei erittäin varovaisestikaan arvioituna voida katsoa vaarantuvan Koy Laajasalon palloiluhalleille myönnetyn 340 000 euron lainan vuoksi.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan jäsenvaltion myöntämä tai valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Koy Laajasalon palloiluhallien hakema laina sisältää korkotukea. Lainasian käsittelyn yhteydessä on lisäksi arvioitu, sisältyykö toimenpiteeseen SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea.

Rakennettavan liikuntahallin pääasiallisia käyttäjiä ovat paikalliset urheiluseurat, yksittäiset harrastajat ja koulut. Lainan myöntämiseen sisältyvä korkotuki ei ole SEUT 107(1) mukaista valtiontukea, koska kyse on urheilutilasta, joka palvelee ensisijaisesti paikallisia asukkaita ja joka ei todennäköisesti houkuttele asiakkaita tai investointeja muista EU:n jäsenvaltioista. Toimenpide ei näin ollen ole omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. (Komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01 kohta 197).

Päätösehdotuksen mukaisen lainan korko on tällä hetkellä 0 % ja se tarkistetaan puolivuositain peruskoron muuttuessa.

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoja on käytettävissä 73,6 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakemus ja hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 15.12.2020 § 204

HEL 2020-007496 T 02 05 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Kiinteistö Oy Laajasalon palloiluhallien lainahakemuksesta, joka koskee Laajasalon liikuntapuiston yhteyteen rakennettavaa mailapelihallia ja ulkopelikenttiä:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa omalta osaltaan nyt ilmoitetuilla kokonaiskustannuksilla ja esitetyllä rahoitussuunnitelmalla 340 000 euron lainan myöntämistä viidentoista (15) vuoden laina-ajalla Kiinteistö Oy Laajasalon palloiluhalleille kaupungin urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoista käytettäväksi osarahoituksena mailapelihallin ja ulkopelikenttien toteuttamiseksi.

Liikuntapalvelukokonaisuuden kannalta esitettyä hanketta on pidettävä kannatettavana ja kaupungin lainan myöntämistä hakijalle urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoista kaupungin edun mukaisena. Kiinteistö Oy Laajasalon palloiluhallien esittämä hanke täydentää kaupungin palveluja, ja hankkeen sijainti Itä-Helsingin alueella lisää omalta osaltaan alueen harjoittelumahdollisuuksia. Hakijan ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kesken on valmisteltavana kyseisestä maa-alueesta vuokrasopimukset siten, että nykyinen vuokra-alue jaetaan kahdeksi erilliseksi vuokra-alueeksi. Nykyinen mailapelihalli ja pysäköintialue sijoittuu toiselle vuokra-alueelle, jonka vuokraus on voimassa 1.1.2021–31.12.2033 saakka. Toiselle vuokra-alueelle rakennetaan uusi mailapelihalli ja ulkopelikentät sekä alueelle jää aiemmin rakennetut nykyisen sopimuksen mukaiset ulkotenniskentät. Alueen vuokrasopimus solmitaan ajalle 1.1.2021–31.12.2040.

Kiinteistö Oy Laajasalon palloiluhallit hakee kokonaiskustannuksiltaan 850 000 euron (alv. 0 %) hankkeelle rahoitussuunnitelman mukaista 340 000 euron lainaa Helsingin kaupungilta. Kaupungin lainan lisäksi hanketta on suunniteltu rahoitettavan 170 000 euron pankkilainalla, Laajasalon tennishallit Oy:n omarahoituksella 200 000 euroa sekä valtion tuella 140 000 euroa.

Lautakunta on aiemmin tarkoituksenmukaisiksi katsomissaan hankkeissa puoltanut maksimissaan 40 prosentin lainaosuutta kokonaistannuksista.

Käsittely

15.12.2020 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli liikuntapaikkapäällikkö Petteri Huurre.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi

01.03.2021

Asia/9

§ 145

Lainan myöntäminen Kiinteistösaakeyhtiö Helsingin Liikunta- ja voimistelusalille

HEL 2020-010722 T 02 05 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti kumota 7.10.2019, § 678 tekemänsä päätöksen ja myönsi Kiinteistösaakeyhtiö Helsingin Liikunta- ja voimistelusalille (3004407-1) urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta 2 500 000 euron lainan urheiluhallin rakentamiseksi Vartiokylään, seuraavin ehdoin:

Laina-aika:

Laina on maksettava takaisin 15 vuoden kuluessa lainan nostamisesta kuitenkin siten, että ensimmäiset kaksi vuotta ovat lyhennyksistä vapaat.

Lainan korko:

Lainasta veloitettava korko on vallitsevan peruskoron suuruinen.

Lainan vakuus:

Lainan vakuudeksi on pantattava tontin vuokraoikeuteen ja kiinteistöön kiinnitettyjä panttikirjoja tai muuta kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hyväksymää vakuutta.

Lisäksi sovelletaan kaupunginhallituksen 20.4.2015 hyväksymiä yleisiä velka-, panttaus- ja takausehtoja.

Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston rahoitusyksikköä laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lainahakemus
- 2 Hanke-esittely
- 3 2019_Lainapäätös

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 7.10.2019, § 678 myöntää perustettavalle yhtiölle (Koy Helsingin Liikunta- ja voimistelusali) 1 900 000 euron lainan osarahoituksena 3 600 kerrosneliömetrin suuruisen liikunta- ja voimisteluhallin rakentamiseksi Vartiokylään. Hallin suunniteltiin palvelevan ensisijaisesti voimistelua harrastavien tarpeita. Yhtiön edustajat ilmoittivat kuitenkin jo tuolloin suunnittelevansa lisärakennuksen rakennuttamista hallin yhteyteen ja hakevansa hankkeeseen myös kaupungin lainaa. Yhtiön suunnitelmat muuttuivat ja he päättivät käyttää kerralla koko rakennusoikeutensa ja rakennuttaa hankkeen kokonaan heti.

Nyt rakennettava liikunta- ja voimisteluhalli on suunniteltu palvelemaan teline- ja muuta voimistelua sekä padelia harrastavien tarpeita pääkaupunkiseudulla. Rakennettavassa 5 500 kem²:n suuruudessa hallissa on telinevoimistelutila, voimistelua varten räätälöity 1 500 kem²:n suuruinen monitoimitila, 10 padel-kenttää sekä noin 700 kem²:n kuntosali. Halliin tulee myös kahvio/ravintola sekä toimisto- ja kokoustiloja.

Kaupunginhallitus päätti 11.1.2021, § 23 muuttaa 9.9.2019, § 599 tekemäänsä päätöstä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle myöntämänsä maa-alueen vuokrausoikeuden suhteen siten, että Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Liikunta- ja voimistelusali (y-tunnus 3004407-1) voi rakentaa osoitteeseen Ratasmyllynkuja 3 kooltaan 5 500 kerrosneliömetrin suuruisen liikuntahallin. Aiemman päätöksen mukainen halli oli 3 600 kem²:n suuruinen ja loppuosa rakennusoikeudesta oli tarkoitus käyttää myöhemmin. Vuokrattava maa-alue sijaitsee Vartiokylässä ja liikuntalautakunta on vuokrannut alueen sisäisin vuokrausperustein kiinteistö-lautakunnalta (vuokratunnus Y3145-19) vuoden 2043 loppuun asti.

Koy Helsingin Liikunta- ja voimistelusali hakee rakennuskustannuksiltaan noin 6,5 miljoonan euron (alv. 0 %) hankkeelle urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta 2,5 miljoonan euron lainaa. Lisäksi hanketta on suunniteltu rahoitettavan 2,5 miljoonan euron pankkilainalla ja 1,5 miljoonan euron omalla pääomalla.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa lainan myöntämistä Koy Helsingin Liikunta- ja voimistelusalille, ja toteaa hankkeen olevan urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston sääntöjen mukainen.

Kuntalain 129 §:n 1 momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella voidaan todeta, että kaupungin lakisääteisten tehtävien hoitamisen tai talouden ei erittäin varovaisestikaan arvioituna voida katsoa vaarantuvan Koy Helsingin Liikunta- ja voimistelusalille myönnetyn 2 500 000 euron lainan vuoksi.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan jäsenvaltion myöntämä tai valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Koy Helsingin Liikunta- ja voimistelusalin hakema laina sisältää korkotukea. Laina-asian käsittelyn yhteydessä on lisäksi arvioitu, sisältyykö toimenpiteeseen SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea.

Rakennettavan liikuntahallin pääasiallisia käyttäjiä ovat paikalliset urheiluseurat, yksittäiset harrastajat ja koulut. Lainan myöntämiseen sisältyvä korkotuki ei ole SEUT 107(1) mukaista valtiontukea, koska kyse on urheilutilasta, joka palvelee ensisijaisesti paikallisia asukkaita ja joka ei todennäköisesti houkuttele asiakkaita tai investointeja muista EU:n jäsenvaltioista. Toimenpide ei näin ollen ole omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. (Komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01 kohta 197).

Päätösehdotuksen mukaisen lainan korko on tällä hetkellä 0 % ja se tarkistetaan puolivuositain peruskoron muuttuessa.

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoja on käytettävissä 73,6 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

01.03.2021

Asia/9

- 1 Lainahakemus
- 2 Hanke-esittely
- 3 2019_Lainapäätös

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 01.12.2020 § 195

HEL 2020-010722 T 02 05 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle K Oy Helsingin Liikunta- ja voimisteluhallin lainahakemuksesta, joka koskee Vartiokylän kaupunginosaan (Myllypuro) rakennettavaa liikunta- ja voimisteluhallia:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa omalta osaltaan nyt ilmoitetuilla kokonaiskustannuksilla ja esitetyllä rahoitussuunnitelmalla 2 500 000 euron lainan myöntämistä 15 vuoden lainaajalla K Oy Helsingin Liikunta- ja voimistelusalille kaupungin urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoista käytettäväksi osarahoituksena liikunta- ja voimisteluhallin toteuttamiseksi yhtiölle vuokrattavalle maa-alueelle. Laina-ajan kahdelle (2) ensimmäiselle vuodelle esitetään lyhennysvapaata.

Liikuntapalvelukokonaisuuden kannalta esitettyä hanketta on pidettävä kannatettavana ja lainan myöntämistä hakijalle urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoista kaupungin edun mukaisena. Liikunta- ja voimistelluhallihanke tulee parantamaan pääkaupunkiseudun liikunnan harjoitteluosuhteita, vastaamaan kysyntää ja tarvetta sekä tarjoaa tilat mm. eri voimistelulajien kansainvälisiä että kansallisia kilpailuja ja leirityksiä varten. Hallihankkeella on Suomen Voimisteluliiton tuki ja pääkaupunkiseudun voimisteluseurat ovat ilmoittaneet, että nykyisten harrastelijien määrä on riittämätön lajin harrastajamäärän kasvattamiseksi. Helsingissä koetaan olevan kasvava pula laadukkaista ja helposti saavu-

tettavista voimisteluharrastuksen mahdollistavista tiloista. Lisäksi halli tuo paljon kysyttäjä uusia padel-urheilun sisäolosuhteita Helsinkiin.

Hakijan ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kesken on valmisteltavana kyseisestä maa-alueesta vuokrasopimus 31.12.2043 saakka.

K Oy Liikunta- ja voimistelusalit hakee kokonaiskustannuksiltaan 6,5 miljoonan euron (alv. 0 %) hankkeelle rahoitussuunnitelman mukaista 2,5 miljoonan euron lainaa Helsingin kaupungilta. Kaupungin lainan lisäksi hanketta on suunniteltu rahoitettavan pankkilainalla 2,5 miljoonaa euroa ja omalla rahoituksella 1,5 miljoonaa euroa.

Lautakunta on aiemmin tarkoituksen mukaisiksi katsomissaan hankkeissa puoltanut maksimissaan 40 prosentin lainaosuutta kokonaiskustannuksista.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi

§ 146

Virkojen perustaminen kaupunkiympäristön toimialalle 1.4.2021 lukien

HEL 2021-001886 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus perusti kaupunkiympäristön toimialalle elintarviketarkastajan ja ympäristötarkastajan virat 1.4.2021 lukien.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi
Eeva Heikkilä, johtava henkilöstöasiantuntija, puhelin: 09 310 40343
eevam.heikkila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain 87 §:n mukaan virka perustetaan sellaisia tehtäviä varten, joissa käytetään julkista valtaa.

Kaupunkiympäristön palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden ympäristöpalveluiden elintarviketurvallisuusyksikköön esitetään perustettavaksi elintarviketarkastajan virka ja terveydensuojeluyksikköön ympäristötarkastajan virka.

Elintarviketarkastajan virka tarvitaan, koska nykyisillä valvontaresursseilla ei saavuteta Elintarviketurvallisuusviraston valtakunnallisia riskiperusteisia tarkastustavoitteita. Elintarviketarkastajan tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska elintarvikelain mukaisten valvontatehtävien hoitamisessa käytetään julkista valtaa.

Ympäristötarkastajan virka tarvitaan, koska nykyisillä resursseilla ei pystytä vastaamaan terveydensuojelulain mukaiseen asumisterveyden valvontatarpeeseen. Ympäristötarkastajan tehtävä edellyttää virkasuh-

detta, koska terveydensuojelulain ja tupakkalain mukaisten valvonta-tehtävien hoitamisessa käytetään julkista valtaa.

Molemmissa tehtävissä julkisen vallan käyttöä sisältyy valvontatehtäviin, kuten tarkastuksiin, näytteenottoihin, ilmoitusten ja hakemusten käsittelyyn ja hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön.

Perustettaviksi esitettäville viroille on varattu määräraha toimialan talousarviossa.

Hallintosäännön 12 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan henkilöstöjohtaja päättää tehtävien vaativuusluokittelusta ja tarkastusjohtaja lukuun ottamatta siihen perustuvasta palkasta, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei henkilöstöjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Perustettavaksi esitettyjen virkojen palkat on määritelty kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen määräysten ja tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteella. Tehtäväkohtaisiksi palkoiksi on päätetty:

- elintarviketarkastajan virka: 3 236,22 euroa kuukaudessa ja

- ympäristötarkastajan virka: 3 310,26 euroa kuukaudessa.

Kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Eeva Heikkilä, johtava henkilöstöasiantuntija, puhelin: 09 310 40343
eevam.heikkila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunginkanslian henkilöstöosasto
Taloushallintopalveluliikelaitos

§ 147

Virkojen perustaminen kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle 1.4.2021 lukien

HEL 2021-001738 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus perusti kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle seuraavat virat 1.4.2021 lukien:

- 35 luokanopettajan virkaa
- viisi erityisluokanopettajan virkaa
- kaksi peruskoulun apulaisrehtorin virkaa
- neljä lukion apulaisrehtorin virkaa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi
Kirsti Tanttu, henkilöstösuunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 86281
kirsti.tanttu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain 87 §:n mukaan virka perustetaan sellaisia tehtäviä varten, joissa käytetään julkista valtaa.

Perustettavaksi esitetään yhteensä 46 virkaa. Opettajan virkojen lisäksi kouluissa on tuntiopettajia. Koulujen johtamistyötä kehitetään kaupunkistrategian mukaisesti.

Peruskoulun henkilöstöstä säädetään perusopetuslain (628/1998) 37 §:ssä. Säännöksen mukaan opetuksen järjestäjällä tulee olla opetuksen järjestämismuoto huomioon ottaen riittävä määrä opettajan virkoja

tai työsopimussuhteisia opettajia. Lisäksi opetuksen järjestäjällä voi olla tuntiopettajia, koulunkäyntiavustajia ja muuta henkilöstöä.

Lukion henkilöstöstä säädetään lukiolain (714/2018) 57 §:ssä. Koulutuksen järjestäjällä tulee olla riittävä määrä opettajan virkoja tai työsopimussuhteisia opettajia. Lisäksi koulutuksen järjestäjällä voi olla tuntiopettajia ja muuta henkilöstöä.

Opettajan virkoja tarvitaan lisää, koska perusopetuksen oppilasmäärä kasvaa suomenkielisessä perusopetuksessa ensi vuonna noin 1 200 oppilaalla ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa noin 140 oppilaalla. Lisäksi tuntiopettajuuksia korvataan viroilla opettajistotilanteen vakiinnuttamiseksi ja opettajien saatavuuden edistämiseksi.

Perustettavaksi esitettävillä apulaisrehtorin viroilla lisätään johtamisressursseja suuriin lukioihin, joissa apulaisrehtorin tehtäviä on hoitanut opettaja opetustehtävänsä ohella. Lukioden opiskelijamäärän kasvuaessa pedagogisen johtamisen, henkilöstö- ja talousjohtamisen sekä hallinnollisten tehtävien määrä kasvaa. Erityisen koulutustehtävän lukioissa erilaista johtamis-, suunnittelu- ja hallintotyötä on merkittävästi enemmän kuin vastaavankokoisissa yleislukioissa. Oppivelvollisuuden laajentuminen ja maksuttomuus vaativat myös resursseja johtamistyöhön.

Apulaisrehtorin virkoja lisätään myös suurimpiin peruskouluihin, joissa rehtorin alaisuudessa on nykytilanteessa noin 100 työntekijää. Kouluissa on yli 800 oppilasta ja erityisoppilaiden sekä suomi toisena kielenä -oppilaiden osuudet ovat suuria. Koulujen organisaatiota uudistetaan siten, että henkilöstö jakautuu kahteen alayksikköön. Apulaisrehtorit johtavat alayksiköitä, jolloin esihenkilön suorien alaisten määrä on kohtuullinen.

Opettaja ja apulaisrehtori käyttävät julkista valtaa oppilaita ja opiskelijoita koskeissa asioissa ja suurimmissa kouluissa esihenkilönä toimiva apulaisrehtori myös henkilöstöä koskeissa asioissa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuoden 2021 talousarvioon sisältyy määräraha perustettaviksi esitettäville viroille.

Opetushenkilöstön tehtäväkohtainen palkka määräytyy voimassa olevan kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaan.

Kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö

01.03.2021

Asia/11

Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Kirsti Tantt, henkilöstösuunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 86281
kirsti.tanttu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Kaupunginkanslian henkilöstöosasto
Taloushallintopalveluliikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 148

Päiväkoti Nuotin korvaavan uudisrakennuksen hankesuunnitelma

HEL 2020-010513 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päiväkoti Nuotin korvaavan uudisrakennuksen 15.10.2020 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen laajuus on noin 2 155 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 9 480 000 euroa elokuun 2020 kustannustasossa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma lpk Nuotti, korvaava uudisrakennus 15.10.2020

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tarpeellisuus

Hankesuunnitelma koskee päiväkoti Nuotin korvaavaa uudisrakennusta. Päiväkodin toiminta on tällä hetkellä järjestetty neljässä eri rakennuksessa, osoitteessa Erkki Melartinintie 2. Villa Öller ja Villa Björkbacca ovat 1900-luvun alussa rakennettuja huviloita. Kaksi muuta päiväkodin käytössä olevaa rakennusta ovat valmistuneet 1980-luvulla. Rakennuksissa on merkittäviä korjaustarpeita eivätkä niiden tilat vastaa nykyisen varhaiskasvatuspedagogiikan vaatimuksia.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan arvion mukaan alueella on tarve pysyväälle päiväkodille. Palvelutilaverkon suunnittelussa on otettu huomioon rakenteilla ja olemassa oleva tilakapasiteetti. Toimipisteen laa-

juudessa on huomioitu koko palvelualueen arvioitu kehitys eli väestöennuste, varhaiskasvatukseen osallistuminen sekä uudisrakentaminen.

Hankesuunnitelma

Rakennuspaikka sijaitsee Pukinmäen kaupunginosassa Pieksupolun päässä. Tontilla aiemmin sijainnut päiväkotipiiksun rakennus on purettu vuonna 2018. Tontilla sijaitsee vuonna 1952 rakennettu Helsingin kristillinen koulu. Rakennuspaikka on vehreää esikaupunkiympäristöä. Tontin välittömässä läheisyydessä on Närepuiston metsäinen alue. Alueella on voimassa asemakaavan muutos nro 7538, joka on tullut voimaan 28.4.1977. Uudisrakennuksen tontti sijaitsee korttelissa 21. Tontti on merkitty asemakaavaan YOs-tunnuksella muodostaen opetus- ja sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueen.

Päiväkotipiiksun Nuotissa on tällä hetkellä 152 tilapaikkaa. Uudisrakennus suunnitellaan 210:lle 1–6-vuotiaalle lapselle. Tiloilla mahdollistetaan nykyisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan järjestäminen. Uudisrakennuksen myötä päiväkodin käyttöön saadaan ajanmukaiset ja viihtyisät tilat, joissa voidaan järjestää monipuolista toimintaa.

Päiväkodille toteutetaan aidattu ulkoilupiha. Piha varustetaan eri ikäisille päiväkotilapsille soveltuvilla välineillä. Pihan omaa luonnetta korostetaan säilyttämällä olemassa oleva metsänomainen puusto ja hyödyntämällä tontin pinnanmuotoja.

Hanke toteuttaa Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 tavoitteita tarjoamalla turvalliset ja terveelliset oppimisympäristöt alueen lapsille ja suunnittelemalla tilat siten, että niissä on mahdollista järjestää asukkaiden ja paikallisten yhteisöjen toimintaa ja tapahtumia päiväkotiaikojan ulkopuolella.

Helsingin kaupungin energiatehokkuustavoitteiden sekä Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti tavoitteena on voimassa olevaa lainsäädäntöä parempi energiatehokkuus sekä paikalla tuotettu uusiutuva energia. Uudisrakennuksen lämmitystarve katetaan kaukolämmöllä ja sähköenergiaa tuotetaan vesikatolle sijoitettavalla 15 kWp:n aurinkosähköjärjestelmällä, mikä kattaa noin 17 prosenttia sähköntarpeesta.

Lämmitysratkaisuvaihtoehtoja tutkittaessa rajoittavana tekijänä on voimassa oleva kaupungin maanalainen yleiskaava, jossa alue on määritelty kallioresurssialueeksi, missä maalämpökaivoja ei sallita. Uuden maanalaisen yleiskaavan alustavassa luonnoksessa tilanne ei ole tämän osalta muuttumassa, joten aikataulusyistä hankkeessa päätettiin edetä kaukolämpöratkaisulla.

Rakennuksessa tulee työskentelemään arviolta noin 40 henkilöä varhaiskasvatuksen parissa. Henkilökunnan tarkempi määrä riippuu lasten ikäjakaumasta.

Tilaverkkotarkastelun perusteella todetaan, että päiväkodin nykyisessä käytössä olevilla rakennuksilla ei ole käyttöä kaupungin omassa palvelutuotannossaan. Näin ollen rakennuksista tullaan luopumaan kaupungin toimitilastrategian mukaisesti.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1. Hankesuunnitelman liitteet ovat oheismateriaalissa.

Hankkeen laajuus ja rakentamiskustannukset

Hankkeen laajuus on 2 155 brm², 1 683 htm², 1 460 hym².

Hankkeen rakentamiskustannukset ovat arvonlisäverottomana yhteensä 9 480 000 euroa elokuun 2020 kustannustasossa.

Vuoden 2021 talousarvion liitteenä olevassa talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2021–2030 hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen on varattu 8 miljoonaa euroa vuosille 2022–2023.

Hankkeen vaatima rahoitustarve otetaan huomioon uudessa rakentamishjelmaehdotuksessa.

Rakennuspaikka on maaperä- ja pohjavesiolosuhteiltaan vaativa. Rakennus joudutaan perustamaan porapaalujen välityksellä kallioon. Yhdessä pohjarakennussuunnitelman mukaisesti toteutettavien kaivujen ja täyttöjen kanssa lisää se perustamiskustannuksia.

Tilakustannus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Kuukausivuokra on arviolta noin 54 075 euroa ja vuosivuokra noin 648 900 euroa. Kuukausivuokra on 32,13 euroa/htm², josta pääomavuokran osuus on 25,60 euroa/htm² ja ylläpitovuokran osuus 6,53 euroa/htm². Neliövuokran perusteena on 1 683 htm². Tuottovaade on kolme prosenttia ja poistoaika 30 vuotta. Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaan. Ylläpitovuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Väistötilat

Hankkeella ei ole väistötilatarvetta. Päiväkotitoiminta jatkuu nykyisissä tiloissa uudisrakennuksen valmistumiseen saakka.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä. Hankkeen suunnittelun aikana on kuultu asiantuntijoina kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelun, rakennusvalvonnan ja pelastuslaitoksen edustajia sekä esteettömyysasiamiestä.

Hankkeen toteutusvastuu on kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudella. Rakennuksen ylläpidosta vastaa kaupunkiympäristön toimialan ylläpitopalvelu.

Rakennustöiden on tarkoitus alkaa keväällä 2022 ja hankkeen on määrä olla valmiina kesällä 2023.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on 9.2.2021 antanut hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon. Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että hanke vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Lausunto on kokonaisuudessaan asian päätöshistoriassa.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää hankesuunnitelmista, joiden kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa. Kaupunginhallitus on 18.9.2017 § 865 päättänyt, että kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päättää tilahankkeista, joiden hankesuunnitelman mukainen arvonlisäveroton kustannusarvio on enintään viisi miljoonaa euroa. Kun hankkeen kustannusarvio ylittää 5 miljoonaa euroa on päätösvalta kaupunginhallituksella.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma lpk Nuotti, korvaava uudisrakennus 15.10.2020

Oheismateriaali

1 Hankesuunnitelman liitteet, lpk Nuotti, korvaava uudisrakennus 15.10.2020

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 19.01.2021 § 8

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 29.10.2020 § 120

HEL 2020-010513 T 10 06 00

Esitys

A

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle osoitteeseen Pieksupolku 5 toteutettavan päiväkotin Nuotin korvaavan uudisrakennuksen 15.10.2020 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen laajuus on noin 2 155 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 9 480 000 euroa elokuun 2020 kustannustasossa, ehdolla, että kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

B

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa rakennukset ja yleiset alueet- palvelukokonaisuuden jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta hankepäätöstä.

Käsittely

29.10.2020 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli projektiarkkitehti Juha Aaltonen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Juha Aaltonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 21008

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

01.03.2021

---

juha.aaltonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 149

Elielinaukion ja Asema-aukion kehittämistä koskeva aiesopimus

HEL 2020-008126 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Aiesopimus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteen 1 mukaisen Elielinaukion ja Asema-aukion kehittämistä koskevan aiesopimuksen sekä oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan sopimukset ja toiminnanohjaus -tiimin päällikön tai tämän valtuuttaman allekirjoittamaan aiesopimuksen.

Esittelijän perustelut

Alueen varaaminen

Kaupunginhallitus on 29.5.2017 § 634 päättänyt varata Helsingin kaupungin 2. kaupunginosassa (Kluuvi) sijaitsevan noin 23 000 m²:n suuruisen kaupungin omistamista kiinteistöistä 91-2-9901-0, 91-2-9902-10 ja 91-2-9901-100 muodostuvan alueen ideasuunnitelman laatimiseksi 31.12.2019 saakka. Varauksensaajina olivat Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, OP-Vuokratuotto erikoissijoitusrahasto, VR-Yhtymä Oy, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK ja Evata Partners Oy.

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto on 23.3.2020 § 8 päättänyt jatkaa varausta toimitilahankkeiden toteutusedellytysten jatkoselvittämistä var-
ten 31.12.2023 saakka. Varauksensaajina olivat Keskinäinen Eläkeva-
kuutusyhtiö Ilmarinen, OP-Vuokratuotto erikoissijoitusrahasto, VR-
Yhtymä Oy, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK, Evata Part-
ners Oy sekä Exilion Real Estate I Ky.

Elinkeinojaoston päätöksen mukaan jatkosuunnitelmien avulla on tar-
koitus tutkia alueen kehityspotentiaalia sekä esittää ehdotus siitä, miten
varausaluetta voisi kehittää ja täydentää rakentamisella.

Varausehtojen mukaan hankkeen jatkosuunnittelussa on otettava eri-
tyisesti huomioon seuraavat seikat:

- Alueelle tulee suunnitella keskustatoimintoja eli työpaikkoja mahdol-
listavaa toimitilarakentamista ja vapaa-ajan palveluja.
- Suunnittelussa on huomioitava erityisesti keskustan kaupallinen ra-
kenne.
- Varauksensaajan on selvitettävä yhteistyössä kaupungin ja HSL:n
kanssa Elielin bussiterminaalin lopettamisen edellytykset tai termi-
naalitoimintojen uudelleenjärjestely ja kustannusvaikutukset.
- Varauksensaaja on velvollinen järjestämään kustannuksellaan ark-
kitehtuurikilpailun alueen suunnittelun pohjaksi kaupungin kanssa
yhteisesti määritellyllä ja edelleen hankkeen ohjausryhmässä hy-
väksytyllä tavalla.
- Alueen suunnittelussa on pyrittävä täyttämään Hiilineutraali Helsinki
2035 -toimenpideohjelman asettamat tavoitteet.

Asemakaava

Voimassa olevassa Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on liike- ja pal-
velukeskustaa (C1). Alue kuuluu pääosin 11.4.1997 voimaan tullee-
seen asemakaava nro 10275. Varausalueeseen rajautuu varauksen-
saajien omistamat tontit, joilla on Sokos-tavaratalo, Postitalo ja Vltava-
ravintola sekä Exilion Real Estate I Ky:n omistama hotelli.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää asemakaavamuutosta. Aiesopi-
muksen mukaan asemakaava laaditaan arkkitehtuurikilpailun tuloksen
perusteella kumppanuuskaavana.

Hankkeen kuvaus

Elielinaukion kehittämishankkeella on tarkoitus tiivistää Elielin- ja Ase-
ma-aukioiden alueen kaupunkirakennetta ja synnyttää täydennysraken-
tamalla vetovoimainen ja monipuolisesti elävä osa keskustaa, johon si-
joittuu työpaikkoja, majoituspalveluita, kauppaa, vapaa-ajan toimintoja
sekä kohtaamispaikkoja. Hankkeen myötä keskustan toimitilarajontaa

on mahdollista lisätä merkittävästi kestäviin kulkumuotoihin nojaten ja kasvattaa kaupunkituottavuutta erityisen kestäväällä tavalla. Lisäksi hanke parantaa alueen jalankulkuympäristön laatua ja turvallisuutta.

Aikataulu

Tavoiteaikataulun mukaisesti asemakaavoitusta valmistelevat toimenpiteet on aloitettu syksyllä 2019. Arkkitehtuurikilpailu on tarkoitus aloittaa kevään 2021 aikana. Asemakaavoitus on tarkoitus aloittaa arkkitehtuurikilpailun tuloksen pohjalta viimeistään loppu vuonna 2021. Tavoitteena on, että hankkeen rakennustyöt voitaisiin aloittaa vuoden 2024 aikana, mikäli asemakaavan muutos ja tarvittavat luvat ovat saaneet siihen mennessä lainvoiman. Aikataulusta sovitaan tarkemmin hankkeen edetessä.

Aiesopimus

Aiesopimuksen tarve ja tarkoitus

Aiesopimus on laadittu ja se tehdään kaupungin ja varauksensaajien välillä sillä alueen varausehtoja on ollut tarpeen täsmentää ja tarkentaa muun muassa siitä syystä, että järjestettävä arkkitehtuurikilpailu vaatii varauksensaajilta huomattavia taloudellisia resursseja.

Aiesopimuksen tarkoituksena on varmistaa sopijapuolten yhteinen näkemys hankkeen tärkeimmistä reunaehdoista, joiden täytyessä hanketta voidaan kehittää edelleen.

Sopijapuolet pyrkivät omalta osaltaan myötävaikuttamaan siihen, että aiesopimuksessa kuvatut rakennushankkeet voidaan myöhemmin toteuttaa yhteisesti sovittujen aikataulujen mukaisesti. Sopijapuolet eivät kuitenkaan sitoudu aiesopimuksella siihen, että ne tulevat jatkossa tekemään tietyn sisältöisiä päätöksiä.

Tonttien myyminen

Sopijapuolten tarkoituksena on laatia hankkeesta sen edetessä toteutussopimus ja/tai kiinteistökaupan esisopimus, jossa sovitaan tarkemmin vastuurajoista sekä myöhemmin laadittavista muista sopimuksista sekä sopijapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista. Tavoitteena on, että perustettava yhtiö/varauksensaajat ja kaupunki sopivat erillisellä kiinteistökaupan esisopimuksella yhtiölle/varauksensaajille myytävästä tontista/tonteista.

Rakennusoikeuden myyntihinnan lähtökohtana on alueen maanpäällisen rakennusoikeuden käypä hinta kaupantekohetkellä, johon vaikuttaa tavanomaisesta rakentamisesta poikkeavat kustannukset metro- ja huoltotunneleiden, maanalaisen pysäköintilaitoksen ja maaperäolosuh-

teiden huomioiminen. Edellä mainitut kustannukset ja lopullinen rakennusoikeuden käypä hinta tarkastetaan puolueettoman ulkopuolisen asiantuntijan toimesta tonttikauppojen valmistelun yhteydessä. Käytännössä rakennusoikeuden käyvästä hinnasta tullaan pyytämään ennen tonttien myymistä vähintään kahden eri asiantuntijan lausunnot.

Rakennusoikeuden arvolla on hanketalouden kannalta keskeinen merkitys ja tästä syystä on aiesopimuksessa määritelty rakennusoikeuden tämänhetkinen arvo. Arvosta on pyydetty puolueettoman ulkopuolisen arvioitsijan lausunto, jolla varmistettu sopijapuolten välinen yhteinen käsitys rakennusoikeuden tämänhetkisistä arvosta.

Rakennusoikeuksien tämänhetkinen arvo ilman rakennuspaikan rakentamiskelpoiseksi saattamiskustannuksia tai pysäköintilaitoskustannuksia ovat seuraavat:

- toimistot 1 800–2 000 euroa/k-m²
- hotellit 1 300–1 500 euroa/k-m²
- kaupan / kaupallisten palvelujen tilat 1 600–1 800 euroa/k-m².

Lopullisista myyntihinnoista ja muista tonttien luovutusehdoista päättää kaupungin toimivaltainen toimielin. Kaupunginhallituksen 1.4.2019 § 220 hyväksymien tontinluovutusta koskevien linjausten mukaan tontit voidaan luovuttaa myymällä taikka vuokraamalla ostooikeuksin.

Aiesopimuksen sitovuus

Aiesopimus ei luo sopijapuolille oikeudellista velvoitetta toteutussopimuksen ja/tai kiinteistön kaupan esisopimuksen tekemiseen myöhemmin. Nyt laadittu aiesopimus on ainoastaan sopijapuolten lausuma, jolla tähän mennessä saavutettu yksimielisyys ja suunniteltujen valmistelutoimien jatkaminen on kirjattu.

Aiesopimus on liitteenä 1.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

01.03.2021

Asia/13

Liitteet

1 Aiesopimus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Varauksensaajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 11.08.2020 § 402

Päätettävä tässä kokouksessa

§ 150

Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta valtakunnalliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi 2021–2032 ja sen vaikutusten ympäristöselostuksesta

HEL 2021-000763 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunginhallitus antoi liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi vuosille 2021–2032 ja sen vaikutusten arvioinnin ympäristöselostuksesta seuraavan lausunnon:

Yleiset lähtökohdat

Valtakunnallisella liikennejärjestelmäsuunnitelmalla on suuri vaikutus Helsingin ja Helsingin seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen. Sillä on vaikutusta myös Helsingin maankäytön kehittämiseen ja kaupungin talouteen. Helsingin asema työpaikkakeskittymänä on merkittävä: se on maan suurin työnantaja ja valtakunnallinen tuottavuuden huippualue. Helsingin työssäkäyntialue on laaja, ja lähes puolet Uudenmaan työpaikoista sijaitsee Helsingissä. Helsingin kasvun ja menestyksen vaikutukset heijastuvat laajemmin paitsi metropolialueen talouteen, myös koko Suomeen. Kaupungeilla on merkittävä vaikutus koko maan kansainväliseen kilpailukykyyn sekä koko kansantalouden kehitykseen. Lisäksi kaupungeissa kehitettävät ja käyttöön otettavat ratkaisut ovat oleellisessa roolissa muun muassa päästövähennysten ja hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamisessa. Tämän johdosta valtion tulee tukea vahvasti kaupunkien kestävästä kasvusta myös liikenneverkon kehittämisen osalta.

Ensimmäisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne12) tavoitteena on luoda pitkäjänteisyyttä liikennejärjestelmän kehittämiseen. Tavoite on kannatettava ja se tukee myös Helsingin toiminnan, talouden ja investointien suunnittelua ja ohjelmointia. On hyvä, että suunnitelma ulottuu kahdentoista vuoden aikajänteelle aiempien vastaavien suunnitelmien ollessa yleensä vain vaalikauden mittaisia. Etenkin raideliikenteen sekä infra- että kalustoinvestointien aikajänteet ovat vielä tätäkin pidempiä, jolloin siirtyminen 12-vuotiseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun on kannatettava suunnittelun jatkuvuutta ja pitkäjänteisyyttä lisäävä toimi. Suunnitelmaluonnos ei kuitenkaan vielä nyky muodossaan edistä riittävästi edellä mainitun tärkeän tavoitteen saavuttamista. On olennaista, että suunnitelmassa osoitetaan riittävästi

konkreettisia toimia, joilla luodaan ennustettavuutta liikennejärjestelmän kehittämistyöhön.

Helsingin maankäyttöä ja liikennejärjestelmän kehittämistä ohjaavan, vuonna 2016 hyväksytyyn yleiskaavan tavoitteena on kehittää Helsinkiä joukkoliikenteen verkostokaupunkina. Tämän johdosta yleiskaavaan sisältyy kiinteästi suuria investointeja uusiin raideyhteyksiin, kuten kaupunkibulevardien ja Viikin–Malmin pikaraitiotiet sekä poikittaiset Jokeri 1 ja 2 runkolinjat. Yleiskaavaa täydentävinä liikennehankkeina on suunniteltu muun muassa uusia metrolinjoja ja -asemia, Pisara-rata, maanteiden eritasoliittymiä sekä pyöräilyn baanaverkostoa. Näillä investoinneilla mahdollistetaan merkittävä asuntotuotanto ja niiden vaikutus koko seudun kehitykseen on suuri. Hankkeiden rakennuskustannukset ovat niin mittavia, että niiden rahoittamiseen tarvitaan myös valtion sitoutumista.

Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset

Suunnitelmassa tulee mainita toimintaympäristön ja liikennejärjestelmän muutostekijöinä liikenteen päästövähennystavoitteisiin liittyvä liikenteen käyttövoimien muuttuminen tulevaisuudessa.

Visio liikennejärjestelmän kehittämiselle vuoteen 2050

Visiossa esitetyt liikennejärjestelmän kehittämisen suuntaviivat ja tavoitteet ovat kannatettavia ja linjassa Helsingin kaupungin strategisten ja liikennepoliittisten tavoitteiden kanssa. Visiossa painotetaan nykyistä enemmän kestävämmän liikkumisen edistämistä erityisesti kaupunkiseuduilla. Sitä halutaan edistää sekä panostamalla palveluihin että liikenneverkkoihin.

Suunnitelman tavoitteet ja strategiset linjaukset

Siirtymistä kestäviin kulkumuotoihin on painotettava keskeisenä ilmastotoimena kaupunkiseuduilla. Vahvojen joukkoliikennevyöhykkeiden ja asemansuutujen maankäytön tiivistämistä on tuettava. Valtion tuki joukkoliikenteeseen on kohdistettava siten, että se edistää tehokkaimmin kulkumuodon kasvutavoitteita.

Kaupunkiseutujen välistä saavutettavuutta on parannettava ja kaupunkiseutujen työssäkäyntialueita on vahvistettava raideyhteyksin kuten Suomi-radan toteuttamisella. Suunnitelmalla tulee edistää ulkomaankauppaa ja kansainvälistä matkailua tukevia yhteyksiä ja tärkeimpien solmupisteiden toimivuutta. Liikenneverkon kehittämisen tulee perustua tietoon ja hankkeiden vaikuttavuuteen. Suunnitelmassa esitetyn strategisen tilannekuvan ja tavoitteiden tulee olla riittävän selkeitä.

Tunnin junien ja kaupunkien raitiotiehankkeiden myötä ratasuunnittelua tehdään merkittävästi enemmän kuin aiemmin. Siksi valtion tulee kiinnittää erityistä huomiota sellaisen työvoiman koulutukseen ja saatavuuteen, jota tarvitaan näissä raidehankkeissa. Esimerkiksi rautatie- ja ratatekniikan osaajien sekä pätevien pohjarakenne- ja siltasuunnittelijoiden riittävyys uhkaavat muodostua hankkeita rajoittaviksi pullonkauloiksi. Myös rataverkon digitalisaatioon liittyvästä osaamisesta tulee pitää huolta.

Toimenpideohjelma

Suunnitelmassa tulee selkeämmin osoittaa panostukset kaupunkiseutujen välisiin nopeisiin raideyhteyksiin sekä kansainvälisen lentoliikenteen vahvistamiseen. Suunnitelmassa pitää tuoda esiin selkeä visio, miten ja millä aikataululla esitetyt isot raidehankkeet saadaan vietyä valtion johdolla suunnitelmavaiheesta toteutukseen.

Suunnitelmassa mainitaan, että lentoliikenteen tukien pitää palvella lentorahdin ja elinkeinoelämän tarpeita. Tässä olisi hyvä tuoda esille se, että Suomessa lentoasemaverkosta ylläpidetään verkostoperiaatteella asiakasrahoitteisesti ja siksi tuen merkitys on normaalitilanteessa vähäinen. Kansainvälisen lentoliikenteen ja Helsinki-Vantaan lentoliikenteen hub-aseman vahvistamisen kannalta tärkeitä ovat lentoradan edistäminen, verkostoperiaate, mahdollistavat lentoliikennesopimukset ja jatkossa myös lentoliikenteen kestävyys kannalta biopolttoaineiden käytön ja sähkölentämisen lisääminen.

Suuria epävarmuuksia sisältävien teemojen osalta ei tule tehdä pitkäjänteisiä linjauksia vaan jatkaa, täydentää ja päivittää VLJS-suunnittelua sekä sovittaa sitä yhteen MAL-sopimusprosesseihin.

Liikenneverkot ja liikenteen solmukohtat

Väyläverkon kehittämiseen suunnitelmakaudelle esitetty rahoitus, noin 500 milj. euroa vuodessa, on kehittämistarpeisiin nähden aivan liian alhainen ja vastaa vain aiempien vuosien rahoitustasoa. Kehittämisinvestointien kokonaisrahoitustasoa tulee nostaa, jotta se vastaisi paremmin suunnitelmassa asetettuihin kehittämis- ja investointitavoitteisiin. Rahoitus tulee myös kohdentaa paremmin hankkeiden vaikuttavuuden perusteella.

Rahoitustason ennustettavuus on oleellinen edellytys liikennejärjestelmän kehittämisessä. Suunnitelmassa rahoitus painottuu voimakkaasti perusväylänpitoon (1,4–1,6 mrd. euroa/vuosi). Suunnitelmassa pitää selkeämmin tuoda esille se, että perusväylänpidon rahoitusta pitää kohdistaa liikennemääriltään suurimpien ratojen ja teiden korjausvelan vähentämiseen. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä sitä, että liikenne-

verkon ylläpito toteutuu pääväyläasetuksen mukaisesti priorisoiden vo-lyymeiltään suurimpia raide- ja tieyhteyksiä, jotka johtavat liikenteen tärkeimpiin solmukohtiin muodostaen selkeän pääväylien verkoston. Tämä on myös resurssien tehokasta käyttöä liikenneverkon ylläpidossa. Helsingin kaupunki pitää hyvänä linjauksena sitä, että perusväylänpidon rahoituksella pyritään suunnitelmakaudella vähentämään erityisesti rataverkon korjausvelkaa, joka aiheuttaa sekä työssäkäyntiliikennettä että kuljetuksia haittaavia häiriöitä. Tämä tukee myös raideliikenteen kulkutapaosuuden nostoa henkilö- ja tavaraliikenteessä.

Lisäksi on tärkeää, että valmisteilla olevan Suomen kestävän kasvun ohjelman rahoituskohteisiin sisällytetään kestävä liikkuminen ja tuetaan myös älyliikenteen kehittämisen edellytyksiä.

Asemanseutuja tulee suunnitella toiminnallisena osana kaupunkirakennetta huomioiden myös palvelutarjonta sekä kaupunkitilan laatu ja houkuttelevuus. Asemanseutujen vetovoimaisuus ja houkuttelevuus sekä matkaketjujen sujuvuus vaikuttavat olennaisesti käyttäjämääriin.

Merkittävien liikenteen solmukohtien kehityksessä tulee ottaa huomioon saavutettavuus kaikilla eri kulkumuodoilla sekä saumaton vaihtoyhteys eri liikennemuotojen välillä. Uusilla mikroluokan palveluilla ja esimerkiksi kaupunkipyöräpalvelun kehittämisellä voidaan edesauttaa kestävien liikennemuotojen suosion lisäämistä, mutta niillä ei voida korvata esimerkiksi laadukasta liityntäpyöräpysäköintiä liikenteen solmukohtissa. Tiivis yhteistyö eri toimijoiden välillä rautatieasemilla vaatii nykyistä vahvempaa ohjausta esimerkiksi epäselvien vastualueiden selventämiseksi.

Väyläverkon kehittäminen

Rataverkko

Helsingin kaupunki pitää hyvänä linjausta siitä, että ydinverkkokäytävien radoilla palvelutavoitetaso on pääväyläasetuksen tavoitteita korkeampi. Tämä tarkoittaa myös sitä, että ydinverkkokäytävän jatkaminen Helsingistä Luulajaan korostaa entisestään tarvetta ratayhteyden välityskyvyn ja intermodaalisuuden edistämiseen. Liikennejärjestelmäsuunnitelman pitäisi auttaa myös Suomea saamaan aikaisempaa enemmän rahallista saantoa EU:lta. Tästäkin syystä tavoite EU:n CEF-rahoitussuunnitelman parantamiseen pitäisi kirjata suunnitelmaan.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä Pissararadan rakentamisen aloittamista tällä suunnitelmakaudella. Suunnitelmassa esitetty rataverkon kehittämisen vuosittainen rahoitustaso on niin matala, että hankkeelle pitää osoittaa erillisrahoitus. Radan asemakaavat sekä rata- ja rakentamissuunnitelmat on hyväksytty, joten hankkeen toteuttamisvalmius

on erinomainen. Ratahanke vapauttaa ratakapasiteettia Helsingin ja Pasilan välillä ja sujuvoittaa sekä lähi- että kaukojunien kulkua, mikä puolestaan mahdollistaa kaukojunaliikenteen lisäämisen ja edelleen ratakäytävien maankäytön kehittämisen. Pisara-rata mahdollistaa merkittävän ratakapasiteetin kasvattamisen koko Etelä-Suomen rataverkolla ja vähentää Helsingin ahtaasta ratapihasta koko maan junaliikenteelle aiheutuvia häiriöitä.

Suunnitelmaa tulee selkeyttää raideliikenteessä käytettyjen käsitteiden osalta. Suunnitelmasta ei aina selviä tarkoitetaanko kohdassa kaikkea raideliikennettä vai vain rautatieliikennettä. Tätä voisi selkeyttää esimerkiksi näin:

- raideliikenne kattaa sekä rautatieliikenteen että kaupunkiraideliikenteen
- rautatieliikenne koskee vain rautateitä
- kaupunkiraideliikenne koskee vain metroa ja raitioteitä.

Vaihtoehtoisten käyttövoimien latausverkosto

Suunnitelmaan on kirjattu, että valtiot ja kunnat edistävät vaihtoehtoisten käyttövoimien latausverkon rakentamista koko maahan. Kirjausta pitäisi korjata niin, että latausverkkoa edistettäisiin siltä osin, kun se ei rakennu markkinaehtoisesti. Latausverkon edistämiseen pitää olla saatavissa valtion tukea EU-tuen lisäksi. Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että vaikka fossiilitoman liikenteen tiekartan toimeenpano edellyttää muun muassa latausverkon rakentamisen koko Suomeen, suunnitelmassa sen rahoitus todetaan käsiteltäväksi erikseen joko kehyskorotuksena tai EU:n elpymisvälineestä. Arviota summista ei suunnitelmassa esitetä.

Valtion rahoitusohjelma ja MAL-sopimukset

Suunnitelmalla tavoitellaan merkittävää muutosta liikennejärjestelmän kestävyYTEEN, mutta alhaiseksi mitoitettu rahoitustaso ei tue tämän tavoitteen saavuttamista. Suunnitelmasta puuttuvat kustannusarviot monista kustannuksiltaan suurista hankkeista. Lisäksi se, että päätökset rahoituksen osalta tehdään seuraavalla hallituskaudella, lisää epävarmuutta ja ennustettavuuden sekä pitkäjänteisyyden puutetta.

Rahoitusohjelmassa on varattu kaikkien MAL-kaupunkiseutujen kanssa yhteisrahoitettuihin uusiin sopimusluonteisiin infrahankkeisiin ja mahdollisiin palveluiden kehittämisiin suunnittelukaudella vain 687 milj. euroa (2–100 milj. euroa vuodessa) jo päätettyjen hankkeiden lisäksi. Vuodelle 2024 on edellä mainittua rahoitusta varattu vain 1,8 milj. eu-

roa uusiin hankkeisiin, jolloin pitäisi käynnistää uusi MAL-sopimuskausi. Vuosina 2025 ja 2026 rahaa on varattu vuosittain vain 12 milj. euroa. Kuntien raideliikennehankkeiden avustamiseen ei ole varauduttu vuosina 2023–2032 lainkaan. Esitetty rahoitustaso vie pohjaa seuraavalta MAL-sopimuskaudelta. MAL-sopimusprosesseihin tarvitaan jatkossa valtion taholta entistä vahvempaa pitkäjänteisyyttä ja sitoutumista asetettuihin tavoitteisiin.

Suunnitelmassa on esitetty, että valtion rahoitus rajattaisiin vain hankkeille, joiden yhteiskunnalliset hyödyt ovat suuremmat kuin niiden investointikustannukset. Hankkeiden kannattavuuden arvioinnissa pitää aina ottaa huomioon myös niiden laajemmat yhteiskunta- ja kaupunkitaloudelliset vaikutukset.

Kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuuri

On hyvä asia, että valtio jatkaa ja lisää katuverkon pyöräliikennettä ja jalankulkua edistävien hankkeiden rahoitusta. Kehitys on kiitettävää, mutta vuositasolla jäädään kuitenkin vielä kauas YK:n suosituksesta sijoittaa 20 % liikenneinvestoinneista kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen (nyt noin 1 % kaikista investoinneista). Helsinki on omassa investointiohjelmassaan varautunut käyttämään vähintään vastaavan summan näiden hankkeiden toteuttamiseen. Helsinki investoi vuosittain noin 20 milj. euroa pyöräliikennehankkeisiin. Myös turvallisen liityntäpyöräpysäköinnin kehittämiseen asemilla tulee panostaa, sillä se kannustaa raideliikenteen käyttöön.

Helsinki päivitti pyöräliikenteen kehittämisohjelmansa ja laati kävelyn edistämishjelman v. 2020. Helsinki on myös kehittänyt menestyksellä kaupunkipyöräjärjestelmäänsä. Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat olisi hyvä tehdä erikseen, koska niiden kytkeminen toisiinsa tukee vanhaa suunnittelukulttuuria kävelyn ja pyöräliikenteen rinnastamisesta toisiinsa "kevytliikenteeksi". Lisäksi kunkin kulkumuodon erityislaatuiset tarpeet tulevat näin paremmin huomioiduiksi.

Suunnitelmassa tulee edellyttää, että pyöräliikenteen edistämishjelmat tehdään juuri valmistuneen valtakunnallisen pyöräliikenteen suunniteluohjeen mukaisesti. Näin varmistetaan edistämishjelmien laatu ja saadaan kulkutapaosuus kasvuun. Mikäli tällaista laatuvaatimusta ei aseteta, on vaarana, että pyöräliikenteen edistämisen toimenpiteistä tingitään ja tavoitteita ei saavuteta.

Pyöräverkostossa pyritään rakentamaan myös suoria, nopeita baanoja, jotka ovat vain pyöräilyä varten. Jos pyöräily nostetaan kulkumuotona 7%:sta 20:een, tulee verkostoa parantaa esim. kaupunkien kuten Helsinki–Espoo välillä, ja saada valtio väylien rahoittajaksi.

Väylien rakentamisen lisäksi on parannettava ja kehitettävä niiden kunnossapitoa erityisesti talviaikaan, sillä nykyinen kunnossapidon taso ja menetelmät ovat usein riittämättömiä, kun ne rinnastetaan pyöräliikenteen edistämisen tavoitteisiin.

Liityntäpysäköinti

Suunnitelman mukaan valtio kasvattaa rooliaan liityntäpysäköinnin rahoittamisessa, mikä on hyvä asia. Yhteiskunnan ja liikennejärjestelmän kannalta on tarkoituksenmukaista, jos siirtymä autosta joukkoliikenteeseen tapahtuu mahdollisimman lähellä matkan lähtöpistettä. Väylävirasto varaa kuntien kanssa tehtäviin liityntäpysäköinnin kehittämishankkeisiin perusväylänpidon rahoitusta valtion väyläverkkoon liittyvän liityntäpysäköinnin rahoittamiseksi. Tällä on Helsingin kannalta vähäinen merkitys, koska Helsingin liityntäpysäköintikohteita ei juurikaan sijaitse valtion väyläverkolla. Kaupungin näkökulmasta tämän rahoituksen rajaaminen vain valtion väyläverkolla sijaitseviin liityntäpysäköintikohteisiin tulee muuttua, sillä Helsingin kaupungin hallinnoimat liityntäpysäköintialueet vähentävät liikennekuormitusta myös valtion väyläverkolla.

Liikenne- ja viestintävirasto suuntaa avustusta kuntien katuverkon liityntäpysäköintialueiden kehittämiseen vuosina 2025–2027 10 miljoonaa euroa vuodessa. Rahoitustaso on matala, sillä valtio on MAL-sopimuksessa sitoutunut merkittävällä osuudella Helsingin seudun liityntäpysäköinnin rahoittamiseen. (30–50 % autoliikenteen liityntäpysäköinti ja 0–100 % pyöräliikenteen liityntäpysäköinti).

Autoliityntäpysäköintialueita suunniteltaessa tulisi huomioida niiden käyttökapasiteetti nyt ja tulevaisuudessa. Sähköautojen lataus, alueen turvallisuus (valaistus), ylläpito, opastus, liityntäpysäköinti-informaatio ja mahdolliset pysäköinnin aikarajoitteet tulisi kaikki ottaa huomioon alueita suunniteltaessa. Tavoitteena tulee olla liityntäpysäköinnin helppous ja mahdollisimman korkea käyttöaste.

Erityisesti kaupunkiseuduilla osa liityntäpysäköinnistä kannattaa osoittaa polkupyörien liityntäpysäköinniksi. Liityntäpyöräpysäköinti on kustannuksiltaan edullisinta liityntäpysäköintiä. Laadukkaalla liityntäpyöräpysäköinnillä voidaan kasvattaa pyöräliikenteen kulkutapaosuutta ja tehdä kestävästä liikennemuodoista entistä houkuttelevampia. Pyöräliityntäpysäköinnin suunnittelussa tulee ottaa huomioon sen sijainti mahdollisimman lähellä joukkoliikenneasemaa, näkyvyys ja opastus, sähköpyörien latausmahdollisuus, turvallisuus, valaistus sekä muut oheispalvelut.

Liikenteen rahoituspohjan laajentaminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Suunnitelma sisältää oletuksen kuntien nykyistä suuremmasta rahoitusosuudesta valtion väylähankkeisiin. Tämä lisäksi merkittävästi niin Helsingin kaupungin kuin muiden kuntien menoja. Tältä osin suunnitelmassa ei ole lainkaan otettu huomioon kuntien rahoitukseen liittyviä rajoitteita. Kuntatalouden tilanne on pitkään ja jo ennen koronapandemiaa ollut haasteellinen ja myös kaupunkien talouden kestävyys on heikentynyt. Kuntien taloudellinen liikkumavara ei ole kasvussa, pikemminkin päinvastoin. Kunnilla, ei myöskään Helsingin kaupungilla ole tulevaisuudessa mahdollisuutta lisätä rahoitustaan valtion väylähankkeisiin. Näin ollen suunnitelmassa tehty oletus muodostaa myös merkittävän riskin hankkeiden ja niiden tavoitteiden toteutumiseksi. MAL-kaupunkiseudut ja muut isot kaupunkiseudut ovat toivoneet pitkäaikaisesti kestäviä periaatteita valtion osallistumiseen kaupunkiseutujen kestäväen kaupunkikehityksen investointeihin. Esitetty malli sisältää kuitenkin lukuisia ongelmia ja riskejä, eikä se ole Helsingin eikä Helsingin seudun kuntien hyväksyttävissä. Hallitusohjelman mukaisesti lainsäädännössä on tarkoitus mahdollistaa ruuhkamaksujen käyttöönotto. Vuoden 2020 MAL-sopimuksessa on todettu, että valtio aloittaa ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevan säädösvalmistelun, joka toteutetaan yhteistyössä kuntien ja HSL:n kanssa. Helsingin seudun yhteinen kanta mahdollisen ruuhkamaksun valmisteluun on ollut, että kerätyt varat ohjattaisiin seudun liikennejärjestelmän rahoittamiseen seudun yhteisesti päättämällä tavalla eikä menettely saisi vähentää valtion pitkän aikavälin mukaista keskimääräistä liikenne-rahoitusta seudulla.

Kuntien ja valtion kustannusjakoperiaatteet liikennehankkeiden rahoittamisessa on sovittava pitkäjänteisesti. Helsingin kaupunki ei kannata esitettyä väylähankkeiden kustannusjakomallia, vaan esittää, että sitä vielä kehitetään yhteistyössä kaupunkien ja Kuntaliiton kanssa. Yhteisrahoitusmallissa ja sen jatkovalmistelussa on otettava huomioon kaupunkiseutujen taloudellinen vaikuttavuus sekä se, että kaupunkien oma rahoitus väyläinfraan on jo nyt korkealla tasolla. Lisäksi on otettava huomioon sote-uudistus vaikutuksineen. Valmistella oleva sote-uudistus johtaa toteutuessaan kaupunkien verotulopohjan kapenemiseen alle puoleen nykyisestä ja heikentää kaupunkien investointikykyä sekä rahoitusasemaa. Se myös merkitsee, että investointien rahoittaminen nykyjärjestelmää vastaavalla tavalla ei tule olemaan mahdollista.

Kunnan rahoitusosuuden arvioinnissa tulee huomioida hankkeisiin usein liittyvän katuverkon, kunnallistekniikan ja muun yhdyskuntarakenteen sekä mm. joukkoliikenteen kehittämisen aiheuttama kustannusrasitus kunnille. Esimerkiksi Raide-Jokerin pikaraitiotien infrastruktuurin rakentamiskustannukset ovat Helsingille ja Espoole yhteensä 386 milj. euroa, liittyvät hankkeet huomioiden 507 milj. euroa. Siten valtion 84 milj. euron osuus kustannuksista on pikaraitiotien infrastruktuurin toteuttamisesta vain noin 22 % tai hankkeen kokonaiskustannuksista 17

%. Tarvittavat kalustoinvestoinnit huomioiden kokonaisinvestoinnit olisivat yhteensä 611 milj. euroa ja valtion osuus siten 14 %.

Toimivan hankerahoitusmallin lähtökohtana on, että valtio vastaa valtion väylistä ja niiden kustannuksista ja kunnat katuverkosta. Yhteisrahoitusmallin periaatteiden tulisi koskea lähtökohtaisesti vain isoja hankekokonaisuuksia, jotka eivät sisälly käytössä oleviin hyväksytyihin kustannusjakosuosituksiin.

Valtio hyötyy kaupunkien kasvusta paremmin toimivina työmarkkinoina ja veroaikutuksina, joita rakennushankkeet ja elinkeinoelämän edellytysten parantaminen kaupunkiseuduilla synnyttävät. Kansantalous hyötyy talouskasvuna. Valtakunnallisesta infrasta, kuten nopeista raideyhteyksistä, ei synny maankäyttö- ja kiinteistökehityshyötyjä ilman, että kaupungit panostavat vahvasti niiden omaan infraan, asumiseen ja palveluihin. Myös valtio hyötyy mm. tytäryhtiöidensä kautta maankäytön kehittämisestä.

Osapuolen, jonka taseeseen väyläinvestointi kirjataan, tulee olla päävastuussa investoinnista ja sen rahoituksesta. Valtion rahoituksen tulee olla vähintään 70 % rautatieverkon hankkeissa kaupunkiseuduilla. Esiitetty periaate, jonka mukaan valtion kustannusosuus olisi maksimissaan 50 % valtion verkolla toteutettavissa kaupunkiseudun liikennejärjestelmää parantavissa tie-, raide- ja muissa hankkeissa, on kohtuuton. Valtion hankkeet aiheuttavat kunnille kustannuksia esimerkiksi katuverkon, kunnallistekniikan, joukkoliikenteen ja muiden investointiin välittömästi liittyvien kustannusten myötä. Tätä rasisusta ei tule ehdotetulla tavalla enää lisätä.

MAL-sopimusten ja VLJS:n suhde on selkeytettävä ja MAL-sopimusten pitkäjänteisyyttä lisättävä. Pitkäjänteisyyttä tarvitaan erityisesti maankäytön suunnittelussa sekä lähijunalikenteen investointeihin ja palvelutason parantamiseen.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen koronaepidemian jälkeisen tulevaisuuden kannalta on erittäin tärkeää, että valtio varautuu myös vuosina 2021–2024 joukkoliikennettä elvyttävään tukemiseen. Esimerkiksi HSL:n taloudellisiin toimintaedellytyksiin koronapandemiolla on ollut merkittävä vaikutus. Taloudelliset haasteet uhkaavat edelleen joukkoliikenteen hyvää kehitystä sekä monia keskeisiä seudun liikenteen kehittämishankkeita. HSL:n lipputulot ovat vuonna 2021 vielä ainakin 130 miljoonaa euroa alemmalla tasolla kuin vuonna 2019. Tällä hetkellä joukkoliikenteellä kulkee noin 50 prosenttia normaalista matkustajamäärästä. HSL arvioi, että joukkoliikenne palaa normaalille tasolle vasta vuoden 2023 jälkeen, mutta myös tähän liittyy epävarmuuksia. Tuki mahdollistaa pandemian

jälkeisen joukkoliikenteen käytön ja liikennöinnin kehittämisen, jolloin voidaan tavoitella joukkoliikenteen houkuttelevuuden palauttamista pandemiaa edeltäneelle kasvu-uralle.

Valtion vuodesta 2025 merkittävästi lisääntyvä panostus suurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen tukeen on tervetullut. Suurilla kaupunkiseuduilla mahdollisuudet kulkumuotosiirtymään joukkoliikenteen suuntaan ovat paremmat kuin muilla alueilla. Ajatus tämän lisärahoituksen suuntaamisesta raideliikenteeseen ja muuhun runkoliikenteeseen on hyvä. Rahoituksen kohdentamisesta tullaan sopimaan tarkemmin valtion ja kuntien välisissä MAL-sopimusneuvotteluissa

Suunnitelmaluonnoksen eräs tärkeä huomio on eri toimijoiden välisen yhteistyön merkityksen korostaminen. Yhteistyön tavoitteena tulee olla eri tavoin tuotettujen ja eri liikennemuodoilla järjestettyjen joukkoliikennepalveluiden parempi yhteensovittaminen ja tehokkaampi hyödyntäminen. Kunnat, muut joukkoliikennettä järjestävät toimijat sekä markkinaehtoiset liikenteenharjoittajat ja erilaiset joukkoliikenteen infra- ja muita palveluja tuottavat tahot tulee saada mukaan yhteisen joukkoliikenteen kokonaisuuden kehittämiseen.

Erityisesti liityntäliikenteen ratkaisuihin korostuu kaikkien joukkoliikennekentän tahojen ja toimijoiden hyvän yhteistyön tärkeys. Koko joukkoliikennejärjestelmän aikataulu- ja reittikokonaisuuden suunnittelun onnistumisessa olennaista on, että suunnittelu pohjautuu oikeaan ajantasaiseen tietoon ja tilannekuvaan matkustamisen tarpeista.

Toimiviin liityntäyhteyksiin tarvitaan kuljetuspalvelun lisäksi yhteensopivat lippu- ja maksujärjestelmät, jotka on hinnoiteltu matkustajan kannalta houkutteleviksi. Onnistuneet matkaketjut ja sujuva vaihtaminen solmupisteissä edellyttävät aikataulu- ja reittitietojen helppoa saatavuutta sekä riittävää reaaliaikaista matkustajainformaatiota.

Joukkoliikenteen matkaketjujen kehittämiseen liittyvillä toimenpiteillä saadaan pitkänmatkan ja paikallisen joukkoliikenteen palvelut toimimaan yhteen siten, että haja-asutusalueiden ja kaupunkiseutujen kehysalueiden muita alueita vähäisempi joukkoliikenteen tarjonta palvelee paremmin asiakkaitaan. Tämän vuoksi myös uudet nopeat junayhteydet tarvitsevat tuekseen liityntäyhteyksiä, jotta nopeista junista hyötyisivät suurten asemanseutujen lisäksi laajemmat alueet.

Liikennejärjestelmän tukitoimet

Tieto ja liikennejärjestelmän digitalisointi, liikenteen hallinta ja ohjaus

Suunnitelmaluonnoksessa kuvatut tiedon hyödyntämisen keinot liikennejärjestelmän ja logistiikan kehittämisessä mm. automaation, matka-

ja kuljetusketjujen sekä uusien henkilö- ja tavaraliikenteen palvelujen kehityksen tukemiseksi ovat kannatettavia. Helsingin omat tavoitteet ovat samansuuntaisia ja ne on kuvattu Helsingin älyliikenteen kehittämissuunnitelmassa. On huomattava, että kävely ja pyöräliikenne ovat tärkeitä kulkutapoja kaupunkiliikenteessä, joten reaaliaikaista tilannekuvaa tarvitaan myös niistä. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä liikenteen digitaalisen tilannekuvan kehittämistä avoimen datan periaatteiden mukaisesti. Siten esimerkiksi liikenteen ohjausyhtiö Traffic Management Finlandin kokoaman liikennetiedon pitäisi olla saatavilla maksutta.

Liikenteen automatisoitumisessa on kiinnitettävä erityistä huomioita siihen, että automaation seurauksena ei synny esimerkiksi joukkoliikenteen kanssa kilpailevaa nopeasti kasvavaa liikkumistapaa, joka lisäisi ruuhkautumista katuverkolla ja pienentäisi kestävästi liikenteen kulkupaosuutta.

Alueellisia erityiskysymyksiä

Suurten raidehankkeiden hankeyhtiöt

Helsinki on mukana suurten raidehankkeiden hankeyhtiöissä Turun tunnin junan ja Suomi-radon osalta. Niin Helsingin kuin muiden hankeyhtiöissä mukana olevien kaupunkien rahoitusosuudet yhtiöiden perustamiseksi ja suunnitteluvaiheen käynnistämiseksi ovat olleet erittäin merkittäviä. Hankeyhtiöiden rahoitus käsitellään erillään liikennejärjestelmäsuunnitelman rahoituksesta. Hankeyhtiöiden suhde Liikenne12 -työhön vaatii tarkennusta esimerkiksi sen suhteen millä tietopohjalla ja millä prosessilla valtakunnallisesti ja aluerakenteellisesti tärkeitä linjauksista ja hankkeista päätetään. Valtion tulee kantaa päävastuu hankkeiden toteutusvaiheen rahoituksesta.

Suomi-ratahankkeeseen sisältyvä Lentorata on Helsingin ja Helsingin seudun kannalta erittäin tärkeä hanke. Se nopeuttaa merkittävästi lentokenttäyhteyksiä sekä Helsingistä että muualta Suomesta. Lentorata vähentää pääradan kaukojunaliikennettä ja mahdollistaa lähijunaliikenteen kehittämisen ilman Helsingin ja Tikkurilan välille kaavailtuja lisäraitteita. Tämä helpottaa merkittävästi myös tämän ratakäytävän maankäytön ja liikenteen kehittämistä.

Liikennejärjestelmäsuunnittelun kehittäminen

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun ja siihen liittyvän yhteistyön kehittämiseksi ovat kannatettavia. On tärkeää luoda toimivat järjestelyt jatkuvalle liikennejärjestelmäyhteistyölle eri suunnittelutasojen ja toimijoiden välille. Jatkossa tulee kehittää yhteistä tilannekuvaa ja sen hyödyntämistä suunnittelussa, parantaa tiedon välittymistä eri tahojen välillä, yhtenäistää vaikutu-

sarviointimenetelmiä ja kehittää sidosryhmien osallistamista suunniteluun.

Vaikutusten arvioinnin ympäristöselostus

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusten arvioinnin ympäristöselostukseen ei ole huomautettavaa.

Lausuntoaika

Lisäksi Helsingin kaupunki toteaa, että liikenne- ja viestintäministeriön lausunnoille varaama määräaika on kohtuuttoman lyhyt, ottaen huomioon, että kyseessä on laaja ja pitkään valmisteltu suunnitelmakokonaisuuksisuus, joka ohjaa myöhempää toimintaa ja suunnittelua jopa 12 vuoden ajan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 21.1.2021
- 2 Lausuntopyyntö 21.1.2021, liite, liikenne12, Suunnitelmaluonnos
- 3 Lausuntopyyntö 21.1.2021, liite, liikenne 12, Vaikutusten arviointi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa luonnoksesta valtakunnalliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi 2021–2032 ja sen vaikutusten ympäristöselostuksesta. Lausuntoa on pyydetty 23.2.2020 mennessä. Lausunnot varattua määräaika on

pyydetty pidennettäväksi. Ministeriö on ilmoittanut, ettei varsinaista lausuntoaikaa pidennetä, mutta mahdollisuuksien mukaan myös lausuntoajan päättymisen jälkeen tulleet lausunnot huomioidaan.

Luonnos valtakunnalliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi vuosille 2021–2032

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 on strateginen suunnitelma liikennejärjestelmän kehittämisestä ja sen laadittaminen perustuu maanteistä ja liikennejärjestelmästä annettuun lakiin. Suunnitelmassa käsitellään kaikki liikennemuodot, henkilö- ja tavaraliikenne, liikenneverkot, palvelut ja liikennejärjestelmän tukitoimet. Suunnitelmaa on valmisteltu parlamentaarisesti ja vuorovaikutteisesti sidosryhmien kanssa. Valtioneuvoston on tarkoitus antaa liikennejärjestelmäsuunnitelma selontekona eduskunnalle keväällä 2021. Eduskuntakäsittelyn jälkeen valtioneuvosto päättää suunnitelmasta.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelu luo yhteistä tilannekuvaa liikennejärjestelmän kehittämistarpeista ja ratkaisuksista ja kokoaa yhteen valtion ja kuntien toimenpiteet liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Suunnitelmassa on esitetty visio liikennejärjestelmän kehittämisestä vuoteen 2050, liikennejärjestelmän nykytilaa ja toimintaympäristön muutoksia koskeva arvio, valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet ja niitä tarkentavat strategiset linjaukset sekä toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy valtion rahoitusohjelma.

Suunnitelmaluonnos on laadittu vuosien 2021–2024 osalta julkisen talouden suunnitelman asettamassa taloudellisessa raamissa. Vuosien 2025–2032 osalta suunnitelmaluonnos on laadittu parlamentaarisen ohjausryhmän linjaaman taloudellisen raamin mukaisesti. Perusväylänpidon rahoitustaso on v. 2025 jälkeen vuosittain noin 1,3 mrd. Euroa. Väyläverkon kehittämiseen varataan suunnitelmassa vuosittain noin 500 milj. Euroa. Tämän lisäksi kaikkien MAL-kaupunkiseutujen kanssa yhteisrahoitettuihin uusiin sopimusluonteisiin infrahankkeisiin ja mahdollisiin palveluiden kehittämisiin suunnittelukaudella varataan 687 milj. euroa (2–100 milj. euroa vuodessa). Suurten raideliikennehankkeiden hankeyhtiöiden (esim. Suomi-rata) rahoitus käsitellään erillään VLJS:n muusta rahoituksesta.

Suunnitelmaluonnoksesta on laadittu viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Sen lisäksi on arvioitu, miten suunnitelmaluonnos vastaa suunnitelmalle asetettuihin tavoitteisiin. Vaikutusten arvioinnin ympäristöselostus sisältää vaikutusten arvioinnin tavoitteet, ympäristön nykytilakuvauksen ja vertailuvaihtoehdon kuvauksen, jotka ovat arvioinnin lähtökohtana. Suunnitelman ympäristövaikutukset ja

haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämistoimet on esitetty selostuksessa. Lisäksi on kuvattu suunnitelman vaikuttavuuteen liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia sekä suunnitelman seurannan toteuttaminen.

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja HKL:n lausunnot. Esitystä on tarkistettu liikenteen rahoituspohjan laajentamista koskevassa osuudessa koskien ruuhkamaksuja vuoden 2020 MAL-sopimuksessa ja siitä on poistettu pysäköintipolitiikkaa koskeva kappale.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 21.1.2021
- 2 Lausuntopyyntö 21.1.2021, liite, liikenne12, Suunnitelmaluonnos
- 3 Lausuntopyyntö 21.1.2021, liite, liikenne 12, Vaikutusten arviointi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 09.02.2021 § 58

HEL 2021-000763 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta vuosille 2021–2032 ja sen vaikutusten arvioinnin ympäristöselostuksesta seuraavan lausunnon:

Yleiset lähtökohdat

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Valtakunnallisella liikennejärjestelmäsuunnitelmalla on suuri vaikutus Helsingin ja Helsingin seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen. Sillä on vaikutusta myös Helsingin maankäytön kehittämiseen ja kaupungin talouteen. Helsingin asema työpaikkakeskittymänä on merkittävä: se on maan suurin työnantaja ja valtakunnallinen tuottavuuden huippualue. Helsingin työssäkäyntialue on laaja, ja lähes puolet Uudenmaan työpaikoista sijaitsee Helsingissä. Helsingin kasvun ja menestyksen vaikutukset heijastuvat laajemminkin paitsi metropolialueen talouteen, myös koko Suomeen. Kaupungeilla on ylipäätään merkittävä vaikutus koko maan kansainväliseen kilpailukykyyn sekä koko kansantalouden kehitykseen. Lisäksi kaupungeissa kehitettävät ja käyttöönotettavat ratkaisut ovat oleellisessa roolissa muun muassa päästövähennysten ja hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamisessa. Tämän johdosta valtion tulee tukea vahvasti kaupunkien kestävästä kasvusta myös liikenneverkon kehittämisen osalta.

Ensimmäisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne12) tavoitteena on luoda pitkäjänteisyyttä liikennejärjestelmän kehittämiseen. Tavoite on kannatettava ja se tukee myös Helsingin toiminnan, talouden ja investointien suunnittelua ja ohjelmointia. Lausunnoilla oleva suunnitelmaluonnos ei kuitenkaan vielä nykymuodossaan edistä riittävästi edellä mainitun tärkeän tavoitteen saavuttamista. On olennaista, että suunnitelmassa osoitetaan riittävästi konkreettisia toimia, joilla luodaan ennustettavuutta liikennejärjestelmän kehittämistyöhön.

Helsingin maankäyttöä ja liikennejärjestelmän kehittämistä ohjaavan, vuonna 2016 hyväksytyyn yleiskaavan tavoitteena on kehittää Helsinkiä joukkoliikenteen verkostokaupunkina. Tämän johdosta yleiskaavaan sisältyy kiinteästi suuria investointeja uusiin raideyhteyksiin, kuten kaupunkibulevardien ja Viikin-Malmin pikaraitiotiet sekä poikittaiset Jokeri 1 ja 2 runkolinjat. Yleiskaavaa täydentävinä liikennehankkeina on suunniteltu muun muassa uusia metrolinjoja ja -asemia, Pisara-rata, maanteiden eritasoliittymiä sekä pyöräilyn baanaverkostoa. Näillä investoinneilla mahdollistetaan merkittävä asuntotuotanto ja niiden vaikutus koko seudun kehitykseen on suuri. Hankkeiden rakennuskustannukset ovat niin mittavia, että niiden rahoittamiseen tarvitaan myös valtion sitoutumista.

Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön ja liikennejärjestelmän muutostekijöinä pitäisi suunnitelmassa mainita liikenteen päästövähennystavoitteisiin liittyvä liikenteen käyttövoimien muuttuminen tulevaisuudessa.

Visio liikennejärjestelmän kehittämiselle vuoteen 2050

Visiossa esitetyt liikennejärjestelmän kehittämisen suuntaviivat ja tavoitteet ovat kannatettavia ja linjassa Helsingin kaupungin strategisten ja liikennepoliittisten tavoitteiden kanssa. Visiossa painotetaan nykyistä enemmän kestävästi liikkumisen edistämistä erityisesti kaupunkiseuduilla. Sitä halutaan edistää sekä panostamalla palveluihin että liikenneverkkoihin.

Suunnitelman tavoitteet ja strategiset linjaukset

Siirtymistä kestäviin kulkumuotoihin on painotettava keskeisenä ilmastotoimena kaupunkiseuduilla. Vahvojen joukkoliikennevyöhykkeiden ja asemansuhteiden maankäytön tiivistämistä on tuettava. Valtion tuki joukkoliikenteeseen on kohdistettava siten, että se edistää tehokkaimmin kulkumuodon kasvutavoitteita.

Kaupunkiseutujen välistä saavutettavuutta on parannettava ja kaupunkiseutujen työssäkäyntialueita on vahvistettava raideyhteyksien kuten Suomi-radalla toteuttamisella. Suunnitelmalla tulee edistää ulkomaankauppaa ja kansainvälistä matkailua tukevia yhteyksiä ja tärkeimpien solmupisteiden toimivuutta. Liikenneverkon kehittämisen tulee perustua tietoon ja hankkeiden vaikuttavuuteen. Suunnitelmassa esitetyn strategisen tilannekuvan ja tavoitteiden tulee olla riittävän selkeitä.

Tunnin junien ja kaupunkien raitiotiehankkeiden myötä ratasuunnittelua tehdään merkittävästi enemmän kuin aiemmin on tehty. Siksi valtioon tulee kiinnittää erityistä huomiota sellaisen työvoiman koulutukseen ja saatavuuteen, jota tarvitaan näissä raidehankkeissa. Esimerkiksi rautatie- ja ratatekniikan osaajien sekä pätevien pohjarakenne- ja siltasuunnittelijoiden riittävyys uhkaavat muodostua hankkeita rajoittaviksi pulonkaloiksi. Myös rataverkon digitalisaatioon liittyvästä osaamisesta tulee pitää huolta.

Toimenpideohjelma

Suunnitelmassa tulee selkeämmin osoittaa panostukset kaupunkiseutujen välisiin nopeisiin raideyhteyksiin sekä kansainvälisen lentoliikenteen vahvistamiseen. Suunnitelmassa pitää tuoda esiin selkeä visio, miten ja millä aikataululla esitetyt isot raidehankkeet saadaan vietyä valtioon johdolla suunnitelmavaiheesta toteutukseen.

Suunnitelmassa mainitaan, että lentoliikenteen tukien pitää palvella lentorahdin ja elinkeinoelämän tarpeita. Tässä olisi hyvä tuoda esille se, että Suomessa lentoasemaverkostoa ylläpidetään verkostoperiaatteella asiakasrahoitteisesti ja siksi tuen merkitys on normaalitilanteessa vähäinen. Kansainvälisen lentoliikenteen ja Helsinki-Vantaan lentoliikenteen hub-aseman vahvistamisen kannalta tärkeitä ovat lentoradan edistäminen, verkostoperiaate, mahdollistavat lentoliikennesopimukset ja

jatkossa myös lentoliikenteen kestävyuden kannalta biopolttoaineiden käytön ja sähkölentämisen lisääminen.

Suuria epävarmuuksia sisältävien teemojen osalta ei tule tehdä pitkäjänteisiä linjauksia vaan jatkaa, täydentää ja päivittää VLJS-suunnittelua sekä sovittaa sitä yhteen MAL-sopimusprosesseihin.

Liikenneverkot ja liikenteen solmukohtat

Väyläverkon kehittämiseen suunnitelmakaudelle esitetty rahoitus, noin 500 milj. euroa vuodessa, on kehittämistarpeisiin nähden aivan liian alhainen ja vastaa vain aiempien vuosien rahoitustasoa. Kehittämisinvestointien kokonaisrahoitustasoa tulee nostaa, jotta se vastaisi paremmin suunnitelmassa asetettuihin kehittämis- ja investointitavoitteisiin. Rahoitus tulee myös kohdentaa paremmin hankkeiden vaikuttavuuden perusteella.

Rahoitustason ennustettavuus on erittäin oleellinen edellytys liikennejärjestelmän kehittämisessä. Suunnitelmassa rahoitus painottuu voimakkaasti perusväylänpitoon (1,4-1,6 mrd. euroa/vuosi). Suunnitelmassa pitäisi selkeämmin tuoda esille se, että perusväylänpidon rahoitusta pitää kohdistaa liikennemääriltään suurimpien ratojen ja teiden korjausvelan vähentämiseen. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä sitä, että liikenneverkon ylläpito toteutuu pääväyläasetuksen mukaisesti priorisoiden volyymeiltään suurimpia raide- ja tieyhteyksiä, jotka johtavat liikenteen tärkeimpiin solmukohtiin muodostaen selkeän pääväylien verkoston. Tämä on myös resurssien tehokasta käyttöä liikenneverkon ylläpidossa. Helsingin kaupunki pitää hyvänä linjauksena sitä, että perusväylänpidon rahoituksella pyritään suunnitelmakaudella vähentämään erityisesti rataverkon korjausvelkaa, joka aiheuttaa sekä työssäkäyntiliikennettä että kuljetuksia haittaavia häiriöitä. Tämä tukee myös raideliikenteen kulkutapaosuuden nostoa henkilö- ja tavaraliikenteessä.

Lisäksi on tärkeää, että valmisteilla olevan Suomen kestävän kasvun ohjelman rahoituskohteisiin sisällytetään kestävä liikkuminen ja tuetaan myös älyliikenteen kehittämisen edellytyksiä.

Asemanseutuja tulee suunnitella toiminnallisena osana kaupunkirakennetta huomioiden myös palvelutarjonta sekä kaupunkitilan laatu ja houkuttelevuus. Asemanseutujen vetovoimaisuus ja houkuttelevuus sekä matkaketjujen sujuvuus vaikuttavat olennaisesti käyttäjämääriin.

Väyläverkon kehittäminen

Rataverkko

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Helsingin kaupunki pitää hyvänä linjausta siitä, että ydinverkkokäytävien radoilla palvelutavoitetaso on pääväyläasetuksen tavoitteita korkeampi. Tämä tarkoittaa myös sitä, että ydinverkkokäytävän jatkaminen Helsingistä Luulajaan korostaa entisestään tarvetta ratayhteyden välityskyvyn ja intermodaalisuuden edistämiseen. Liikennejärjestelmäsuunnitelman pitäisi auttaa myös Suomea saamaan aikaisempaa enemmän rahallista saantoa EU:lta. Tästäkin syystä tavoite EU:n CEF-rahoitussuunnitelman parantamiseen pitäisi kirjata suunnitelmaan.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä Pesararadan rakentamisen aloittamista tällä suunnitelmakaudella. Suunnitelmassa esitetty rataverkon kehittämisen vuosittainen rahoitustaso on niin matala, että hankkeelle pitää osoittaa erillisrahoitus. Radan asemakaavat sekä rata- ja rakentamissuunnitelmat on hyväksytty, joten hankkeen toteuttamisvalmius on erinomainen. Ratahanke vapauttaa ratakapasiteettia Helsingin ja Pasilan välillä ja sujuvoittaa sekä lähi- että kaukojunien kulkua, mikä puolestaan mahdollistaa kaukojunaliikenteen lisäämisen ja edelleen ratakäytävien maankäytön kehittämisen. Pisara-rata mahdollistaa merkittävän ratakapasiteetin kasvattamisen koko Etelä-Suomen rataverkolla ja vähentää Helsingin ahtaasta ratapihasta koko maan junaliikenteelle aiheutuvia häiriöitä.

Vaihtoehtoisten käyttövoimien latausverkosto

Suunnitelmaan on kirjattu, että valtiot ja kunnat edistävät vaihtoehtoisten käyttövoimien latausverkon rakentamista koko maahan. Kirjausta pitäisi korjata niin, että latausverkkoa edistettäisiin siltä osin, kun se ei rakennu markkinaehtoisesti. Latausverkon edistämiseen pitää olla saatavissa valtion tukea EU-tuen lisäksi. Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että vaikka fossiilittoman liikenteen tiekartan toimeenpano edellyttää muun muassa latausverkon rakentamisen koko Suomeen, suunnitelmassa sen rahoitus todetaan käsiteltäväksi erikseen joko kehyskorotuksena tai EU:n elpymisvälineestä. Arviota summista ei suunnitelmassa esitetä.

Valtion rahoitusohjelma ja MAL-sopimukset

Suunnitelmalla tavoitellaan merkittävää muutosta liikennejärjestelmän kestävyteen, mutta alhaiseksi mitoitettu rahoitustaso ei tue tämän tavoitteen saavuttamista. Suunnitelmasta puuttuvat kustannusarviot monista kustannuksiltaan isoista hankkeista. Lisäksi se, että päätökset rahoituksen osalta tehdään seuraavalla hallituskaudella, lisää epävarmuutta ja ennustettavuuden sekä pitkäjänteisyyden puutetta.

Rahoitusohjelmassa on varattu kaikkien MAL-kaupunkiseutujen kanssa yhteisrahoitettuihin uusiin sopimusluonteisiin infrahankkeisiin ja mahdollisiin palveluiden kehittämisiin suunnittelukaudella vain 687 milj. eu-

roa (2-100 milj. euroa vuodessa) jo päätettyjen hankkeiden lisäksi. Vuodelle 2024 on edellä mainittua rahoitusta varattu vain 1,8 milj. euroa uusiin hankkeisiin, jolloin pitäisi käynnistää uusi MAL-sopimuskausi. Vuosina 2025 ja 2026 rahaa on varattu vuosittain vain 12 milj. euroa. Kuntien raideliikennehankkeiden avustamiseen ei ole varauduttu vuosina 2023-2032 lainkaan. Esitetty rahoitustaso vie pohjaa seuraavalta MAL-sopimuskaudelta. MAL-sopimusprosesseihin tarvitaan jatkossa valtion taholta entistä vahvempaa pitkäjänteisyyttä ja sitoutumista asetettuihin tavoitteisiin.

Suunnitelmassa on esitetty, että valtion rahoitus rajattaisiin vain hankkeille, joiden yhteiskunnalliset hyödyt ovat suuremmat kuin niiden investointikustannukset. Tämä periaate soveltuu huonosti kaupunkiseutujen joukkoliikennehankkeille, jos arvioinnissa huomioidaan vain ns. YHTALI –kehikkoon sisältyvät hyötyerät. Hankkeiden kannattavuuden arvioinnissa pitää aina ottaa huomioon myös niiden laajemmat yhteiskunta- ja kaupunkitaloudelliset vaikutukset.

Kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuuri

On hyvä asia, että valtio jatkaa ja lisää katuverkon pyöräliikennettä ja jalankulkua edistävien hankkeiden rahoitusta. Kehitys on kiitettävää, mutta vuositasolla jäädään kuitenkin vielä kauas YK:n suosituksesta si-joittaa 20 % liikenneinvestoinneista kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen (nyt noin 1 % kaikista investoinneista). Helsinki on omassa investiohjelmissaan varautunut käyttämään vähintään vastaavan summan näiden hankkeiden toteuttamiseen. Helsinki investoi vuosittain noin 20 milj. euroa pyöräliikennehankkeisiin. Myös turvallisen liityntä-pyöräpysäköinnin kehittämiseen asemilla tulee panostaa, sillä se kannustaa raideliikenteen käyttöön.

Helsinki päivitti pyöräliikenteen kehittämissuunnitelmansa ja laati kävelyn edistämishuhtelman v. 2020. Helsinki on myös kehittänyt menestyksellä kaupunkipyöräjärjestelmäänsä. Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishuhtelmat olisi hyvä tehdä erikseen, koska niiden kytkeminen toisiinsa tukee vanhaa suunnittelukulttuuria kävelyn ja pyöräliikenteen rinnastamisesta toisiinsa "kevytliikenteeksi". Lisäksi kunkin kulkumuodon erityislaatuiset tarpeet tulevat näin paremmin huomioiduiksi.

Pyöräverkostossa pyritään rakentamaan myös suorja, nopeita baanoja, jotka ovat vain pyöräilyä varten. Jos pyöräily nostetaan kulkumuotona 7 %:sta 20:een, tulee verkostoa parantaa esim. kaupunkien kuten Helsinki - Espoo välillä, ja saada valtio väylien rahoittajaksi.

Suunnitelmassa tulisi edellyttää, että pyöräliikenteen edistämishuhtelmat tehdään juuri valmistuneen valtakunnallisen pyöräliikenteen suunniteluohjeen mukaisesti. Näin varmistetaan edistämishuhtelmien laatu ja

saadaan kulkutapaosuus kasvuun. Mikäli tällaista laatuvaatimusta ei aseteta, on vaarana, että pyöräliikenteen edistämisen toimenpiteistä tingitään ja tavoitteita ei saavuteta.

Väylien rakentamisen lisäksi on parannettava ja kehitettävä niiden kunnossapitoa erityisesti talviaikaan, sillä nykyinen kunnossapidon taso ja menetelmät ovat usein riittämättömiä, kun ne rinnastetaan pyöräliikenteen edistämisen tavoitteisiin.

Liityntäpysäköinti

Suunnitelman mukaan valtio kasvattaa rooliaan liityntäpysäköinnin rahoittamisessa, mikä on periaatteessa hyvä asia. Väylävirasto varaa kuntien kanssa tehtäviin liityntäpysäköinnin kehittämishankkeisiin perusväylänpidon rahoitusta valtion väyläverkkoon liittyvän liityntäpysäköinnin rahoittamiseksi. Tällä on Helsingin kannalta vähäinen merkitys, koska Helsingin liityntäpysäköintikohteita ei juurikaan sijaitse valtion väyläverkolla. Kaupungin näkökulmasta tämän rahoituksen rajaaminen vain valtion väyläverkolla sijaitseviin liityntäpysäköintikohteisiin tulee muuttaa, sillä Helsingin kaupungin hallinnoimat liityntäpysäköintialueet vähentävät liikennekuormitusta myös valtion väyläverkolla.

Liikenne- ja viestintävirasto suuntaa avustusta kuntien katuverkon liityntäpysäköintialueiden kehittämiseen vuosina 2025-2027 10 miljoonaa euroa vuodessa. Rahoitustaso on matala, sillä valtio on MAL –sopimuksessa sitoutunut merkittäväällä osuudella Helsingin seudun liityntäpysäköinnin rahoittamiseen. (30-50 % autoliikenteen liityntäpysäköinti ja 0-100 % pyöräliikenteen liityntäpysäköinti).

Liikenteen rahoituspohjan laajentaminen

Suunnitelma sisältää oletuksen kuntien nykyistä suuremmasta rahoitussosuudesta valtion väylähankkeisiin. Tämä lisäisi merkittävästi niin Helsingin kaupungin kuin muiden kuntien menoja. Tältä osin suunnitelmassa ei ole lainkaan otettu huomioon kuntien rahoitukseen liittyviä rajoitteita. Kuntatalouden tilanne on pitkään ja jo ennen koronapandemiaa ollut haasteellinen ja myös kaupunkien talouden kestävyys on heikentynyt. Kuntien taloudellinen liikkumavara ei ole kasvussa, pikemminkin päinvastoin. Kunnilla, ei myöskään Helsingin kaupungilla ole tulevaisuudessa mahdollisuutta lisätä rahoitustaan valtion väylähankkeisiin. Näin ollen suunnitelmassa tehty oletus muodostaa myös merkittävän riskin hankkeiden ja niiden tavoitteiden toteutumiseksi. MAL-kaupunkiseudut ja muut isot kaupunkiseudut ovat toivoneet pitkäaikaisesti kestäviä periaatteita valtion osallistumiseen kaupunkiseutujen kestäväen kaupunkikehityksen investointeihin. Esitetty malli sisältää kuitenkin lukuisia ongelmia ja riskejä, eikä se ole Helsingin eikä Helsingin seudun kuntien hyväksyttävissä. Sen sijaan liikennejärjestelmäsuunni-

telmassa ei ole otettu kantaa miten taloudellisilla ohjauskeinoilla kuten tiemaksuilla voisi osittain myös rahoittaa tulevia liikennejärjestelmän kehityshankkeita. Tämä rahoitusmahdollisuus tulisi ottaa osaksi valtakunnallista liikennejärjestelmän rahoituksen arviointia. Vähintään siten, että kaupunkiseuduilla tämä voisi olla osa kaupunkiseutujen kestävästä liikennejärjestelmän kehittämisen rahoitusta.

Kuntien ja valtion kustannusjakoperiaatteet liikennehankkeiden rahoittamisessa on sovittava pitkäjänteisesti. Helsingin kaupunki ei kannata esitettyä väylähankkeiden kustannusjakomallia, vaan esittää, että sitä vielä kehitetään yhteistyössä kaupunkien ja Kuntaliiton kanssa. Yhteisrahoitusmallissa ja sen jatkovalmistelussa on otettava huomioon kaupunkiseutujen taloudellinen vaikuttavuus sekä se, että kaupunkien oma rahoitus väyläinfraan on jo nyt korkealla tasolla. Lisäksi on otettava huomioon sote-uudistus vaikutuksineen. Valmistella oleva sote-uudistus johtaa toteutuessaan kaupunkien verotulopohjan kapenemiseen alle puoleen nykyisestä ja heikentää kaupunkien investointikykyä sekä rahoitusasemaa. Se myös merkitsee, että investointien rahoittaminen nykyjärjestelmää vastaavalla tavalla ei tule olemaan mahdollista.

Kunnan rahoitusosuuden arvioinnissa tulee huomioida hankkeisiin usein liittyvän katuverkon, kunnallistekniikan ja muun yhdyskuntarakenteen sekä mm. joukkoliikenteen kehittämisen aiheuttama kustannusrasitus kunnille. Esimerkiksi Raide-Jokerin pikaraitiotien infrastruktuurin rakentamiskustannukset ovat Helsingille ja Espoole yhteensä 386 milj. euroa, liittyvät hankkeet huomioiden 507 milj. euroa. Siten valtion 84 milj. euron osuus kustannuksista on pikaraitiotien infrastruktuurin toteuttamisesta vain noin 22 % tai hankkeen kokonaiskustannuksista 17 %. Tarvittavat kalustoinvestoinnit huomioiden kokonaisinvestoinnit olisivat yhteensä 611 milj. euroa ja valtion osuus siten 14 %.

Toimivan hankerahoitusmallin lähtökohtana on, että valtio vastaa valtion väylistä ja niiden kustannuksista ja kunnat katuverkosta. Yhteisrahoitusmallin periaatteiden tulisi koskea lähtökohtaisesti vain isoja hankkekokonaisuuksia, jotka eivät sisälly käytössä oleviin hyväksytyihin kustannusjakosuosituksiin.

Valtio hyötyy kaupunkien kasvusta paremmin toimivina työmarkkinoina ja verovaikutuksina, joita rakennushankkeet ja elinkeinoelämän edellytysten parantaminen kaupunkiseuduilla synnyttävät. Kansantalous hyötyy talouskasvuna. Valtakunnallisesta infrasta, kuten nopeista raideyhteyksistä, ei synny maankäyttö- ja kiinteistökehityshyötyjä ilman, että kaupungit panostavat vahvasti niiden omaan infraan, asumiseen ja palveluihin. Myös valtio hyötyy mm. tytäryhtiöidensä kautta maankäytön kehittämisestä.

Osapuolen, jonka taseeseen väyläinvestointi kirjataan, tulee olla päävastuussa investoinnista ja sen rahoituksesta. Valtion rahoituksen tulee olla vähintään 70 % rautatieverkon hankkeissa kaupunkiseuduilla. Esitetty periaate, jonka mukaan valtion kustannusosuus olisi maksimissaan 50 % valtion verkolla toteutettavissa kaupunkiseudun liikennejärjestelmää parantavissa tie-, raide- ja muissa hankkeissa, on kohtuuton. Valtion hankkeet aiheuttavat kunnille kustannuksia esimerkiksi katuverkon, kunnallistekniikan, joukkoliikenteen ja mudein investointiin välittömästi liittyvien kustannusten myötä. Tätä rasisusta ei tule ehdotetulla tavalla enää lisätä.

MAL-sopimusten ja VLJS:n suhde on selkeytettävä ja MAL-sopimusten pitkäjänteisyyttä lisättävä. Pitkäjänteisyyttä tarvitaan erityisesti maankäytön suunnittelussa sekä lähijunaliikenteen investointeihin ja palvelutason parantamiseen.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen koronaepidemian jälkeisen tulevaisuuden kannalta on erittäin tärkeää, että valtio varautuu myös vuosina 2021-2024 joukkoliikennettä elvyttävään tukemiseen. Esimerkiksi HSL:n taloudellisiin toimintaedellytyksiin koronapandemiolla on ollut merkittävä vaikutus. Taloudelliset haasteet uhkaavat edelleen joukkoliikenteen hyvää kehitystä sekä monia keskeisiä seudun liikenteen kehittämishankkeita. HSL:n lipputulot ovat vuonna 2021 vielä ainakin 130 miljoonaa euroa alemmalla tasolla kuin vuonna 2019. Tällä hetkellä joukkoliikenteellä kulkee noin 50 prosenttia normaalista matkustajamäärästä. HSL arvioi, että joukkoliikenne palaa normaalille tasolle vasta vuoden 2023 jälkeen, mutta myös tähän liittyy epävarmuuksia. Tuki mahdollistaa pandemian jälkeisen joukkoliikenteen käytön ja liikennöinnin kehittämisen, jolloin voidaan tavoitella joukkoliikenteen houkuttelevuuden palauttamista pandemiaa edeltäneelle kasvu-uralle.

Valtion vuodesta 2025 merkittävästi lisääntyvä panostus suurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen tukeen on tervetullut. Suurilla kaupunkiseuduilla mahdollisuudet kulkumuotosiirtymään joukkoliikenteen suuntaan ovat paremmat kuin muilla alueilla. Ajatus tämän lisärahoituksen suuntaamisesta raideliikenteeseen ja muuhun runkoliikenteeseen on hyvä. Rahoituksen kohdentamisesta tullaan sopimaan tarkemmin valtion ja kuntien välisissä MAL-sopimusneuvotteluissa

Suunnitelmaluonnoksen eräs tärkeä huomio on eri toimijoiden välisen yhteistyön merkityksen korostaminen. Yhteistyön tavoitteena tulee olla eri tavoin tuotettujen ja eri liikennemuodoilla järjestettyjen joukkoliikennepalveluiden parempi yhteensovittaminen ja tehokkaampi hyödyntäminen. Kunnat, muut joukkoliikennettä järjestävät toimijat sekä markki-

naehtoiset liikenteenharjoittajat ja erilaiset joukkoliikenteen infra- ja muita palveluja tuottavat tahot tulee saada mukaan yhteisen joukkoliikenteen kokonaisuuden kehittämiseen.

Erityisesti liityntäliikenteen ratkaisuihin korostuu kaikkien joukkoliikennekentän tahojen ja toimijoiden hyvän yhteistyön tärkeys. Koko joukkoliikennejärjestelmän aikataulu- ja reittikokonaisuuden suunnittelun onnistumisessa olennaista on, että suunnittelu pohjautuu oikeaan ajantasaiseen tietoon ja tilannekuvaan matkustamisen tarpeista.

Toimiviin liityntäyhteyksiin tarvitaan kuljetuspalvelun lisäksi yhteensopivat lippu- ja maksujärjestelmät, jotka on hinnoiteltu matkustajan kannalta houkutteleviksi. Onnistuneet matkaketjut ja sujuva vaihtaminen solmupisteissä edellyttävät aikataulu- ja reittitietojen helppoa saatavuutta sekä riittävää reaaliaikaista matkustajainformaatiota.

Joukkoliikenteen matkaketjujen kehittämiseen liittyvillä toimenpiteillä saadaan pitkänmatkan ja paikallisen joukkoliikenteen palvelut toimimaan yhteen siten, että haja-asutusalueiden ja kaupunkiseutujen kehysalueiden muita alueita vähäisempi joukkoliikenteen tarjonta palvelee paremmin asiakkaitaan. Tämän vuoksi myös uudet nopeat junayhteydet tarvitsevat tuekseen liityntäyhteyksiä, jotta nopeista junista hyötyisivät suurten asemanseutujen lisäksi laajemmat alueet.

Pysäköintipolitiikka

Kunnat vastaavat pääsääntöisesti itse pysäköintipolitiikkansa laatimisesta sekä sen toteuttamisesta. Seudullisessa ja maakunnallisessa liikennejärjestelmätyössä pitäisi kuitenkin laatia pelisäännöt toimitilakiinteistöjen pysäköintipaikkamääräysten yhtenäistämistä samantyyppisillä alueilla kuten Helsingin seudulla. Näin vältettäisiin tai ainakin vähennettäisiin kaupunkien välistä kilpailua pysäköintipaikkamäärillä, kun yritykset päättävät toimintonsa sijoittumisesta. Toimitilojen pysäköintipaikkamäärien säätely on kaupunkien tällä hetkellä käytettävissä oleva tehokkain keino vähentää autoliikennettä liikenneverkossa huippukysynnän aikaan. Taloudellisilla ohjauskeinoilla kuten tiemaksuilla voidaan päästä vielä tehokkaampiin tuloksiin, mutta vielä se ei ole lainsäädännöllisten puutteiden vuoksi edes mahdollinen keinovalikoimassa.

Liikennejärjestelmän tukitoimet

Tieto ja liikennejärjestelmän digitalisointi, liikenteen hallinta ja ohjaus

Suunnitelmaluonnoksessa kuvatut tiedon hyödyntämisen keinot liikennejärjestelmän ja logistiikan kehittämisessä mm. automaation, matka- ja kuljetusketjujen sekä uusien henkilö- ja tavaraliikenteen palvelujen

kehityksen tukemiseksi ovat kannatettavia. Helsingin omat tavoitteet ovat samansuuntaisia ja ne on kuvattu Helsingin älyliikenteen kehittämisohjelmassa. On huomattava, että kävely ja pyöräliikenne ovat tärkeitä kulkutapoja kaupunkiliikenteessä, joten reaaliaikaista tilannekuvaa tietoa tarvitaan myös niistä. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä liikenteen digitaalisen tilannekuvan kehittämistä avoimen datan periaatteiden mukaisesti. Siten esimerkiksi liikenteen ohjausyhtiö Traffic Management Finlandin kokoaman liikennetiedon pitäisi olla saatavilla maksutta.

Liikenteen automatisoitumisessa on kiinnitettävä erityistä huomioita siihen, että automaation seurauksena ei synny esimerkiksi joukkoliikenteen kanssa kilpailevaa nopeasti kasvavaa liikkumistapaa, joka lisäisi ruuhkautumista katuverkolla ja pienentäisi kestävästi liikenteen kulkuta-
paosuutta.

Alueellisia erityiskysymyksiä

Suurten raidehankkeiden hankeyhtiöt

Helsinki on mukana suurten raidehankkeiden hankeyhtiöissä Turun tunnin junan ja Suomi-radon osalta. Niin Helsingin kuin muiden hankeyhtiöissä mukana olevien kaupunkien rahoitusosuudet yhtiöiden perustamiseksi ja suunnitteluvaiheen käynnistämiseksi ovat olleet erittäin merkittäviä. Hankeyhtiöiden rahoitus käsitellään erillään liikennejärjestelmäsuunnitelman rahoituksesta. Hankeyhtiöiden suhde Liikenne12 -työhön vaatii tarkennusta esimerkiksi sen suhteen millä tietopohjalla ja millä prosessilla valtakunnallisesti ja aluerakenteellisesti tärkeitä linjauksista ja hankkeista päätetään. Valtion tulee kantaa päävastuu hankkeiden toteutusvaiheen rahoituksesta.

Suomi-ratahankkeeseen sisältyvä Lentorata on Helsingin ja Helsingin seudun kannalta erittäin tärkeä hanke. Se nopeuttaa merkittävästi lentokenttäyhteyksiä sekä Helsingistä että muualta Suomesta. Lentorata vähentää pääradan kaukojunaliikennettä ja mahdollistaa lähijunaliikenteen kehittämisen ilman Helsingin ja Tikkurilan välille kaavailtuja lisäraitteita. Tämä helpottaa merkittävästi myös tämän ratakäytävän maankäytön ja liikenteen kehittämistä.

Liikennejärjestelmäsuunnittelun kehittäminen

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun ja siihen liittyvän yhteistyön kehittämiseksi ovat kannatettavia. On tärkeää luoda toimivat järjestelyt jatkuvalle liikennejärjestelmäyhteistyölle eri suunnittelutasojen ja toimijoiden välille. Jatkossa tulee kehittää yhteistä tilannekuvaa ja sen hyödyntämistä suunnittelussa, parantaa tiedon välittymistä eri tahojen välillä, yhtenäistää vaikutu-

sarviointimenetelmiä ja kehittää sidosryhmien osallistamista suunniteluun.

Vaikutusten arvioinnin ympäristöselostus

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusten arvioinnin ympäristöselostukseen ei ole huomautettavaa.

Käsittely

09.02.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli yksikön päällikkö Heikki Hälvä. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Mikko Särelä: Lisätään lausuntoluonnoksen kohdan "Suunnitelman tavoitteet ja strategiset linjaukset" loppuun: Tunnin junien ja kaupunkien raitiotiehankeiden myötä ratasuunnittelua tehdään merkittävästi enemmän kuin aiemmin on tehty. Siksi valtion tulee kiinnittää erityistä huomiota sellaisen työvoiman koulutukseen ja saatavuuteen, jota tarvitaan näissä raidehankkeissa. Esimerkiksi rautatie- ja ratatekniikan osaajien sekä pätevien pohjarakenne- ja siltasuunnittelijoiden riittävyys uhkaavat muodostua hankkeita rajoittaviksi pullonkauloiksi. Myös rata-verkon digitalisaatioon liittyvästä osaamisesta tulee pitää huolta.

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus:

Atte Kaleva: Muutetaan kappaleen 10 viimeinen virke muotoon: Kansainvälisen lentoliikenteen ja Helsinki-Vantaan lentoliikenteen hub-aseman vahvistamisen kannalta tärkeitä ovat lentoradan edistäminen, verkostoperiaate, mahdollistavat lentoliikennesopimukset ja jatkossa myös lentoliikenteen kestävyys kannalta biopolttoaineiden käytön ja sähkölentämisen lisääminen.

Kannattaja: Nuutti Hyttinen

Vastaehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Pyöräverkostossa pyritään rakentamaan myös suoria, nopeita baanoja, jotka ovat vain pyöräilyä varten. Jos pyöräily nostetaan kulkumuotona 7 %:sta 20:een, tulee verkostoa parantaa esim. kaupunkien kuten Helsinki - Espoo välillä, ja saada valtio väylien rahoittajaksi.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mikko Särelän, Atte Kalevan ja Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotukset.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Heikki Hälvä, yksikön päällikkö: 310 37142

heikki.halva(a)hel.fi

Reetta Putkonen, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 37079

reetta.putkonen(a)hel.fi

Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417

pasi.rajala(a)hel.fi

Käsiteltävä tässä kokouksessa

§ 151

Lausunto valtion liikuntaneuvoston liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnoksesta

HEL 2021-000494 T 12 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki suhtautuu pääosin myönteisesti liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnokseen ja niihin muutoksiin, joita siinä esitetään verrattuna edelliseen suunta-asiakirjaan. Luonnoksessa on huomioitu useita liikuntapaikkarakentamisen uusia kehityssuuntia sekä pyritty selkeyttämään avustuksen myöntämisen perusteita ja hakemisen edellyttämiä selvityksiä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää liikuntapaikkarakentamisen avustuksia sellaisille hankkeille, joiden kustannusarvio ylittää arvonnalisäverottomana 1 000 000 euroa. Aluehallintovirastot puolestaan myöntävät avustuksia hankkeille, joiden kustannusarvio alittaa 1 000 000 euroa. Suunta-asiakirjaluonnoksessa esitetään tämän rajan nostamista 1 200 000 euroon. Tällä ei ole Helsingin kaupungille vaikutusta avustusten hakuun.

Viime vuosina pääkaupunkiseudulla avustuksia ovat opetus- ja kulttuuriministeriöltä saaneet muun muassa Stadion-Säätiö (8 573 003 euroa vuonna 2018 ja 2 000 000 euroa vuonna 2019), Urhea-halli Oy (1 500 000 euroa vuonna 2019) ja Kaarelan liikuntakeskus (750 000 euroa vuonna 2020). Aluehallintovirastolta avustuksia ovat puolestaan saaneet muun muassa Kumpulan nurmikenttä Oy (90 000 euroa vuonna 2018) ja Laajasalon mailipelihalli (140 000 euroa vuonna 2019).

Helsingin kaupunki tukee uutta linjausta, jonka mukaan avustus voidaan myöntää myös hankkeisiin, jotka toteutetaan muilla kuin taserahoitusmallilla. Liikuntapaikkarakentamisen hankkeet on tyypillisesti toteutettu kunnissa taserahoituksella, mutta viime vuosina on otettu käyttöön uusia, taseen ulkopuolisia toteutus- ja rahoitusmalleja, joihin sisältyy pitkäaikainen kunnossapitopalveluja koskeva sopimus. Näissä kunta on liikuntapalvelujen järjestäjä, joka toteuttaa rakentamishankkeen itse omaan käyttöönsä, mutta yksityinen taho osallistuu hankkeen toteutukseen tai rahoittamiseen. Tämä vastaa monissa kunnissa kasva-

vaan tarpeeseen monipuolistaa rakennusten erilaisia rahoitusvaihtoehtoja.

Luonnoksessa on lisätty avustuksen edellytyksenä olevien ekologiseen rakentamiseen liittyvien selvitysten määrää ja laatua. Tämä tukee osaltaan Helsingin kaupungin energiansäästö- ja hiilineutraalisuustavoitteita. Suunta-asiakirjan valmistelussa tulisi harkita korotetun avustuksen myöntämistä, jos rakentamishanke ylittää merkittävästi tämänhetkisten rakennusmääräysten ympäristötavoitteiden tason. Tällä voitaisiin lisätä ympäristöystävällisten rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen määrää. Vastaavalla tavalla voisi menetellä myös, jos hanke ylittää esteettömyyden perusvaatimukset.

Esteettömyys ja saavutettavuus on huomioitu luonnoksessa hyvin. Avustushakemuksessa edellytetään hankesuunnitelmaa, johon sisältyy liikuntapoliittinen selvitys. Tämä edellyttää kuvausta hankkeen vaikutuksista esteettömyyteen ja saavutettavuuteen. Suunta-asiakirjaa tulee kuitenkin täydentää esteettömyyden arvioinnin kriteereillä ja ohjeistaa tarkemmin, miten hakemusvaiheessa olevan hankkeen tulee kriteereihin vastata. Esteettömyyselvitystä tai -kartoitusta edellytetään yli 1 200 000 euron hankkeissa, mutta vastaava tulisi laatia myös pienemmistä hankkeista, jos jo ennen hankesuunnitelmaa tiedetään hankkeen olevan esteettömyyden kannalta merkittävä.

Luonnoksessa hakemukseen vaadittavien yksityiskohtaisten rakennusteknisten selvitysten määrä on lisääntynyt. Tämä saattaa nostaa ratkaisevasti hankkeiden suunnittelun kustannuksia ennen avustuksen hakuja ja siten vaikuttaa yksityisten hankkeiden toteutumiseen. Pienempiä yksityisiä hankkeita ei välttämättä ole kustannusten vuoksi mahdollista suunnitella niin pitkälle, että avustuksen hakuun vaadittavat suunnitelmat ja selvitykset olisivat laadittuina. Monen hankkeen toteutuminen riippuu suoraan avustuksen myöntämisestä, ja vasta hyväksytyn avustuspäätöksen jälkeen suunnittelussakin voidaan edetä tarkemmalle tasolle.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain vahvistamaan liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelmaan esitettävien hankkeiden hakuaikataulun muutos on Helsingin kaupungin näkökulmasta kannatettava. Hakuaika siirtyy joulukuun lopusta huhtikuun loppuun. Tämä eriyttää selkeästi seuraavalle vuodelle haettavat avustukset niistä rakentamishankkeista, joita esitetään mukaan kolmen seuraavan vuoden rahoitussuunnitelmakaudelle.

Helsingin kaupunki katsoo, että suunta-asiakirjan hyväksymisen yhteydessä tulisi kirjata ne lainsäädännön muutostarpeet, joilla voitaisiin vahvistaa suunta-asiakirjan tavoitteita ja sujuvoittaa avustusten hake-

misen ja myöntämisen prosessia. Tällainen on esimerkiksi luopuminen 15 vuoden vuokrasopimuksen vaatimuksesta normaaleissa kenttära-kenttamishankkeissa. Lisäksi ylipainehalleille mahdollisesti myönnettävien rakentamisavustusten edellytykset tulisi selkeyttää.

Helsingin kaupungin kannalta on myönteistä, että valtakunnallisilla hankkeilla on omat kriteerit. Näistä tulee käydä erilliset neuvottelut valtion ja kaupungin kesken.

Suunta-asiakirja on selvästä kehityksestään huolimatta vielä suhteellisen yleisluontoinen. Ei käy aivan selväksi, mikä sen käytännön vaikutus liikuntapaikkarakentamisen ja avustuspäätösten suuntajana jatkossa on. Helsingin kaupunki katsoo, että suunta-asiakirjan tulisi omalta osaltaan tukea voimakkaammin liikkumattomuuden vähentämisen ja arkiliikkumisen lisäämisen tavoitteita sekä mahdollistaa laajojen kuntalaisryhmien liikuntapaikkojen käyttö. Helsingissä nämä tavoitteet on kirjattu liikkumishjelmaan, joka on yksi kaupungin keskeisistä strategiaohjelmista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnos
- 2 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 18.2.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtion liikuntaneuvosto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtion liikuntaneuvosto pyytää kaupungin lausuntoa liitteenä olevasta liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnoksesta.

Lausuntopyynnössä todetaan, että suomalaisen liikuntakulttuurin vahvuus on monipuolinen liikuntapaikkaverkosto ja liikkumiseen kannustavat luonto-olosuhteet. Liikuntapaikkarakentamisen avustaminen on keskeinen osa valtion liikuntapolitiikkaa. Liikuntapaikkarakentamisen avustuspolitiikkaa linjataan suunta-asiakirjoilla, jotka valmistellaan valtion liikuntaneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyönä.

Valtion liikuntaneuvoston olosuhdejaosto on valmistellut liitteenä olevan luonnoksen uudesta suunta-asiakirjasta vuoden 2020 aikana. Helsingin kaupungin edustajana olosuhdejaostossa on ollut liikuntapaikkapäällikkö Petteri Huurre kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta.

Lausunnon antamisen alkuperäinen määräaika on 24.2., mutta sille on saatu lisäaikaa maanantaihin 1.3. asti. Valtion liikuntaneuvoston olosuhdejaoston kokous, jossa lausuntoja käsitellään, on tiistaina 2.3., joten kaupungin lausunto on annettava tässä kokouksessa.

Kaupungin lausunto perustuu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kaupunkiympäristön toimialan lausuntoihin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnos
- 2 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 18.2.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtion liikuntaneuvosto

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 16.02.2021 § 17

HEL 2021-000494 T 12 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta suhtautuu pääosin myönteisesti valtion liikuntaneuvoston liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaan ja siihen tehtyihin muutosesityksiin. Suunta-asiakirjassa on huomioitu useita liikuntapaikkarakentamisen uusia kehityssuuntia sekä pyritty selkeyttämään avustuksen myöntämisen perusteita ja sen hakemisen edellyttämiä selvityksiä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja aluehallintovirastot myöntävät vuosittain avustuksia liikuntapaikkarakentamiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää rakentamisavustuksia sellaisille liikuntapaikkahankkeille, joiden kustannusarvio ylittää 1 000 000 euroa (alv 0 %). Aluehallintovirastot puolestaan myöntävät avustuksia hankkeille, joiden kustannusarvio alittaa 1 000 000 euroa. Suunta-asiakirjassa esitetään tämän rajan nostamista 1 200 000 euroon.

Viime vuosina pääkaupunkiseudulla rakentamisavustuksia ovat opetus- ja kulttuuriministeriöltä saaneet muun muassa Stadion-Säätiö (8 573 003 euroa/2018 ja 2 000 000 euroa/2019), Urhea-halli Oy (1 500 000 euroa/2019) ja Kaarelan liikuntakeskus (750 000 euroa/2020). Aluehallintovirastolta rakentamisavustusta ovat puolestaan saaneet muun muassa Kumpulan nurmikenttä Oy (90 000 euroa/2018) ja Laajasalon mailipelihalli (140 000 euroa/2019).

Lautakunta tukee uutta linjausta, jonka mukaan avustus voidaan myöntää voimassa olevan lainsäädännön puitteissa myös hankkeisiin, jotka toteutetaan muilla kuin taserahoitusmallilla (kunnan suora investointibudjettirahoitus), jos hanke täyttää valtionavustuksen saamisen edellytykset. Tämä vastaa monissa kaupungeissa ja kunnissa kasvavaan tarpeeseen monipuolistaa palvelurakennusten erilaisia rahoitusvaihtoehtoja.

Avustusta hakevalta liikuntapaikkarakentamishankkeelta edellytettävien ekologiseen rakentamiseen liittyvien selvitysten määrää ja laatua on lisätty. Tämä tukee myös Helsingin kaupungin energiansäästö- ja hiilineutraalisuustavoitteita. Jos rakentamishanke ylittää merkittävästi tämän hetkisten rakennusmääräysten ympäristötavoitteiden tason, tulisi harkita korotetun avustuksen myöntämistä tällaisten rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen määrän lisäämiseksi. Vastaavalla tavalla voisi menetellä myös, jos hanke ylittää esteettömyyden perusvaatimukset.

Uudessa suunta-asiakirjaluonnoksessa hakemukseen vaadittavien yksityiskohtaisten rakennusteknisten selvitysten määrä on selvästi lisääntynyt. Tämä voi vaikuttaa sellaisten yksityisten hankkeiden mahdollisuuteen hakea avustusta, joiden koko toteutuminen saattaa olla kiinni rakentamisavustuksen myöntämisestä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain vahvistaman liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelmaan esitettävien hankkeiden hakuajankautun muutos joulukuun lopusta huhtikuun loppuun on Helsingin kaupungin kannalta kannatettava muutos. Tämä eriyttää seuraavalle vuodelle haettavat rakennushankkeiden valtionavustukset siitä, että hankkeita esitetään mukaan kolmen seuraavan vuoden rahoitussuunnitelmakaudelle.

Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan hyväksymisen yhteydessä tulisi kirjata myös ne lainsäädännön muutostarpeet (esimerkiksi luopuminen 15 vuoden vuokrasopimuksen vaatimuksesta normaaleissa kenttärakentamishankkeissa), joilla voitaisiin edelleen vahvistaa tämän asiakirjan tavoitteita sekä sujuvoittaa avustushakemisen ja -myöntämisen prosessia avustuksenhakijoiden näkökulmasta. Lisäksi tulisi edelleen selkeyttää ylipainehalleille mahdollisesti myönnettävien rakentamisavustusten edellytykset.

Helsingin kaupungin kannalta on myönteistä, että valtakunnallisilla hankkeilla on omat kriteerit. Näistä hankkeista tuli käydä erilliset neuvottelut valtion ja ko. kaupunkien kesken.

Liikkumishjelma on yksi Helsingin kaupungin keskeisistä strategiaohjelmista. Lautakunta painottaa, että liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan tulisi omalta osaltaan tukea myös liikkumattomuuden vähentämisen ja arkiliikkumisen lisäämisen tavoitteita sekä mahdollistaa laajojen kuntalaisryhmien liikuntapaikkojen käyttö.

Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirja on selvästi kehityksessä huolimatta vielä osin kriteereiltään suhteellisen yleisluontoinen, joten on jossain määrin epäselvää, mikä on jatkossa sen käytännön vaikutus liikuntapaikkarakentamisen ja avustuspäätösten suuntajana.

Käsittely

16.02.2021 Ehdotuksen mukaan

Asian esittelijänä toimi liikuntapaikkapäällikkö Petteri Huurre liikuntajohtaja Tarja Loikkasen jouduttua poistumaan kesken kokouksen.

Esittelijä

liikuntapaikkapäällikkö
Petteri Huurre

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi

§ 152

Helsingin älyliikenteen kehittämisohjelma 2030 ja toimenpideohjelma 2020–2024

HEL 2019-009181 T 08 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi Helsingin älyliikenteen kehittämisohjelman 2030 ohjeellisena noudatettavaksi ja kehotti ottamaan huomioon siihen sisältyvän toimenpideohjelman 2020–2024 kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin älyliikenteen kehittämisohjelma 2030

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Älyliikenteen kehittämisohjelmassa on tunnistettu älyliikenteen kehitystrendit sekä määritelty kehittämistavoitteet, niiden mittarit ja toimenpiteet sekä kaupungin rooli älyliikenteen kehittämisessä. Kehittämisohjelman tavoitevuosi on 2030.

Älyliikenne on liikennejärjestelmän osa, joka kytkee liikkujat osaksi järjestelmää ja sen palveluja. Painopistealueita ovat: 1) liikenteen informaatio, 2) liikenteen hallinta, 3) liikkumispalvelut ja 4) liikenteen automatisoituminen.

Toimenpideohjelman laatimisen taustaksi arvioitiin toimintaympäristön ja teknologian kehitysnäkymiä sekä tunnistettiin keskeisiä mahdollisuuksia ja riskejä, joihin kaupungin tulee reagoida.

Älyliikenteen visio vuodelle 2030 esittelee tavoitetilan ja asiat, joihin Helsingin liikkumista ja liikennejärjestelmää kehitetään. Painopisteelementtejä analysoitiin seuraavista neljästä näkökulmasta: 1) liikennepolitiikka ja regulaatio, 2) hankkeet ja investoinnit, 3) toimijoiden roolit ja toimintamallit sekä 4) seuranta ja tutkimus. Tavoitetilan pohjalta hahmotellusta keinovalikoimasta valittiin seitsemän toimenpidekokonaisuutta, jotka toteutetaan vuosina 2020–2024.

Liikenteen informaatioon liittyviksi toimenpidekokonaisuuksiksi valittiin 1) liikennetiedon keruun kehittäminen ja 2) tilannekuvan sekä seuranta- ja tilastokuvan kehittäminen. Liikenteen hallinnan osalta toimenpidekokonaisuuksiksi valittiin 3) vuorovaikutteinen ja yhteistoiminnallinen liikenteen hallinta, 4) liikennevalo-ohjauksen kehittäminen sekä 5) taloudelliset ohjaukeinit. Liikenteen automaatioon liittyviksi toimenpidekokonaisuuksiksi valittiin 6) automaatiota hyödyntävä julkisen liikenteen järjestelmä sekä 7) fyysisen ja digitaalisen infrastruktuurin kehittäminen automaattiliikenteelle.

Toimenpideohjelman mukaisten toimenpiteiden kustannukset ovat 8,6 miljoonaa euroa.

Toimenpideohjelman toteuttaminen edellyttää kaupunkiympäristön toimialan sitoutumista investointien toteuttamiseen ja niitä edeltäviin suunnitteluvaiheisiin. Älyliikenteen kehittämisohjelma kytketään Helsingin digitalisaatio-ohjelmaan. Ohjelmaa on mahdollista hyödyntää myös kaupungin muilla toimialoilla, joille muun muassa väestön ikääntyminen sekä asukkaiden liikkumistottumusten ja tarpeiden muutokset aiheuttavat kehittämistarpeita.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunkistrategia

Kaupunkistrategian mukaan Helsinki on kokonaisvaltaisesti toimivan älykkään liikennejärjestelmän edelläkävijä. Liikennesektorin kehityksen ja jakamistalouden vahvistumisen sekä päästövähennystavoitteiden vuoksi nopeimmin muuttuvia sektoreita.

Tavoitteet

Tavoitteena on ollut laatia älyliikenteen kehittämisohjelma, jossa tunnistetaan älyliikenteen kehitystrendit, määritellään kehittämistavoitteet ja niiden mittarit, määritellään kehittämishankkeet ja toimenpiteet sekä määritellään kaupungin rooli älyliikenteen kehitystyössä.

Kehittämisohjelman tavoitevuosi on 2030, mutta vuonna 2019 valmistuneessa ohjelmassa vuosien 2020–2024 toimenpiteet on suunniteltu

varsin tarkasti. Toimenpiteitä ajoitettaessa ja toteutettaessa on lisäksi paikallaan huomioida, että kehittämisohjelmaa ollaan esittelemässä kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi kevätkaudella 2021.

Ohjelma korvaa ”Älyliikenne Helsingissä” -kehittämisohjelman, joka valmistui vuonna 2013.

Lähtökohdat

Älyliikenne on liikennejärjestelmän osa, joka kytkee liikkujat osaksi järjestelmää ja sen palveluja. Kehittämisohjelman laadinnassa lähdettiin liikkeelle toimintaympäristön muutoksista. Toimintaympäristön muutoksia ja keskeisten sidosryhmien näkemyksiä selvittiin tiiviissä vuorovaikutuksessa älyliikenteen keskeisten toimijoiden kanssa. Työvaiheessa muutoksia on kuvattu sekä toiminnallisten että liiketoiminnallisten tarpeiden ja tavoitteiden näkökulmasta. Kerättyjen aineistojen ja sidosryhmäkeskustelujen pohjalta on muodostettu visio ja tavoitetilän kuvaus 2030.

Liikennejärjestelmän yleisiä kehittämistavoitteita on selvitetty sekä liikenteen haasteita ja tarpeita on ratkaistu. Liikenteen automatisoituminen ja muut teknologian kehitystrendit, säädösympäristön kehittyminen ja kulttuurilliset kehityskulut luovat mahdollisuuksia kehittää liikennejärjestelmää nykyistä turvallisemmaksi, tehokkaammaksi ja ympäristöystävällisemmäksi. Tavoitteena on ollut laatia kehittämisohjelma, jolla mahdollistetaan muutostekijöiden hyödyntäminen ja vältetään muutosten tuomat haitalliset kehityskulut.

Työssä määriteltiin painopistealueiksi 1) liikenteen informaatio, 2) hallinta, 3) palvelut ja 4) automatisoituminen.

Toimintaympäristön muutokset

Toimenpideohjelmaa laadittaessa on arvioitu toimintaympäristön ja teknologian kehitysnäkymiä ja tunnistettu keskeisiä mahdollisuuksia ja riskejä, joihin kaupungin tulee reagoida.

Älyliikenteen ratkaisuihin tehtävillä investoinneilla, liikenteen palvelujen kehittämisellä sekä automaattisten ajoneuvojen pilotoinneilla ja niiden toimintaympäristöjen rakentamisella tuetaan raideliikenteen verkostokaupungin kehitystä. Markkinaehtoisesti kehittyvien palvelujen osalta ei pyritä rajaamaan kehitystä, vaan sallitaan palvelujen kehittyminen siellä, missä niille on markkinoita. Kehitystä kuitenkin ohjataan siten, että sen hyödyt ovat mahdollisia haittoja suuremmat. Kaupungin kasvaessa ja liikenteen lisääntyessä kohdistuu liikennejärjestelmään kehityspaineita. Liikennejärjestelmän tilasta ja sen indikaattorien kehityksestä kerä-

tään nykyistä kattavammin tietoa ja hyödynnetään sitä liikennejärjestelmän päivittäisessä hallinnassa sekä pitkäjänteisessä kehittämisessä.

Liikenteen informaation ja hallinnan osalta olennainen muutostekijä on liikenteestä kerättävän tiedon lisääntyminen. Kaupallisten toimijoiden merkitys lisääntyy kaupungin omien tietolähteiden kuten esimerkiksi liikennevalo- ja liikenteenmittauslaitteiden rinnalla. Kaupalliset toimijat keräävät tietoa liikkujista ja ajoneuvoista uudenlaisilla teknologioilla kuten esimerkiksi matkapuhelindata-analytiikalla, videokuva-analyysillä, lasermittauslaitteilla ja ajoneuvojen sensoreiden tuottamilla tiedoilla. Kaupunki hyödyntää myös kaupallisesti tuotettua tietoa liikenteestä ja tuo omista lähteistään saatavat liikennetiedot avoimeen, standardoituun ja koneluettavaan ympäristöön. Tämä edellyttää reaaliaikaisen ja avoimen tiedonkeruu-, analytiikka- ja tiedonjakoalustan toteuttamisen yhdessä kaupungin digitalisaatio-ohjelman kanssa. Tiedon hyödyntäminen edellyttää nykyistä tiiviimpää yhteistyötä yritysten, HSL:n, muiden kaupunkien ja valtion kanssa.

Liikenteen palvelut muuttavat ajoneuvojen omistamiseen perustuvaa liikkumiskulttuuria. Olennaisia ovat multimodaalit julkisen ja yksityisen sektorin kulkutapoja yhdistävät matkaketjut. Omistamisen sijaan liikkijat kuluttavat erilaisia liikkumispalveluja ja valitsevat kuhunkin tarpeeseen parhaiten sopivan palvelun, kulkutavan tai niiden yhdistelmän. Palveluntarjoajien tavoitteena on tarjota niin laadukas ja houkutteleva kulkutapojen yhdistelmä, että sen palvelutaso ja hinta ovat kilpailukyisiä oman auton omistamisen verrattuna. Palveluistuminen etenee pääasiassa markkinaehtoisesti kaupungin toimiessa mahdollistajana. Helsinki toimii muun muassa uusien palvelujen kokeilualustana.

Automaatio lisääntyy liikenteessä. Vaikka liikenneturvallisuuden ja palvelutason kehittämispotentiaali on valtava, automaatiokehitykseen liittyy kysymyksiä ja riskejä Helsingin kaupungin tavoitteiden näkökulmasta. Tärkein kysymys on, tulevatko automaattiset henkilöautot kuluttajamarkkinoille palveluna vai yksityiseen omistukseen. Jos ajoneuvot tulevat yksityiseen omistukseen, riskinä on ajoneuvojen määrän kasvaminen ja kaupungin katuverkon ruuhkautuminen. Kaupungin tulee huolehtia siitä, että liikennejärjestelmän automaatiota edistetään tavoilla, jotka tukevat joukkoliikenteen käyttöä, kävelyä ja pyöräilyä sekä liikennejärjestelmän tehokkuutta ja turvallisuutta. Automaattibussikokeiluja tulee jatkaa siten, että saadaan aikaan julkisen liikenteen järjestelmä, jossa automaattiajoneuvot toimivat joukkoliikenteen syöttöliikenteenä, eivätkä kilpaile runkojoukkoliikenteen kanssa. Tämä edellyttää liikennepoliittista ohjausta, säätelyä ja muita keinoja siten, että haitalliset kehityskulut vältetään.

Visiot, tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Älyliikenteen visio tiivistää ja kirkastaa tavoitetilän ja asiat, joihin Helsingin liikkumista ja liikennejärjestelmää kehitetään 2020-luvulla. Helsingin älyliikenteen visio 2030 on seuraava: ”Elinvoimainen Helsinki toteuttaa yhdessä ekosysteemin kanssa maailman toimivimman, tehokkaimman ja turvallisimman hiilineutraalin liikennejärjestelmän. Helsingissä älykkäillä järjestelmillä vastataan kustannustehokkaasti liikkujien ja logistiikan erilaisiin tarpeisiin ja tuetaan näiden kestäviä valintoja. Jokainen tuntee olonsa turvalliseksi liikenteessä.”

Älyliikenne on laaja keinovalikoima, jolla edistetään Helsingin liikkumiseen ja liikennejärjestelmälle asetettuja strategisia tavoitteita. Painopistealueet 1) liikenteen informaatio, 2) liikenteen hallinta, 3) liikkumispalvelut ja 4) liikenteen automaatio. Painopistealueita on analysoitu liikennepolitiikan ja regulaation, hankkeiden ja investointien sekä eri toimijoiden roolien ja toimintamallien näkökulmista. Lisäksi on tarkasteltu seurannan ja tutkimuksen tarpeita. Kullekin painopistealueelle on laadittu älyliikenteen visiota konkretisoiva tavoitetilän kuvaus vuodelle 2030.

Liikenteen informaation tavoitetilanteessa vuonna 2030 ”Liikkujat voivat tehdä matkaa koskevat päätöksensä laadukkaasti, kaikki kulkumuodot kattavan tilannetiedon perusteella hyödyntäen monia tiedonvälityskanavia. Kuljetus- ja liikkumispalveluja tarjoavat yritykset voivat suunnitella toimintaansa ja operoida tehokkaammin.” Toimenpidekokonaisuudet liittyvät 1) liikennetiedon keruun kehittämiseen ja 2) tilannekuvan sekä seuranta- ja tilastokuvan kehittämiseen.

Liikenteen hallinta perustuu tarkkaan tilannetietoon, ennakkosuunnitelmiin, uusiin ohjausjärjestelmiin sekä yhteistyöhön kaupallisten tietopalvelujen tarjoajien kanssa. Toimenpidekokonaisuudet liittyvät 3) vuorovaikutteiseen ja yhteistoiminnalliseen liikenteen hallintaan, 4) liikennevalo-ohjauksen kehittämiseen sekä 5) taloudellisiin ohjauskeinoihin.

Liikennepalvelujen kehittämisen tavoite on tarjota asukkaille monipuolisia liikkumispalveluja ja niiden älykkäitä yhdistelmiä ja siten mahdollistaa sujuva arki ilman tarvetta auton omistamiselle ja sen säännölliselle käytölle. Kaupunki tukee lupapolitiikalla ja muilla keinoilla sellaisia liikennepalveluja, jotka edistävät kaupungin asettamien tavoitteiden toteutumista. Tukitoimien ja lupapolitiikan tulee olla tasapuolista ja sen tulee edistää palveluntarjoajien välistä kilpailua.

Automaatiota edistetään liikennejärjestelmän keinoilla, jotka tukevat joukkoliikenteen käyttöä, kävelyä ja pyöräilyä sekä liikennejärjestelmän tehokkuutta ja turvallisuutta. Toimenpidekokonaisuudet liittyvät 6) automaatiota hyödyntävään julkisen liikenteen järjestelmään sekä 7) fyysisen ja digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen automaattiliikenteelle.

Kustannukset

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee ottaa toimenpideohjelma huomioon toimintansa ja taloutensa suunnittelussa.

Toimenpideohjelman toteuttamisesta aiheutuvia kustannuksia on arvioitu investointikustannuksina ja käyttömenoina, joista jälkimmäisiin lukeutuvat selvitysten, suunnitelmien, pilotointien ja vaikutusten arviointien kustannukset. Viiden vuoden aikana toimenpiteiden kustannusten arvioidaan olevan 8,6 miljoonaa euroa. Helsingin omalta organisaatiolta tarvittava henkilötyöpanos on arvioitu olevan noin 7,5 henkilötyövuotta, joka jakautuu toimenpideohjelman toteuttamisvuosille. Kaupunkiympäristön toimiala osoittaa toimenpideohjelmalle koordinaattorin. Toimenpideohjelman selkeät painopisteet ovat informaation (43 % kustannuksista) ja liikenteen hallinnan kehittäminen (35 % kustannuksista). Automaation kehittämishankkeisiin puolestaan panostetaan noin 20 % toimenpideohjelman kokonaiskustannuksista.

Vaikutusten arviointi

Älyliikenteen visiota tukevien kärkihankkeiden vaikutuksia arvioidaan vaikutusmekanismien ja vaikutuspotentiaalilla. Vaikutusmekanismien avulla kuvataan, miten kärkihankkeiden odotetaan vaikuttavan kehittämistä ohjaaviin tavoitteisiin. Vaikutuspotentiaalilla kuvataan vaikutuksien tai vaikutettavan joukon suuruusluokkaa. Älyliikennehankkeiden määrällisiä vaikutusarviomenetelmiä täydennetään tällä tavoin laadullisilla arvioilla.

Vaikutukset arvioidaan vision 2030 neljään tavoitealueeseen peilaten:

- vähäpäästöinen liikennejärjestelmä; hiilidioksidipäästöjen ja terveyshaittojen väheneminen,
- toimiva liikennejärjestelmä; arjen liikkuminen, keskusten saavutettavuus, katutila, tehokkaat kuljetukset,
- turvallinen liikennejärjestelmä; ei vakavia onnettomuuksia, koettu turvallisuus,
- elinvoimainen kaupunki; tiedon tuottaminen ja hyödyntäminen, liikennepalvelut, älyliikenteen ekosysteemi.

Toteutuksen organisointi

Helsingin päivitetty älyliikenteen toimenpideohjelma on laadittu yhteistyössä toimenpidekokonaisuuksien toteuttamiseen osallistuvien tahojen kanssa. Prosessin aikana laajasta toimenpidevalikoimasta on priorisoitu tavoitteiden toteuttamisen kannalta keskeisimmät ja vaikuttavimmat

toimenpiteet vuosille 2020–2024. Priorisoinnissa on otettu huomioon kehityskulkujen arvioitu muutosnopeus.

Toimenpideohjelmassa esitettyjen investointien toteuttamiseen ja niitä edeltäviin suunnitteluvaiheisiin on varauduttava toiminnan ja talouden suunnittelussa kulloinkin käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Useita toimenpidekokonaisuuksia on tarpeen käynnistää samanaikaisesti. Kun toteutusvastuuta jaetaan useille substanssialueista vastaaville tahoille, toimenpideohjelman toteuttamisen kannalta on olennaista, että ohjelmalla on koordinaattori. Kaupunkiympäristön toimiala osoittaa koordinaattorin, joka vastaa toimenpiteiden organisoinnista, toteutumisen seurannasta ja raportoinnista johdolle.

Helsingin liikenteen tulevaisuusanalyysin laatimista koskeva työryhmä

Pormestari on asettanut 18.10.2019 § 200 Helsingin liikenteen tulevaisuusanalyysiä laativan työryhmän, jonka tehtävänä on arvioida liikenteeseen vaikuttavia toimintaympäristön muutoksia sekä vahvistaa kaupungin kykyä varautua muutoksiin. Tulevaisuusanalyysiä on tarkoitus hyödyntää kaupungin liikennejärjestelmän strategisessa kehittämisessä sekä kaupungin hyvien käytäntöjen jakamisessa ja viestimisessä kansainvälisissä yhteyksissä. Työryhmä hyödyntää tulevaisuusanalyysin laadinnassa kaupunkistrategiaa, aiempia strategisia suunnitelmia ja kehittämisohjelmia, kuten uutta yleiskaavaa, kaupungin liikkumisen kehittämisohjelmaa ja älyliikenteen kehittämisohjelmaa, digitalisaatio-ohjelmaa, kaupungin elinkeinopoliittisia painopisteitä, keskustan uudistamistyötä ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaa.

Lopuksi

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kehittämisohjelman hyväksymistä ja toimenpideohjelman toteuttamista. Esitys on kaupunkiympäristölautakunnan esityksen mukainen kuitenkin siten, että päätösosion kehottamusuotoilu on yhdenmukainen vastaavissa ohjelmissa aikaisemmin käytetyn muotoilun kanssa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin älyliikenteen kehittämisohjelma 2030

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.02.2021 § 125

HEL 2019-009181 T 08 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.02.2021 Pöydälle

Asian aikana kysymyksiin oli vastaamassa liikenne- ja katusuunnittelu-
päällikkö Reetta Putkonen. Asiantuntija Putkonen poistui kuulemisensa
jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta
Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

§ 153

Hakemus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Tiirakarin luonnonsuojelualueen perustamiseksi sekä hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamiseksi

HEL 2020-011403 T 11 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus esitti Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, että se perustaa Tiirakarin luonnonsuojelualueen sekä vahvistaa alueen hoito ja käyttösuunnitelman.

Hakemus luonnonsuojelualueen perustamiseksi

Suojelun perusteet

Tiirakari on yksi Helsingin luonnonsuojeluohjelman 2015–2024 alueista. Kaupungin luonnonsuojeluohjelmaa toteutetaan perustamalla luonnonsuojelualueita. Tiirakarin suojeluperusteita ovat arvokas linnusto ja kasvillisuus.

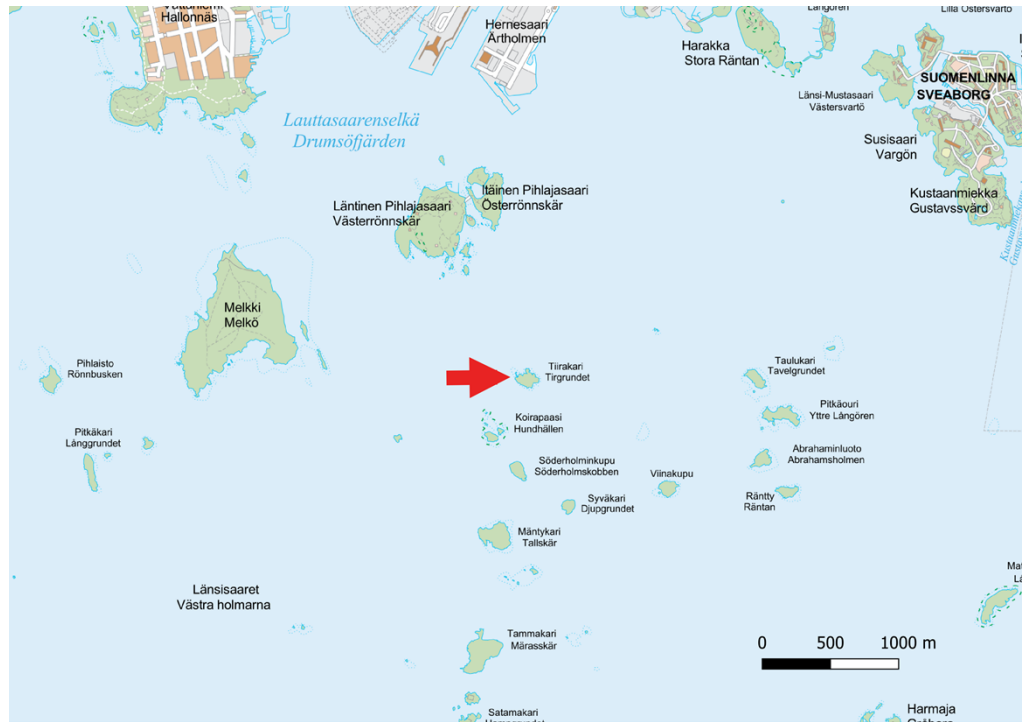
Alue täyttää luonnonsuojelualueen perustamisen yleiset edellytykset. Alueella on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö tai ekosysteemi, jonka suojelutason säilyttämistä luonnonsuojelualueen perustaminen parantaa.

Rauhoituksen tarkoitus

Luonnonsuojelualueen tarkoituksena on arvokkaan pesimälinnuston ja monimuotoisen kasvillisuuden säilyttäminen.

Alueen sijainti ja rajaus

Tiirakari sijaitsee Helsingin sisä- ja ulkosaariston rajalla noin kilometri Pihlajasaarista eteläkaakkoon. Alueen pinta-ala on 1,2 hehtaaria. Maa-alueen lisäksi rauhoitetaan lintujen pesimäajaksi 50 metriä leveä vyöhyke ympäröivää vesialuetta. Perustettavan luonnonsuojelualueen pinta-ala on yhteensä 4,5 ha. Alueen rajaus on esitetty liitteessä 2.

Kiinteistötiedot ja omistus

Perustettava luonnonsuojelualue sijaitsee kiinteistöllä 091-432-0001-0026, Töölö. Helsingin kaupunki omistaa kiinteistön.

Kaavatiedot

Oikeusvaikutteiseen yleiskaavan Kaupunkiluonto-teemakarttaan Tiirakari on merkitty suojeltavaksi tarkoitettuksi alueeksi.

Luonnon yleispiirteet ja luontoarvot

Tiirakari koostuu pääasiassa avokallioista. Niiden lisäksi luodolla esiintyy somerikoita ja niittyjä. Alueella tavataan luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen mukaan silmälläpidettäviä (NT) luontotyyppejä Itämeren kivikkoiset niittyrannat ja merenrantojen kalliolammikot. Luodon luoteispuoli on hyvin karikkoinen.

Alueen pesimälinnustosta ja sen muutoksista on saatavilla varsin tarkkaa tietoa, sillä luodolla pesivien lintujen parimääristä on olemassa seuranta-aineistoa pitkältä aikaväliltä. Tiirakari muodostaa yhdessä eteläpuolisen Koirapaaden luonnonsuojelualueen ja Söderholminkupunimisen luodon kanssa hyvin arvokkaan saaristolintujen pesimäalueen. Linnusto on monipuolinen ja sisältää uhanalaisia lajeja. Luoto on Helsingin luontotietojärjestelmässä ensimmäisen arvoluokan tärkeä lintualue.

Tiirakarilla pesi vuonna 2020 muiden muassa erittäin uhanalainen (EN) haahka noin 25:n parin voimin. Kalalokkeja pesii luodolla nykyisin noin 20 paria, erittäin uhanalainen selkälokki ja vaarantunut (VU) harmaalokki, joita on 3–5 paria. Aikaisemmin kalalokista on havaittu jopa sadan parin pesintöjä, kun taas selkälökin parimäärä on pysytellyt pitkään suunnilleen samana. Valkoposkianhanhia on todettu viime vuosina noin 15 paria. Vain yksittäisiä pesiviä pareja on laskettu vuosina 2019–2020 kanadanhanhesta, kyhmyjoutsenesta ja meriharakasta, vuonna 2020 myös erittäin uhanalaisesta tukkasotkasta. Nimestään huolimatta Tiirakarissa ei nykyään juuri tiiroja pesi.

Tiirakari on pieneksi ulkoluodoksi kasvistoltaan rikas. Putkilokasveja on tavattu paikalta yli 80 lajia. Monipuolinen kasvillisuus johtuu luodon erilaisista kasvupaikoista sekä runsaan pesimälinnuston aiheuttamasta lannoituksesta. Niityillä ja somerikoilla kukoistaa erikoislaatuinen lintuluotokasvisto (luonnon- ja rikkakasvien sekoitus). Lajeista erikseen mainittavia ovat vaarantunut (VU) ruskokaisla ja silmälläpidettävä pikkusappi. Kasvillisuus on hyvin säilynyttä, sillä luodolla on ollut kävijöitä vain vähän.

Alueen käyttö

Tiirakari on yksi Helsingin kaupungin osoittamista merilinnustusluodoista. Merilinnustuskausi on 10.9.–31.12. Aluetta käytetään myös kalastukseen. Kaupungin verkkosivuilla luoto mainitaan erikseen heittouisteluun sopivana alueena. Lisäksi alueella on merkitystä lintujen tarkkailu- ja seurantakohteena.

Kaupunki on pyrkinyt rajoittamaan Tiirakarin ulkoilukäyttöä sallimalla ainoastaan mairinnousun alueelle.

Luotoa ympäröivä vesialue kuuluu Helsingin kaupungin rajaamaan tuhkan sirotusalueeseen, jolle vainajan tuhka voidaan sirotella ilman erillistä maanomistajan lupaa.

Pohjoisrannan niemellä, joka on korkean veden aikana erillinen pieni luoto, sijaitsee merenkulun turvalaite, loisto. Loistosta on tehty käyttöoikeussopimus Helsingin kaupungin kanssa. Käytöstä vastaa nykyisin Väylävirasto.

Rauhoitusmääräykset

1. Alueella on kielletty:

- maa-ainesten, kivien tai kaivoskivennäisten ottaminen, maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen
- rakennuksien, rakennelmien, teiden tai polkujen rakentaminen

- sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen

2. Liikkumisrajoitukset:

–

3. Edellisistä yleismääräyksistä poiketen alueella on sallittu:

- merenkulun turvalaitteen huolto ympärivuotisesti
- kalastaminen 16.8.–31.3. välisenä aikana
- haitallisten vieraskasvilajien torjunta
- haitallisten vierasperäisten pienpetojen laillinen pyynti
- tekopesien ja muiden lintujen pesintää edistävien rakenteiden rakentaminen

4. Poikkeaminen rauhoitusmääräyksistä:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

Korvausmenettely

Helsingin kaupunki ei vaadi luonnonsuojelulain mukaista korvausta rauhoituksen mahdollisesti aiheuttamasta taloudellisesta haitasta.

Käsittely

Palautusehdotus:

Otto Meri: Palautetaan asia valmisteluun siten, että metsästystä Tiirakarilla ei kielletä. Luonnonsuojelun alueen rauhoituksen tarkoituksena on arvokkaan pesimälinnuston ja monimuotoisen kasvillisuuden säilyttäminen. Metsästyksen salliminen ei ole ristiriidassa rauhoituksen tarkoituksen kanssa. Näin ollen metsästyksen kieltäminen ei ole perusteltua. Metsästyksen kieltäminen Tiirakarilla heikentää olennaisesti helsinkiläisten mahdollisuutta harrastaa metsästystä Helsingissä.

Kannattaja: Marcus Rantala

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

01.03.2021

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Otto Meren palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 11

Veronika Honkasalo, Mai Kivelä, Pia Pakarinen, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 4

Otto Meri, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 11 - 4.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tiirakarin luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma
- 2 Tiirakarin luonnonsuojelualueen rajaus
- 3 Tiirakari lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi maanomistaja hakemuksesta tai suostumuksella perustaa luonnonsuojelualueen. Päätökseen luonnonsuojelualueen perustamisesta on otettava tarpeelliset määräykset alueen luonnon suojelemisesta ja tarvittaessa sen hoidosta.

Valmistelu

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö (YSO) on valmistellut luonnonsuojelualueen perustamisesityksen ja laatinut alueelle hoito- ja käyttösuunnitelman. Suunnitelmassa on esitetty tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi. Uudelleen ELY-keskus hyväksyy hoito- ja käyttösuunnitelman luonnonsuojelualueen perustamisen yhteydessä.

Tiirakarin kasvillisuustietojen päivittämiseksi YSO toteutti kesällä 2020 alueella kasvillisuuskartoituksen.

Luonnonsuojelualueen perustamisesityksestä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta pyydettiin kannanotto Helsingin Merilinnustajat ry:ltä. Lausuntoa ja siihen laadittua vastinetta on käsitelty jäljempänä. Tiirakarilla ei toimi muita järjestäytyneitä käyttäjäryhmiä eikä erityisesti aluetta hyödyntäviä elinkeinonharjoittajia, joten muuta osallistamista ei järjestetty. Suojelusta tiedotettiin kuitenkin Väylävirastolle, joka vastaa alueella sijaitsevasta merenkulun turvalaitteesta.

Kannanotot

Kannanotolla olleessa Tiirakarin luonnonsuojelualueen perustamisesitysluonnoksessa sallittiin muiden kuin uhanalaisten lintulajien metsästys linnustukseen rajattuna aikana, 10.9.–31.12.

Helsingin Merilinnustajat ry toteaa Tiirakarin luonnonsuojelualueen perustamisesitykseen lähettämässään kannanotossa linnustuskauden ajoittuvan selvästi lintujen pesimäkautta myöhemmäksi. Yhdistys ilmoittaa alueen olevan merilinnustajille Helsingin tärkein saari. Luodon poikkeuksellista asemaa perustellaan sen erilaisella riistalintujen lajistolla ja muita linnustusluotoja selvästi paremmalla saavutettavuudella. Kannanoton mukaan muilla Helsingin linnustusluodoilla ei voi metsästä sinitorsia eikä saada saaliiksi telkkiä ja isokoskeloita. Ulommille luodoille pääsyyn tarvitaan isompi ja näin ollen kalliimpi vene kuin tulevalle luonnonsuojelualueelle, minkä katsotaan lisäävän kaupunkilaisten eriarvoisuutta metsästysharrastuksessa.

Helsingin Merilinnustajat esittää kannanotossaan, että linnustuksen kieltäminen Tiirakarilla ei lisää alueen arvoa lintuluotona, vaan pikemminkin vähentäisi sitä, koska merilinnustajilla on tapana pitää saaren luonnosta huolta. Yhdistys kertoo muutenkin suhtautuvansa linnustosta ja muuhun luonnonsuojeluun myönteisesti ja merilinnustajien olevan valmiita vapaaehtoisiiin luonnonhoitotöihin, kuten haitallisten vieraslajien torjuntaan sekä linnunpönttöjen rakentamiseen.

Vastine

Linnustajien toiminta ei välttämättä vahingoita luodoilla pesivää linnustoa mutta tavanomaiseen merilinnustukseen kuuluu linnustonsuojelun kannalta huolestuttavia piirteitä, jotka on huomioitava rauhoitusmääräyksiä suunniteltaessa.

Metsästysasetuksen 24 §:n mukaan useiden uhanalaisten ja muiden niin sanotun punaisen listan lintujen metsästys on sallittua, mikä on luonnonsuojelullisesti ongelmallista. Ei-uhanalaisten lintulajien metsästyksen sisältävä poikkeus luonnonsuojelualueella muuten voimassa olevaan luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystämisen-, tappamisen- ja häiritsemiskieltoon saattaisi linnustajat uuteen tilanteeseen, jossa he joutuisivat toimimaan toisenlaisten sääntöjen kuin metsästysasetuksen määräysten mukaan. Linnustajat joutuisivat erottelemaan saalislinnuiksi normaalisti kuuluvat uhanalaiset lajit elinvoimaisista ja silmälläpidettävistä lajeista. Tämä edellyttäisi lajien uhanalaisuusluokistusten opettelua viiden vuoden välein, koska lintujen kansallinen uhanalaisuusarviointi julkaistaan niin usein. Lisäksi vaadittaisiin erityistä huolellisuutta lintujen ampumisessa.

Uuden, lintujen uhanalaisuuteen perustuvan toimintamallin voi odottaa toimivan vain, jos linnustajat sisäistävät ympäristöministeriön valtuuttamien lintuasiantuntijoiden tekemän uhanalaisuusarvioinnin tulokset riippumatta siitä, miten usein tai runsaina he eri lintulajeja luonnossa havaitsevat. Helsingin Merilinnustajat arvioi kannanotossaan, että isokoskeloa ”ei voi pitää millään tavoin uhanalaisena”. Isokoskelon uhanalaisuusluokka on viimeisimmän, vuonna 2019 julkaistun arvion mukaan silmälläpidettävä (NT = near threatened), toisin sanoen ei uhanalainen, mutta lähes uhanalainen. Edellisessä, vain neljän vuoden takaisessa uhanalaisuusarvioinnissa isokoskelo arvioitiin uhanalaiseksi, luokkaan vaarantunut (VU = vulnerable) kuuluvaksi.

Kannanoton perusteella on linnustonsuojelun kannalta huomattavan riskialtista sisällyttää rauhoitusmääräyksiin perustamisesitysluonnokseen kuuluneita, lajien uhanalaisuuteen perustuvia poikkeuksia metsästyksen kieltäviin määräyksiin.

Merilinnustus muualla Helsingin saaristossa vaatii kulkua kauempana mantereelta sijaitseville linnustusluodoille, mahdollisesti kovempaa merenkäyntiä kestäväillä veneillä. Tiirakarın länsipuolella sijaitseva Koirakari on noin 400 metriä kauempana mantereesta kuin Tiirakari. Eteläpuolella sijaitseva Söderholminkupu sijaitsee tarkalleen puoli kilometriä Tiirakarista etelään. Seuraavaksi lähimmälle linnustusluodolle, Syväkarille on Tiirakarilta matkaa 840 metriä.

Linnustuskielto Tiirakarilla ei aiheuta kohtuutonta haittaa Helsingin Merilinnustajien toiminnalle, koska linnustusosoikeus säilyy vielä kahdella-

toista Helsingin saariston luodolla. Sinisorsan, telkän ja isokoskelon metsästys ei ole välttämätöntä linnustusharrastuksen säilymiselle osana helsinkiläistä saaristokulttuuria. Kulku mantereelta lähimmille, edelleen linnustusoikeuden piirissä oleville luodoille, on vaativampaa kuin Tiirakarille, mutta ei vaadi veneiltä erityisominaisuuksia.

Rauhoitusmääräyksiin tehty muutos:

Varovaisuusperiaatetta suhteessa uhanalaisten lintulajien vahingoittamiseen noudattaen rauhoitusmääräyksistä poistettiin muiden kuin uhanalaisten lintulajien linnustuksen sallima poikkeus. Kaikkien lintulajien metsästys on rauhoitusmääräysten mukaan kielletty ympäri vuoden.

Kannanotto

Helsingin Merilinnustajat ry osoitti kaupunginhallitukselle 22.1.2021 päivätyn kannanoton ehdotukseen Tiirakarin metsästyskiellosta. Helsingin Merilinnustajat ry ehdottaa seuraavaa:

1. Metsästys syksyllä ei vaikuta Tiirakarin suojeluarvoihin.
2. Metsästyksen kieltäminen merilinnustusluodolla, jossa heinäorsaa esiintyy, kohdentaisi metsästyspaineen muihin lintuihin, kuin yleisimpään heinäorsaan
3. Metsästyksen kieltäminen Tiirakarilla heikentäisi olennaisesti helsinkiläisten mahdollisuutta harrastaa metsästystä Helsingissä.

Vastine

YSO:n vastine Helsingin Merilinnustajat ry:n kannanottoon (22.1.2021) Tiirakarin luonnonsuojelualueen perustamisesityksestä:

Linnustajat ehdottavat poikkeusta suojeluesityksen rauhoitusmääräysehdotukseen (kannanotossa viitataan hoito- ja käyttösuunnitelmaan), johon sisältyy eläinten tappamis- ja vahingoittamiskielto: Alueella on kielletty luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen. Luonnonsuojelualueiden määräysten vakiintuneeseen kieltovalikoimaan kuuluu luonnonvaraisen eliöstön suojelu riippumatta kunkin luonnonsuojelualueen erityisestä perustamistarkoituksesta. Kiellosta voidaan esittää poikkeus rauhoitusmääräyksissä, jos esimerkiksi erityiset virkistyskäyttötarpeeseen tai kulttuuriarvoihin liittyvät intressit antavat siihen riittävästi aihetta. YSO katsoi esitysehdotuksessaan, että merilinnustus ei ole yhdistyksen jäsenten määrän perusteella riittävän merkittävä virkistysmuoto tai riittävän oleellinen osa helsinkiläistä saaristokulttuuria linnustuksen

sallivaan poikkeusmääräykseen. Punnittavana on YSO:n kannan mukaan paitsi linnustuksen suorat luontovaikutukset, myös sallivaa kantaa puoltavien syiden painavuus. YSO:n mukaan tulee tarkastella esimerkiksi heinäorsan metsästykseen tarpeellisuutta Helsingissä.

1. Linnustus vaikuttaa syksyisin Tiirakaria ympäröivillä matalikoilla ruokailevien vesilintujen määrään, mikä on huomioitava haittavaikutus. Merilinnustuksen kohteena ovat useat niin sanotut punaisen listan (sil-mälläpidettävät ja uhanalaiset) lajit. Muutkin lintulajit voivat tulla ammu-tuiksi, vaikka sallittaisiin erikseen vain heinäorsien metsästys, sillä naaraspuolisten lintujen erottaminen on erityisesti myöhäissyksyn hä-märässä vaikeaa.

2. Rauhoitusmääräyksissä on ajateltava ensisijaisesti suojeltavaa aluetta.

3. Linnustuskielto Tiirakarin luonnonsuojelualueella ei aiheuta kohtuu-tonta haittaa Helsingin Merilinnustajien toiminnalle, koska linnustusoi-keus säilyy vielä kahdellatoista Helsingin saariston luodolla.

Lopuksi

Esitys on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esi-tyksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tiirakarin luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma
- 2 Tiirakarin luonnonsuojelualueen rajaus
- 3 Tiirakari lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Uudenmaan ELY-keskus (Ym-
päristö ja luonnonvarat)

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Tiedoksi

Ympäristöpalvelut
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.02.2021 § 127

HEL 2020-011403 T 11 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.02.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 19.11.2020 § 227

HEL 2020-011403 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen Uudenmaan ELY-keskukselle Helsingin Tiirakarin luonnonsuojelualueen perustamista sekä alueen hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä.

Käsittely

19.11.2020 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli ympäristötarkastaja Jere Salminen. Asian-tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Jere Salminen, vs. ympäristötarkastaja, puhelin: 310 21549
jere.salminen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 154

Kaupunginvaltuuston 17.2.2021 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 17.2.2021 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

25 §, Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ei toimenpidettä.

26 §, Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Ei toimenpidettä.

27 §, Eräiden vuoden 2020 talousarvioon merkittyjen määrärahojen ylittäminen, toimintakatteiden alittaminen ja määrärahan siirtäminen

Tiedoksi kaupunginkanslialle, kulttuurin- ja vapaa-ajan toimialalle, kaupunkiympäristön toimialalle, sosiaali- ja terveystoimialalle sekä Taloushallintopalvelut-liikelaitokselle.

28 §, Vuonna 2020 käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettävät ylitysoikeudet vuoden 2021 talousarvioon

Asiasta on erillinen täytäntöönpanoesitys asiana 19.

Tiedoksi kaupunginkanslialle, kulttuurin- ja vapaa-ajan toimialalle, kaupunkiympäristön toimialalle, sosiaali- ja terveystoimialalle sekä Taloushallintopalvelut-liikelaitokselle.

29 §, Vuoden 2020 talousarvion toteutumattomat sitovat toiminnan tavoitteet

Toivomusponsi kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Tiedoksi kaupunginkanslialle, kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, kaupunkiympäristön toimialalle, Pelastuslaitokselle, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle, sosiaali- ja terveystoimialalle sekä Taloushallintopalvelut-liikelaitokselle.

30 §, Vuokraus- ja myyntiperiaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Länsisatama, Jätkäsaari)

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

31 §, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen asuinkerrostalotonteille (Sörnäinen, Kalasatama tontit 10575/6 ja 10592/2)

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

32 §, Pakilantie 54, 71, 76, 77 ja 78 asemakaavan muuttaminen (nro 12631)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Helen Oy:lle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, kaavamuutoksen hakijoille sekä hyväksymispäätöksestä tiedon pyytäneille.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle sekä asemakaavoitukselle.

33 §, Laajasalon Koirasaarentien ja Ilomäentien alueiden asemakaavanmuuttaminen (nro 12548)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä kaavamuutoksen hakijoille.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle sekä asemakaavoitukselle.

34 §, Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite arkkitehti Eliel Saarisen suunnitelman huomioon ottamisesta Elielinaukion suunnittelukilpailussa

Ei toimenpidettä.

35 §, Valtuutettu Amanda Pasasen aloite kuntavaalien äänestyspaikkojen suunnittelemisesta yhdessä nuorten kanssa

Ei toimenpidettä.

36 §, Valtuutettu Abdirahim (Husu) Husseinin aloite Rosa Emilia Clayn huomioon ottamisesta Helsingin nimistöissä

Ei toimenpidettä.

37 §, Valtuutettu Mai Kivelän aloite kierrätysmahdollisuuksien parantamisesta ja mini-Sortti-aseman perustamisesta kantakaupunkiin

Ei toimenpidettä.

38 §, Valtuutettu Laura Rissasen aloite muskarista osana varhaiskasvatusta

Ei toimenpidettä.

39 §, Valtuutettu Johanna Laisaaren aloite kiusaamisen vastaisen ohjelman soveltamisesta

Ei toimenpidettä.

40 §, Valtuutettu Johanna Laisaaren aloite Aino Acktén huvilan muuttamisesta Suomen jännien naisten museoks

Toivomusponnet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

41 §, Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite uimarantojen turvallisuuden parantamisesta

Ei toimenpidettä.

42 §, Valtuutettu Pauliina Saareksen aloite uusperheiden tuen tarpeen kartoituksesta ja perhevalmennuksen kokeilusta

Ei toimenpidettä.

43 §, Kokouksessa jätetyt aloitteet

Aloitteet 19–29 kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 155

Kaupunginvaltuuston 17.2.2021 § 28 tekemän päätöksen täytäntöönpano: Vuonna 2020 käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettävät ylitysoikeudet vuoden 2021 talousarvioon

HEL 2020-013430 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 17.2.2020 § 28 tekemä päätös saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön.

Samalla kaupunginhallitus päätti myöntää vuonna 2020 käyttämättä jääneisiin määrärahoihin perustuvat ylitysoikeudet vuoden 2021 talousarvioon korkeintaan esitetyn suuruisina ja kehottaa hallintokuntia ottamaan huomioon, että ylitysoikeudet kirjataan talousarvioon enintään sen suuruisina kuin määrärahaa on jäänyt ko. kohdalta käyttämättä vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan:

Käyttötalousosa:

talousarvioluku 1 30 Kaupunginhallitus

talousarviokohta 1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat, Khn käytettäväksi

kaupunginkanslialle 2 806 000 euroa käytettäväksi Helsingin Energy Challenge –haastekilpailuun ja projektiluonteisiin hankkeisiin

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käytettäväksi 45 000 euroa nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen ja alueiden eriytymisen torjumiseen

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan käytettäväksi 149 000 euroa nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen ja alueiden välisen eriytymisen torjumiseen

sosiaali- ja terveystoimialan käytettäväksi 10 000 000 euroa budjettineuvottelun (11.11.2020) mukaisesti

talousarvioluku 1 40 Kaupunginkanslia

kaupunginkanslialle 9 505 000 euroa käytettäväksi työllisyyskokeiluun, digitalisaatio-ohjelman kärkihankkeisiin ja muihin siirtyneisiin kaupunkiyhteisiin hankkeisiin.

talousarvioluku 1 50 Keskitetysti maksettavat menot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

talousarviokohta 1 50 01 Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi 45 000 euroa Historia.helsinki -sivuston (historiaportaali) sisällöstä vastaavan päätoimittajan palkkaukseen

talousarvioluku 3 Kaupunkiympäristön toimiala

talousarviokohta 3 10 01 Kaupunkirakenne 284 000 euroa avustuksiin asuintalojen hissien rakentamiseen

talousarvioluku 5 Sosiaali- ja terveystoimiala

talousarviokohta 5 10 04 Apotti 8 168 000 euroa

Investointiosa:

talousarvioluku 8 01 Kiinteä omaisuus

talousarviokohta 8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeutavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset

kaupunkiympäristön toimialalle 3 950 000 euroa

talousarviokohta 8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt ja rakentamiskelpoiseksi saattaminen, Kylkn käytettäväksi

kaupunkiympäristön toimialalle 1 100 000 euroa keskeneräisiin esirakentamistöihin, maaperän puhdistus- ja kunnostustöihin jne. projektialueilla

talousarvioluku 8 03 Kadut ja liikenneväylät

talousarviokohta 8 03 02 Projektialueiden kadut, Khn käytettäväksi

kaupunkiympäristön toimialalle 1 000 000 euroa keskeneräisiin kadunrakennushankkeisiin projektialueilla

talousarviokohta 8 03 03 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, Khn käytettäväksi

kaupunkiympäristön toimialalle 620 000 euroa Väyläviraston yhteisten hankkeiden rakentamiseen ja suunnitteluun eri kohteissa

talousarvioluku 8 04 Puistot ja liikunta-alueet

talousarviokohta 8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoiluaueet

kaupunkiympäristön toimialan käyttöön 50 000 euroa Töölön palloken-
tän urakan jatkamiseen

talousarviokohta 8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, Khn
käytettäväksi

kaupunkiympäristön toimialalle 600 000 euroa keskeneräisten hankkei-
den jatkamiseen projektialueilla

talousarvioluku 8 06 Arvopaperit

talous- ja suunnitteluosastolle käytettäväksi 57 000 euroa Vuosaaren
Urheilutalo Oy:n osakkeiden lunastukseen

talousarvioluku 8 07 Muu pääomatalous

talousarviokohta 8 07 01 Lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet, Khn
käytettäväksi

kaupunkiympäristön toimialalle 950 000 euroa keskeneräisiin ja viiväs-
tyneisiin lähiörahastohankkeisiin

kulttuurin- ja vapaa-ajan toimialalle 388 545 euroa keskeneräisiin ja vii-
västyneisiin lähiörahastohankkeisiin

Rahoitusosa:

talousarvioluku 9 01 Pitkävaikutteinen rahoitus talousarviokohta 9 01
02 Muu antolainaus, Khn käytettäväksi

kaupunginkanslialle 59 695 000 euroa lainojen nostoihin kouluille, Set-
lementtiasunnot Oy:lle, kaupunginorkesterille, sekä kaupunkikonsernin
yhteisöä varten

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Markku Riekko, hankepäällikkö, puhelin: 310 39900
markku.riekko(a)hel.fi

Liitteet

1 Esitykset

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Markku Riekko, hankepäällikkö, puhelin: 310 39900
markku.riekko(a)hel.fi

Liitteet

1 Esitykset

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kulttuurin- ja vapaa-ajan toimiala
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.02.2021 § 99

HEL 2020-013430 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto oikeuttaa kaupunginhallituksen, pormestarin, kaupunginkanslian, kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan ylittämään vuoden 2021 talousarvion jäljempänä olevilla kohdilla olevia määrärahoja enintään seuraavasti:

TA-luku	Kohta	euroa
1 30 01	Kaupunginhallituksen käyttövarat	13 000 000
1 40 01	Kaupunginkanslia	9 505 000
1 50 01	Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi	45 000

3 10 01	Kaupunkirakenne	284 000
5 10 04	Apotti	8 168 000
	Käyttötalousosa yhteensä	31 002 000
TA-luku	Kohta	euroa
8 01	Kiinteä omaisuus	
8 01 01	Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset	3 950 000
8 01 03	Esirakentaminen, täyttötöyt ja rakentamiskelpoiseksi saattaminen, Khn käytettäväksi	1 100 000
8 03	Kadut ja liikenneväylät	
8 03 02	Projektialueiden kadut, Khn käytettäväksi	1 000 000
8 03 03	Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, Khn käytettäväksi	620 000
8 04	Puistot ja liikunta-alueet	
8 04 01 02	Liikuntapaikat ja ulkoilualueet	50 000
8 04 02	Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, Khn käytettäväksi	600 000
8 05	Irtaimen omaisuuden perushankinta	
8 05 01	Keskushallinto	14 930 000
8 05 02	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	9 360 000
8 05 03	Kaupunkiympäristön toimiala	7 535 000
8 05 04	Kulttuurin- ja vapaa-ajan toimiala	1 677 000
8 05 05	Sosiaali- ja terveystoimiala	9 359 000
8 06	Arvopaperit	27 500 000
8 07	Muu pääomatalous	
8 07 01	Lähiörahostosta rahoitettavat hankkeet, Khn käytettäväksi	1 339 000
	Investointiosa yhteensä	79 020 000

TA-luku	Kohta	euroa
9 01	Pitkävaikutteinen rahoitus	
9 01 02	Muu antolainaus, Khn käytettäväksi	59 695 000
	Rahoitusosa yhteensä	59 695 000

Ylitysesitysten yhteismäärä on käyttötaloudessa 31 002 000 euroa ja investointiosassa 79 020 000 euroa sekä rahoitusosassa 59 695 000 euroa. Tilinpäätösvaiheesta johtuen, ylitysoikeuksien perustana olevat käyttämättä jääneiden määrärahojen summat voivat vielä tarkentua, minkä vuoksi ylitysoikeudet myönnetään enintään luetellun mukaisina.

Edelleen kaupunginvaltuusto päättää lisätä Lähiörahaston hankkeisiin myönnettyjä ylitysoikeuksia vastaavat tulot 1 339 000 euroa tuloslaskelmaosan talousarviokohtaan 7 03 09 Lähiöraho.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää kehottaa kaupunginhallitusta täytäntöönpanopäätöksessään osoittamaan Khn määrärahoista myönnettyt määrärahat uudelleen ao. toimialojen käyttöön.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Markku Riekko, hankepäällikkö, puhelin: 310 39900
markku.riekko(a)hel.fi

§ 156

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikoilla 7-8

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto

- elinkeinojaosto

15.2.2021

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto

- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölaikunta

16.2.2021

- ympäristö- ja lupajaosto

18.2.2021

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

pelastuslautakunta

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

16.2.2021

- kulttuuri- ja kirjastojaosto

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveystalokunta

16.2.2021

- sosiaali- ja terveystalokunnan jaosto

25.2.2021

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaikos

- taloushallintopalveluliikelaikos

- työterveysliikelaikos

- rakentamispalveluliikelaikos

18.2.2021

- liikenneliikelaikos

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

18.2.2021

pormestari

apulaispormestarit

01.03.2021

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

01.03.2021

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 137, 138, 139, 140, 141, 149, 150, 151, 152, 153, 154 ja 156 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 142 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisella saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluihminen tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomaisena

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

01.03.2021

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alv.nro FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

01.03.2021

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 142 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomainen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

01.03.2021

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianosaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen. Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä asiakirjasta katsotaan asianosaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Käytettäessä todisteellista sähköistä tiedoksiantoa päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

01.03.2021

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhajan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

01.03.2021

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

4

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 143, 144, 145, 146, 147, 148 ja 155 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusaajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

01.03.2021

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

01.03.2021

Kaupunginhallitus

Jan Vapaavuori
puheenjohtaja

Asta Vennelä
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Anni Sinnemäki

Marcus Rantala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 09.03.2021.